СВОБОДА

Пам’ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CIX П’ЯТНИЦЯ, 5 КВІТНЯ 2002 РОКУ ЧИСЛО 14 VOL. CIX FRIDAY, APRIL 5, 2002 No. 14

В Україні відбулись вибори до Верховної Ради

31 березня в Україні відбулися вибори до Верховної Ради, які, за свідченнями понад 900 закордонних спостерігачів, пройшли з дотриманням правових норм і міжнародних стандартів, хоча з деяких округів надійшли скарги на ряд порушень. У час передання тижневика „Свобода“ до друку ще не були відомі остаточні вислідки голосування, але попередні дані засвідчують, що виборці віддали перевагу бльокові „Наша Україна“, провідником якого є Віктор Ющенко. Спеціяльний кореспондент „Свободи“ Ростислав Хомяк, який побував в Луганську як один з міжнародних спостерігачів, повідомляє зі столиці України:

Р. Л. Хомяк

КИЇВ. – Не так давно на території України вибори були такі прості, безпроблемні, святкові, усі знали, що треба робити. Був порядок. Тепер вибори – це один великий головний біль. Закон про вибори вже з п’ять разів мінявся, а після виборів до Верховної Ради і місцевих рад 31 березня його прийдеться знову підрихтувати. Про це заявив сам головнокомандувач виборчої системи в Україні Михайло Рябець, голова Центральної виборчої комісії, знаної загально як Центвиборчком.

Цікаво, що протягом останніх восьми місяців я побував в різних частинах України, провів декілька днів в Івано-Франківській області вже коли передвиборна кампанія офіційно розпочалася, а день виборів провів 30 миль від Росії, у Луганську, і не зустрів нікого, хто хотів би повернути стрілки годинника до тих часів, коли вибори були спокійні, веселі і безпроблемні.

Відсоток виборців, які взяли участь у виборах-2002, як і в попередніх роках самостійної України, такий високий, що наша країна могла б тільки позаздрити українцям. Народ ішов до виборчих дільниць, стояв в чергах для реєстрації, стояв в чергах перед кабінами для голосування і голосував.

Протягом цілої кампанії тисячі разів звучало і з’являлось в друку словосполучення „адмінресурс“ – себто адміністраційний ресурс, або те, що „влада“ користується своїми ресурсами, аби дістати бажані їй результати виборів. І справді – адмінресурс діяв в Україні. (Тут можна запитати: а в якій країні світу влада не використовує адмінресурсів?) І все таки в Україні, де, мовляв, „немає вільної преси“ або „немає свободи преси“ якось „невладні“ кандидати в різний спосіб подолали бар’єри адмінресурсу, зуміли остерегти перед ним виборців і перемогли, здобули пристойні результати.

Згадати б хоча такий контраст, як бльок Юлії Тимошенко (БЮТі) і „Жінки за майбутнє України“: Тимошенко видала півмільйонним тиражем малу книжечку про себе – „Невиконане замовлення“. Книжка розійшлась по всій Україні. На київське видавництво „Такі справи“, яке видало цю книжку, сіли податківці і почали перевіряти його рахунки, заважали в праці (адмінресурс!), але народ читав. Бльок БЮТі мав ще й інші труднощі, наприклад, з приміщеннями на виступи пані Тимошенко: не раз доводилось їй і її кандидатам виступати під відкритим небом, навіть в дощі.

Тим часом партія „Жінки за майбутнє“ з’явилась в Україні зненацька, з програмою, яка включала все те, що попередні соціологіч-

(Закінчення на стор. 3)

Провідник виборчого бльоку „Наша Україна” Віктор Ющенко з дочкою Христиною на Софіївській площі в Києві.

Фото УНІАН

Центральна виборча комісія повідомила 2 квітня, о 21:00, такі результати виборів до Верховної Ради (число мандатів):

Назва бльоку чи партії	За партійним списком	За мажоритарним принципом	Разом
„Наша Україна“	70	42	112
„За єдину Україну“	36	66	102
Комуністична партія	59	7	66
Соцпартія	21	3	24
СДПУ(о)	18	5	23
Бльок Ю. Тимошенко	21	0	21
Демократичний бльок	–	4	4
„Єдність“	–	3	3
Незалежні	–	95	95
Разом	225	225	450

Оскільки Центральна виборча комісія продовжує працю, у поданих вислідах можуть статися зміни. Наведені дані отримані з вебсайту фірми політичних оглядачів „RCC“.

Авторитетна комісія ООН: Україна непричетна до продажу зброї Іракові

3 квітня головний редактор „Свободи“ Ірена Яросевич мала можливість розмовляти з Гансом Ліксом, виконавчим директором Комісії ООН з питань моніторинґу, контролі та інспекції – комісії, котра має мандат на спостереження за роззброєнням Іраку, ліквідацією його зброї масового знищення, а також на перевірку, як Ірак практично виконує свої зобов’язання не розробляти видів зброї, які заборонені Радою Безпеки ООН. Виходячи з нещодавніх звинувачень, нібито Україна була прямо пов’язана з незаконним продажем зброї Іракові, Ірена Яросевич звернулася до д-ра Г. Лікса з наступним запитанням:

– Докторе Лікс, чи було б справедливим підсумувати, що Ваша комісія не має прямих свідчень, котрі могли б потвердити, що українські урядовці були безпосередньо причетні до незаконного продажу зброї Іракові?

– Нема не те, що прямих – нема будь-яких свідчень.

З дальшим текстом цієї важливої розмови „Свобода“ ознайомить своїх читачів у ч. 15, з датою 12 квітня.

„Вашінґтон Таймс”: ідеальний вигляд України

ВАШІНҐТОН. – Американська газета „Вашінґтон Таймс“ 26 березня присвятила Україні спеціяльний міжнародний огляд, підготовлений відділом реклями. У ньому є інтерв’ю з Президентом Л. Кучмою, який „висловлює надію, що в новому парляменті буде створено реформістську більшість”, з конгресменом Бобом Шефером, автором проєкту скасування щодо України давнього закону Джексона-Ваніка, з міністром економіки О. Шлапаком, присвячене „таємниці економічного росту України”, з київською журналісткою Юлею Мостовою. На сторінці, де мова йде про парляментські вибори, В. Кононов, В. Литвин та В. Довженко висловили задоволення станом свободи слова в Україні, В. Ющенко вказує на деякі проблеми, В. Медведчук вважає ситуацію із свободою слова незадовільною, але такою, що поліпшується з року в рік, і лише П. Симоненко категорично заявляє про незадовільний стан свободи слова. Словом, для американського читача Україна представлена як майже ідеальна країна. Покищо немає відповіді, чи реклямна розповідь про Україну була фінансована американським капіталом, чи українською владою?

Радіо „Свобода“

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Чужоземні спостерігачі на виборах в Україні

КИЇВ. – За виборами в Україні 31 березня слідкували 944 чужоземних спостерігачів, повідомив голова Центральної виборчої комісії Михайло Рябець. М. Рябець підкреслив, що на виборах були представлені спостерігачі від 49 країн. Вони зустрічалися з представниками провідних політичних партій, керівництвом Центральної виборчої комісії України та активістами громадських організацій.

Г. Солана закликав новообрану ВР України до продовження реформ

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. – Верховний представник ЕС з питань зовнішньої політики та політики безпеки Гав'є Солана 2 квітня закликав новообрану Верховну Раду України сприяти втіленню подальших реформ в Україні. Г. Солана в цілому задоволений тим, як було проведено вибори до українського парляменту. Водночас, урахувавши висновки спостерігачів від Европарляменту, Ради Европи та ОБСЕ, він усвідомлює, що виборча кампанія мала серйозні проблеми. Верховний представник ЕС зазначив, що Евросоюз прагне, аби Верховна Рада впроваджувала реформи і таким чином обрала для України найкращий і найшвидший шлях до Европи. На переконання Г. Солани, Верховна Рада України має зробити все для того, щоб Україна максимально наблизилася до Европи. „Евросоюз хоче співрацювати з Україною", – заявив Г. Солана.

За день до виборів вбито заступника голови обласної адміністрації

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – За день до виборів в Івано-Франківську вбито заступника голови обласної державної адміністрації Миколу Шкрібляка, який кандидував в одному з мажоритарних округів області. М. Шкрібляк помер в лікарні від вогнепальних поранень у спину, які він отримав 29 березня ввечері в під'їзді власного будинку. Як заступник голови облдміністрації, М. Шкрібляк наглядав за паливноенергетичним сектором, приватизація якого, вважають оглядачі, була неоднозначною. Впродовж останніх кількох місяців сферою його бізнес-інтересів став потенційно прибутковий туризм на Прикарпатті, який приваблює багатьох інвесторів. М. Шкрібляк також очолював обласний штаб партії об'єднаних соціал-демократів – СДП(о). Прокурор области Юрій Юрченко заявив, що загибель М. Шкрібляка є політичним вбивством. Заступник Генпрокурора Олексій Баганець був менш категоричним. Він заявив, що відпрацьовується кілька версій, серед яких – і вбивство у зв'язку з професійною діяльністю. Бльок „За єдину Україну", який підтримав узгоджену кандидатуру М. Шкрібляка разом з об'єднаними соціалдемократами, називає це вбивство політичним і злочином проти демократії. Бльок „Наша Україна", представник якого був суперником М. Шкрібляка на виборчому окрузі 90, висловив обурення у зв'язку з убивством і зажадав повного розслідування справи.

Піратський напад на український танкер

КОНАКРІ, Ґвінея. – У гвінейських територіяльних водах 27 березня було скоєно піратський напад на український танкер „Восточний". Судно належить державному підприємству „Севастопольський моррибпорт". За інформацією посольства України у Ґвінейській Республіці, українське судно затримали озброєні пірати о 4-ій год. ранку. Екіпаж після обстрілу був змушений зупинити танкер. Ніхто з членів екіпажу не потерпів. Нападники піднялися на борт судна і під загрозою фізичної розправи вимагали у моряків 15 тис. дол. Вони були змушені зібрати кошти, які мали при собі – близько 13 тис. дол. Крім того, бандити забрали телевізори, радіоприймач та корабельні канати. Після цього пірати залишили танкер і зникли в невідомому напрямку. Спроби українського капітана сповістити місцеву морську владу про випадок не мали успіху. Українське судно прибуло до порту Конакрі, де капітану було надано можливість поінформувати судновласника.

Україна прямує до Европейського союзу

КИЇВ. – Провідник виборчого бльоку „Наша Україна" Віктор Ющенко заявив 1 квітня, що через п'ять років Україна буде готова до вступу в Европейський Союз. За словами В. Ющенка, цього часу буде досить, аби в Україні відбулися зміни, необхідні для вступу до ЕС. На запитання журналістів про перспективи вступу України до НАТО, провідник бльоку „Наша Україна" сказав, що питання НАТО підпорядковується питанню про вступ України до ЕС. В. Ющенко додав, що Україна повинна зберегти стабільні взаємини з Росією, однак в цілому стосунки між Україною, Росією і Евросоюзом не повинні будуватися за принципом „або – або".

У Львові розглядають можливість реабілітації вояків дивізії „Галичина"

ЛЬВІВ. – Львівська міська рада 28 березня ухвалила рішення створити робочу групу з вивчення можливости надати статус „борців за незалежність України" ветеранам дивізії „Галичина". Голова міської ради Львова Василь Куйбіда закликав вивчити досвід його івано-франківських колеґ. 27 березня офіційні представники місцевої влади Івано-Франківська спростували повідомлення, нібито вона реабілітувала 26 ветеранів дивізії „Галичина". Вони пояснили, що розглядали лише можливість створення групи, яка б вивчила юридичні та історичні підстави для такого рішення. Тим часом деякі українські і російські політики категорично виступили проти намірів прирівняти ветеранів дивізії „Галичина" з ветеранами Радянської армії Другої світової війни. У Києві з ініціятиви Всеукраїнського єврейського конґресу та Антифашистського комітету України проти таких намірів відбувся мітинг. Раніше міністерство закордонних справ Росії заявило, що спроби ревізії подій Другої світової війни призведуть до погіршення українсько-російських стосунків.

Україна вважає за потрібне поглиблювати взаємини з НАТО

ВАРШАВА, Польща. – Польсько-український батальйон у майбутньому необхідно розширити – такого висновку дійшли міністри оборони України та Польщі на переговорах у Варшаві 28 березня. Переговори стосувалися не лише поглиблення співпраці в ділянці перебудови і модернізації армій, поглиблення співпраці НАТО – Україна, а й тристоронніх військових взаємин в рамках трикутників: Канада-Україна-Польща, Британія-Україна-Польща та США-Україна-Польща. Обидві сторони дійшли висновку, що співпрацю в рамках польсько-українського батальйону вже необхідно розширити за прикладом бригад, які Польща має з деякими своїми сусідами. Поляки та українці мають що запропонувати також майбутнім силам швидкого реаґування Евросоюзу. Відповідаючи на прес-конференції на запитання, чи подасть Україна прохання на вступ до НАТО на майбутній зустрічі в Празі, міністер оборони Володимир Шкідченко відповів: „Сьогодні мова про вступ України до НАТО не йде". Але додав, що взаємини з НАТО необхідно поглиблювати. Міністер оборони Польщі Єжи Шмайдзінський вислов переконання, що Північноатлантичний союз, по-новому окреслюючи взаємини з Росією, зміцнить також взаємини між НАТО і Україною. Крім того, міністер оборони України генерал В. Шкідченко відвідав Польську академію національної оборони, зустрічався з керівником Бюра національної безпеки Мареком Сівцем та з головою Ради Міністрів Лешеком Мілером.

Словаччина переходить на нову систему видання віз громадянам України

КИЇВ. – З 1 квітня Словаччина запроваджує нові правила в'їзду до країни чужоземців, а також переходить на іншу систему видання віз громадянам України. З 1 квітня повинні були б діяти нові правила в'їзду всіх чужоземців до країни, але покищо офіційних документів з переліком змін не надходило. Відомо, що чужоземець повинен мати при собі медичне забезпечення та певну суму – з розрахунку 50 долярів на кожен день перебування в країні. Окрім цього, у зв'язку з майбутнім вступом до ЕС, консульські пункти Словаччини в Україні поступово переходять на нову систему видання віз, так звану систему „online", яку вже використовують чехи. Тобто, відкривати чи не відкривати туристові візу відтепер вирішуватиме не консульська служба, а словацька поліція, повідомляючи через комп'ютерний зв'язок. У консульстві лише прийматимуть документи. На українсько-словацькому переході повідомили, що покищо громадяни України перетинають кордон у звичайному режимі як і раніше.

Катастрофа військового літака

ЗАПОРІЖЖЯ. – Уранці, 3 квітня, під час виконання вищого пілотажу зазнав катастрофи військовий літак-штурмовик СУ-25, який впав в одному з районів міста. Жертв поміж населення немає. Летун Юрій Гудін загинув. Його військова частина розміщена в Одеській області. Літак ремонтували на Запорізькому ремонтному заводі, після чого він проходив випробування. Створено комісію для з'ясування обставин катастрофи.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Україна і НАТО – нові гості, нові пляни?

КИЇВ. – Україна намагається розширити рамки взаємодії з НАТО. Ця тема була обговорена у Києві на переговорах за участю заступника помічника Генерального секретаря НАТО з політичних питань Даніеля Спекхарда, який 20-22 березня провів переговори з представниками і керівництвом міністерства закордонних справ, Адміністрації Президента України та міністерства оборони. Переговори стосувалися заходів з нагоди 5-ої річниці підписання Хартії про особливе партнерство між Україною та НАТО, яка відзначатиметься в Києві влітку, а також підготовки засідання комісії „Україна-НАТО" у Празі в листопаді.

Вже тепер Київ та Брюссель мають вирішити проблему майбутнього характеру взаємин України та НАТО. Хартія про особливе партнерство себе вичерпала, відтак треба оновити цей документ або ухвалити замість нього інший. Настав час відкрити в Україні повноцінну місію НАТО.

Однозначного ставлення з боку НАТО до цих пропозицій ще не зформовано. Тривають консультації і переговори. Візиту Даніеля Спекхарда в Україну можна сприймати як продовження цих консультацій. Леонід Поляков, директор військових програм Центру ім. Олександра Разумкова, вважає: „За межами хартії перебуває питання щодо подання формальної заяви на вступ до НАТО. Це не означає, звісно, що, Україна якщо подасть на вступ, завтра стане членом НАТО. Але в хартії не передбачено добиватися формального вступу України в НАТО".

Володимир Горбулін, голова комісії з питань оборонно-промислового комплексу України, про зовнішньополітичне майбутнє держави сказав: „Україна має приділити велику увагу новому підходу до співпраці з НАТО, яка має перетворитися у подальшому у один з найбільших впливових центрів боротьби проти тероризму". Водночас ще невідомо, чи не остережеться Україна в останній момент надто сміливо рухатися до НАТО?

Радіо „Свобода"

Голова Центральної виборчої комісії Михайло Рябець.

На одній з виборчих дільниць Києва закінчилося голосування.

Юлія і Олександер Тимошенки на виборчій дільниці у Києві. Фото УНІАН

Заява США про парляментські вибори в Україні

ВАШІНҐТОН. – 31 березня народ України пішов на вибори, щоб обрати свій парлямент. Бюро демократичних інституцій та прав людини, частина Організації з безпеки та співробітництва в Европі (ОБСЕ/БДІП), випустило 1 квітня заяву про вибори, в котрій зазначається:

• Парляментські вибори 31 березня 2002 року показали проґрес у порівнянні з парляментськими виборами 1998 року, хоча „значні недоліки все ще залишаються".

• Серед поліпшень – новий закон про вибори, який врахував міжнародні рекомендації, та залучення громадянського суспільства у виборчий процес.

• Незважаючи на проґрес, у передвиборному середовищі панувала загальна атмосфера недовіри. Ця недовіра була спричинена такими факторами: недоліки у забезпеченні виконання законодавства; незаконне втручання органів державної влади у виборчий процес; зловживання адміністративним ресурсом, у тому числі твердження про тиск на робітників державних установ голосувати за певних кандидатів. Висвітлення подій у ЗМІ було сильно упередженим, а опозиційні кандидати не мали рівного доступу до електронних ЗМІ.

• Роля Центральної виборчої комісії й судів у тому, як оперативно та прозоро в найближчий час будуть підсумовані й опубліковані результати виборів, та вирішені виборчі спори, допоможе зформулювати остаточні висновки.

Філіп Райкер, заступник речника Державного департаменту США, заявив, що Сполучені Штати погоджуються із попередньою заявою місії ОБСЕ. „Ми розчаровані тим, що уряд України не виявив ініціятиви у забезпеченні рівних умов для всіх політичних партій. Особливим розчаруванням для нас є і те, що службові особи не вжили заходів для приборкання поширених й відкритих зловживань владою, у тому числі використання урядових посад та установ на користь певних партій. Ми підтримуємо намір ОБСЕ надіслати до України додаткову місію після засвідчення результатів виборів, щоб оцінити, в якій мірі вибори відповідали міжнародним зобов'язанням та стандартам демократії.

Ми висловлюємо пошану багатьом українським неурядовим організаціям, спостерігачам за виборами, журналістам та пересічним громадянам, які працювали на те, щоб виборчий процес відповідав міжнародним демократичним стандартам.

Ми сподіваємось, що новий парламент докладатиме зусиль для просування демократичних та економічних реформ в Україні і зформує уряд, який є підзвітним своїм громадянам і сумісний з політичними нормами евроатлантичної спільноти".

(Текст отриманий від Посольства США в Україні)

Виборці підтримали...

(Закінчення зі стор. 1)

ні опитування виносили на верхи бажань громадян України. Ніяких адмінресурсових перепон ця партія не мала. Її популярність росла шалено. Дружина Президента Леоніда Кучми Людмила особисто підтримувала цю партію. Але опозиція в різний спосіб доводила, що це штучна партія, що це – адмінресурс. І вже за два тижні до виборів опитування почали показувати, що популярність „Жінок за майбутнє" падає, а в день виборів ця партія не перейшла парляментського перелазу: не здобула підтримки від бодай чотирьох відсотків виборців.

А БЮТі перескочив цей перелаз – на зразок українського спортовця Сергія Бубки. Як казав Абрагам Лінкольн, усіх людей і завжди ободурювати не вдасться.

Усі знають, що засоби масової інформації (ЗМІ) в Україні, зокрема найважливіший з них – телебачення, заанґажовані, в руках олігархів. Найбільша концентрація олігархів знаходиться в СДПУ(о) – Соціял-Демократичній партії України (об'єднаній), а це Віктор Медведчук, Григорій Суркіс, Олександр Зінченко і перший президент Леонід Кравчук. (В Україні, де партій, як грибів по дощі, є й інші С-Д-партії, в додатку до різних соціялістичних, які доводили, що керівники СДПУ(о) просто привласнили собі цю партію, хоч насправді не сповідують її ідеології. З усіми її ЗМІ, з усіми її обласними й місцевими парторганізаціями, з усіми її „глибокими кишенями" (бо ж ці соціялісти – здебільшого солідні бізнесмени) СДПУ(о) вибори програла. Так, вона подолала парляментарний перелаз, з Верховної Ради і української політичної арени не зникла. Чимало з її заможних членів, які кандидували в одномандатних округах, виграли вибори і разом із списковими однопартійцями створять солідну фракцію у новій Верховній Раді, але як лідер Віктор Медведчук мав би думати про свою відставку – принаймні, якщо б він був в одній із тих европейських С-Д-партій, на які він не переставав публічно взоруватись. Це тому, що торік організував коаліцію з комуністами, яка зняла з посади популярного прем'єр-міністра Віктора Ющенка. Але він не втримався, коли Ющенко, вже як лідер нового бльоку „Наша Україна", організував коаліцію, яка зняла Медведчука з посади першого заступника голови Верховної Ради. Врешті самовпевнений Медведчук переконав своїх колег не бльокуватись до виборів з іншими партіями, а йти одинцем. Не вийшло. Значить, треба б поступитись новому лідеру.

А що ж з комуністами? Найбільш поширена в Україні газета „Факти і коментарії" вийшла 2 квітня з таким заголовком: „Вперше комуністи не перемагають на парляментських виборах в незалежній Україні". У виборах, за партійними списками, бльок Віктора Ющенка „Наша Україна" штовхнув Комуністичну партію України на друге місце. А це тільки підтвердило аналізи спостерігачів протягом декількох років, мовляв, через економічні негаразди, багато українських виборців голосували за комуністів як вислів свого протесту, аби їх почули; інші – з ностальгії за старими часами, коли усі були стабільно бідні. Але підтримка Компартії з року в рік падала. Вона б здобула ще менше мандатів у виборах 31 березня, якби її лідер, Петро Симоненко, не вдався до ... релігії. За два чи три тижні до виборів він пішов по підтримку до Православної Церкви Московського Патріярхату: визнав, що войовничий атеїзм колишнього КПРС був неправильний, організував невдалу спробу позбавити Українську Православну Церкву Київського Патріярхату офіційного визнання і повернути її майно московським православним. Він також поїхав до Москви, щоб засвітитись у медії на переговорах про „слов'янський союз" з Президентом Росії Владіміром Путіним. Все це, щоб поповнити ряди своїх зникаючих прихильників, щоб ті ще раз віддали свої голоси за список КПУ.

Не пощастило дуже у цих виборах і „партії влади" – бльокові „За єдину Україну, або „ЗаЄдУ". В неї адмінресурс діяв на рівні монополії. Цей бльок навіть дістав лідера від Президента Леоніда Кучми: він дав йому свого шефа штабу Володимира Литвина, коли лідери партій, які входили до бльоку, не могли вибрати одного з себе на цю посаду.

Перед самими виборами Президент заявив, що сам підтримує „ЗаЄдУ", і навіть дав зрозуміти, що очолить його після виборів, коли бльок стане солідною партією у Верховній Раді. Також за два дні до виборів „ЗаЄдУ", який складався з п'яти партій („Трудова Україна", Регіони, Аграрії, Народні Демократи, Промисловці й Підприємці), приєднав до себе ще дев'ять партій (в Україні їх не бракує!) і оголосив, що після виборів створить з тих 14 одну могутню українську партію.

Але справа в тому, що Володимир Литвин, поєднуючи функції політичного лідера з функціями голови адміністрації Президента країни, просто не встигав, навіть працюючи з зорі до зорі, і під час кампанії виглядав втомлений, без „вогню в шлунку".

І вже вночі після виборів на різних каналах телебачення почав з'являтися Сергій Тигипко, лідер партії „Трудова Україна", у якого найбільше харизми з усіх „заєдистів". Він почав впевняти ведучих телепрограм, що після виборів 14 партій зіллються в одну і таємним голосуванням виберуть лідера (даючи зрозуміти глядачам – "наприклад, мене"). Побачимо, бо через день офіційний лідер бльоку, доктор наук В. Литвин, переконував глядачів телебачення, що „ЗаЄдУ" перемогла, що з мажоритарниками матиме солідну фракцію в парляменті, та що він таки лідер, а не „сірий кардинал". Хочеться вірити, що в душі Володимир Литвин таки знає: справжні лідери не говорять, що вони лідери; це просто усім самозрозуміло.

Вибори відбулись. Україна знову здивувала світ, якому так хочеться, щоб тут були неполадки. Порушення виборчого закону були, але навіть сотні закордонних спостерігачів, які приїхали подивитись, як в не так давно тоталітарній Україні діє демократія, признали, що з такими порушеннями можна витримати. І банально можна сказати, що Україна далі росте і розвивається.

АМЕРИКА І СВІТ

Захоплено одного з провідних членів „Аль-Кайда"

ІСЛАМАБАД, Пакистан. – Пакистанська влада 2 квітня передала США Абу Зубейдаха – одного з найближчих соратників Осами бен Ладена. Він – найвищий діяч терористичної організації „Аль-Кайда", який потрапив до рук американців. Чільного ватажка 1 квітня захопили пакистанські військовики та підрозділи американських сил неподалік міста Файзалабаду. США вважають його організатором нападів на летовище Лос-Анджелесу та на готель у Йорданії. Вважається також, що минулої осени він брав участь у плянуванні нападів на посольства США у Сараєві та Парижі, на Всесвітній торговельний центр у Нью-Йорку та на Пентаґон у Вашінґтоні. Білий Дім змальовує його як ключового вербувальника нових членів мережі „Аль-Кайда", плянувальника операцій та наближеного до Осами бен Ладена. Американські представники вважають, що Абу Зубейдах намагався перегрупувати організацію „Аль-Кайда" в Пакистані і перебрав на себе військове керівництво організації по тому, як чільного ватажка Могамеда Атєфа було вбито під час американських авіоналетів. Секретар Департаменту оборони США Доналд Рамсфелд заявив, що саме висока позиція Абу Зубейдаха в організації „Аль-Кайда" вимагає від США негайно почати допити затриманого. Виходець зі Савдівської Арабії, 30-річний палестинець А. Зубейдах вважається одним із провідних кандидатів на посаду глави „Аль-Кайди" – у випадку загибелі бен Ладена.

Нові закордонні пашпорти для американців

ВАШІНҐТОН. – Американська влада у рамках кампанії з боротьби з тероризмом наступного тижня запроваджує нові закордонні пашпорти з більшим рівнем захисту від фальшування. За словами представника Державного департаменту США Філіпа Райкера 3 квітня, у новий документ зокрема будуть вносити відбитки пальців власника. Пашпорт можна буде отримати лише у спеціяльному центрі у США, оскільки його виготовлення технічно складне. Нововведення стосуватиметься в першу чергу американців, які виїжджають за кордон або проживають там.

Архиєпископ заперечив звинувачення

РИМ. – Ватикан 28 березня прийняв відставку одного із найвищих священослужителів у Польщі – архиєпископа Познанського Юліюша Паєца. Той подав у відставку після звинувачень у неналежній поведінці зі сексуальним підтекстом щодо молодих священиків та студентів семінарії. Архиєпископ сказав, що іде з Церкви назавжди, але заперечував будь-які звинувачення, твердячи, що його дії було неправильно витлумачено. Його не було звинувачено ні в чому протизаконному, проте кореспонденти повідомляють, що цей випадок обернувся серйозним скандалом для Римо-Католицької Церкви, яка засуджує гомосексуальність і приписує целібат для священиків.

Смерть королеви-матері

ЛОНДОН. – Бакінґгемський палац повідомив про смерть королеви-матері, яка померла „мирно уві сні" у суботу, 30 березня, у віці 101 рік, в королівській резиденції поблизу Віндзорського палацу. Народжена 4 серпня 1900 року, вона пережила одне з найнеспокійніших сторіч британської історії. Майже 80 років – відколи взяла шлюб з принцом Альбертом, який згодом став королем Георгом VI, вона була на провідному місці британської монархії. Елізабет Анджела Марґарет Бойс-Лайон народилась у шотляндській аристократичній родині. Отже, молода приваблива жінка, яка після двох відмов дала згоду на шлюб з герцогом Йоркським, вже знала більше і мислила глибше, ніж чимало її сучасниць.

Коли в роки Другої світової війни німецька авіяція бомбувала Лондон, королева і король відмовились від пропонованого їм у Канаді захисту. Тоді вона виголосила знамениту заяву: „Діти не можуть поїхати без мене, я не можу поїхати без короля, а король ніколи не поїде". Бомбували і лондонську королівську резиденцію – Бакінґгемський палац, і королівське подружжя ледве уникло загибелі.

Війна закінчилась, і сімейна фірма, як називав монаршу родину король, стояла високо, коли сталась наступна велика криза - 1950 року король раптово помер. Саме тоді вона могла зникнути з поля громадської уваги або, як колись королева Вікторія, нав'язати своє горе громаді. Проте не така була в неї вдача. Королева-матір залишалась енергійною до найпохилішого віку і мужньо давала раду з проблемами здоров'я.

У листопаді 1995 року вона опинилась у лікарні, де їй замінили праве стегно. 1998 року вона впала і зламала інше стегно, яке теж замінили. Для жінки, якій було вже далеко за 90, ці операції були нелегкі – і те, що вона вдалась до цих операцій, британці сприйняли як ознаку сміливости і любови до життя. Незважаючи на свій вік, останніми роками вона відвідувала чимало церемоній на вшанування пам'яті про Другу світову війну, зокрема – 50 річниці перемоги в Европі 1995 року.

2000 року королева-матір відзначила свій сторічний ювілей. Була особлива відправа в соборі Святого Павла, де архиєпископ Кентерберійський Джодж Кері віддав належне її тривалому і барвистому життю.

У важкий для британської монархії час в королеві-матері вбачали опору її традиційних цінностей. Для багатьох британців монархія і ціла країна будуть без неї не такими, як досі.

Спадкоємець британського престолу принц Чарлс 2 квітня виголосив теплу промову на вшанування пам'яті його бабусі, та сказав, що серце – Королеви-матері належало Британії.

Сотні людей вшановують пам'ять померлої покладанням квітів до королівських палаців. Бакінґгемський палац оголосив, що королеву-матір буде поховано у вівторок, 9 квітня.

Ізраїль розширює терористичні акції, Ясир Арафат перебуває під вартою

ТЕЛЬ-АВІВ, Ізраїль. – Арієль Шарон, прем'єр-міністер Ізраїлю проголосив, що провідник Палестинської автономії Ясир Арафат може залишити приміщення своєї головної квартири в Рамалі, тільки за умови, якщо він еміґрує без права на повернення. Я. Арафат відмовився.

Я. Арафат від 29 березня неспроможний залишити приміщення своєї головної квартири в Рамалі, коли, у відповідь на частіші терористичні акції бомбардувальників-самогубців, вояки Ізраїлю оточили головну квартиру з вимогою, щоб Я. Арафат припинив всі дальші терористичні акції.

Терористичні акції почастішали в половині березня, невдовзі після приїзду на Близький Схід американського посланця Ентоні Зіні. Його завданням було розпочати нові переговори між Ізраїлем і палестинцями. 28 березня 20 осіб було вбито терористом-самогубцею. Збільшення нападів також збіглися з зустріччю арабських керівників 27-29 березня, де Савдійська Арабія запропонувала плян мирного договору між Ізраїлем і палестинцями. Представник палестинців залишив зустріч, не погоджуючись зі запропонованими плянами. Вони полягали в тому, що взамін за арабські дипломатичні взаємини з Ізраїлем постане Палестинська держава в межах кордонів з-перед 1967 року, але з вимогою припинення палестинських терористичних акцій.

В останніх днях березня і на початку квітня Ізраїль вислав військо до кількох арабських міст і селищ включно з Вифлеємом, у зв'язку з підозрою, що там переховуються організатори терористичних акцій.

У перестрілці 2 квітня перед церквою Різдва Христового у Вифлеємі вбито римо-католицького священика. 200 палестинських вояків насильно прорвалися до церкви Різдва Христового – найсвятішого з християнських місць, і вимагали притулку. Крім Вифлеєму та Рамали ізраїльське військо окупувало міста Єнін і Салфіт де продовжується перестрілка. 3 квітня війська Ізраїлю продовжували перестрілку з палестинськими вояками у Вифлеємі.

Акції Ізраїлю різко засудила Рада безпеки ООН, чим посилила спалахи протестів палестинських прихильників по цілому арабському світі, включно з Францією, де спалено кілька синагог.

У США Президент Джордж Буш підтримав Ізраїль у його праві самооборони, але звернувся до Ізраїлю з пропозицією відтягнути свої війська з Рамали, і кілька разів підкреслив, що Я. Арафат мусить зробити набагато більше для того, щоб припинити акції бомбовиків-самогубців.

2 квітня Державний департамент США видав попередження своїм громадянам стосовно плянів поїздок до країн Близького Сходу, включно з Ізраїлем, а тим, які вже там є, запропонував негайно виїхати звідтіль.

За матеріялми ЗМІ

Засновано Апеляційну раду з питань міґрації

ЖЕНЕВА. – Міжнародна організація з міграції (МОМ) 15 березня заснувала Апеляційну раду щодо заяв з рабської і примусової праці та з особистого ушкодження, згідно з німецькою програмою компенсації примусової праці (GFLCP). Згідно з вимогами німецького законодавства, Апеляційна рада працюватиме самостійно та незалежно. Заявники з проблем рабської і примусової праці та з особистого ушкодження, які не згідні з рішенням щодо їх справ або з розміром виділеної компенсації, мають право подавати апеляції до рішення.

Німецький фонд „Пам'ять, відповідальність та майбутнє" ухвалив склад Апеляційної ради, до якої увійшли Маті Пааво Пелонпяя – суддя Европейського суду з прав людини, голова – Наташа Жупанчич, радник міжнародного юридичного департаменту Словенського Міністерства закордонних справ та Лесь Кучинський – радник Національного альянсу Польщі.

Апеляції можна надсилати письмово на адресу: ІОМ, Appeals Body (FL), Case postale 174, CH-1211, Geneva 19, Switzerland.

Після кінцевого строку подання заяв, 31 грудня 2001 року, МОМ отримала 306,000 заповнених заяв з рабської і примусової праці та з особистого ушкодження, що в чотири рази перевищує первісні підрахунки.

МОМ є однією з семи партнерських організацій німецького фонду „Пам'ять, відповідальність та майбутнє", яка відповідає за розгляд заяв від колишніх робітників рабської та примусової праці та за здійснення фінансових компенсацій.

Німецький закон про фонд, який набрав чинности 12 серпня 2000 року, та німецький уряд, спільно з німецькою промисловістю, надали до фонду по 5 мільярдів німецьких марок (2.56 млрд. евро). МОМ відповідає за виплату компенсацій жертвам, які належать до групи, що має назву „решта світу, неєвреї" та включає жертв-неєвреїв, які проживають у всьому світі, окрім Чеської республіки, Польщі та республік колишнього Радянського Союзу.

За докладнішою інформацією можна звертатися:

Marie-Agnes Heine, Public Information Officer, IOM/German Forced Labour Programme, 17, route des Morillons - P.O. Box 71, Tel: +41-22-7179220, Fax: +41-22-7986150 . E-mail:mheine@iom.int, Internet: www.compensation-for-forced-labour.org

У північной Америці:

Audrey Cash, Field Office Coordinator, IOM/German Forced Labour Programme, 1752 N St., NW, Suite 700, Washington, DC 20036. Tel: 202.862.1826, ext. 232, Fax: 202.862.1879, E-mail: acash@iom.int

Internet: www.compensation-for-forced-labour.org

Одностайно голосували за Україну

ЧИКАҐО. – Цьогорічна весна на Середньому Заході Америки дуже непевна. Не став винятком і недільний день 31 березня. Зранку світило яскраве сонце, обіцяючи гарну днину, та раптом пішов холодний дощ, зірвався сильний вітер. Однак виборці, яких віддаляє від України майже десять тисяч кілометрів, усвідомлювали важливість політичної події і тому їх не зупинили примхи погоди.

Українська дипломатична установа в Чикаго, зокрема Генеральний консул д-р Борис Базилевський, багато зробили, щоб ознайомити громадян України, які в даний час перебувають в Америці, з основними положеннями виборчої системи, з порядком голосування. Він зустрічався з виборцями в українському культурному центрі міста, виступав по радіо, його передвиборні статті друкувалися в місцевій пресі.

Отож о восьмій годині ранку, а в Україні в цей час годинники показували четверту годину дня і радіо вже повідомляло про перші висліди голосування, відкрилися двері виборчої дільниці. Голова комісії Світлана Валявська запросила прибулих виконати свій громадянський обов'язок. Виборці подають свої українські закордонні пашпорти і після нескладних формальностей одержують бюлетені, в які внесені прізвища кандидатів в депутати. Всі вони зареєстровані у виборчому округу №222, який знаходиться в Подільському районі міста Києва.

Першою проголосувала мешканка Чикаґо Бронислава Макар.

Ось прибули два автобуси з Дітройту. Приїхало понад сто осіб. Я мав нагоду познайомитися з кількома з них після того, як вони проголосували. Ось що мені сказав будівельник Анатолій Мариновський:

– Я з великим бажанням їхав до Чикаго, щоб взяти участь у виборах. Якщо будете писати до газети, то просив би сказати кілька теплих слів на адресу багатолітнього громадського діяча з Дітройту Івана Федорова, який кожного разу, коли в Україні відбуваються вибори, робить все, щоб люди мали можливість дістатися до виборчої дільниці.

– Цікаво, за кого Ви голосували?

– Звичайно, за Ющенка.

– А чому?

– По-перше, тому, що я, як і він, навчався у Тернопільському фінансово-економічному інституті. По-друге, Ющенко видатний діяч, йому люди вірять і він їх ніколи не підведе.

Зеонід Модрицький, головний диригент Чикаґської камерної оркестри, свій душевний стан від участи у виборах висловив дуже коротко:

– Маю надію на те, що сили добра в Україні переможуть, новообрані депутати, на мою думку, сприятимуть поступу молодої держави.

Коротке інтерв'ю дала Марія Данів:

– Скажіть, будь ласка, звідки Ви родом?

– З Калуша.

– Як давно в Америці?

– Другий рік.

– Які надії покладаєте на новий парламент?

– Чекаю від нього покращення життя українського народу, найперше пенсіонерів, які десятки років працювали, а в кінцевому підсумку опинилися біля розбитого корита. За це найбільше болить серце.

– Що Вас непокоїть?

– Переживаю за молодь, нашу майбутню ґенерацію і ще маю заповітну мрію – повернутися в Україну.

А тепер кілька цифр: всього у виборах взяло участь 427 осіб. За бльок „Наша Україна", очолюваний Віктором Ющенком, проголосувало 325 виборців, за виборчий бльок Юлії Тимошенко – 66, „За єдину Україну!" – 14, Соціялістичну партію – 5, за комуністів та інші партії – по одному голосу.

Анатолій Гороховський

Якщо не можна, але дуже хочеться, то – можна...

Незадовго перед парляментськими виборами до рук народного депутата Олександра Єльяшкевича потрапила доповідна записка керівника передвиборного штабу бльоку „За єдину Україну" Івана Кириленка до голови Президентської адміністрації і провідника цього бльоку Володимира Литвина. За змістом цей цілком конфіденційний документ, передрукований 15 березня „Українською правдою", виглядає як сценарій, здійснення якого мало забезпечити перемогу бльоку „За Єдину Україну" і позбавити шансів інші бльоки, передусім „опозиціонерів" Олександра Мороза і Юлії Тимошенко.

Цитуємо: *„Опозиція, в порівнянні з місцевою владою, діє ініціятивно і достатньою мірою організовано. Це дозволяє прогнозувати, що у випадку подальшого невтручання у ситуацію, бльоки О. Мороза та Ю. Тимошенко можуть пройти 4-процентний бар'єр..."*.

Певна річ, автор документу не обходить увагою і Віктора Ющенка: *„...Треба зазначити, що неконтрольованість бльоку „Наша Україна", рейтинґ якого залишається достатньо стабільним, непрогнозованість та амбітність В. Ющенка ставить під сумнів створення стабільної більшости у Верховній Раді.Тому треба вже зараз активізувати роботу по відтоку депутатів, які реально приходять до Верховної Ради за списками „Нашої України", до прогнозованих фракцій, або відокремлення від бльоку двох-трьох незалежних депутатських груп... У випадку відмови В. Ющенка від співпраці, масово застосувати матеріяли щодо його зловживань та інформацію особистого характеру, за узгодженим пляном"*.

Ще прозоріша протизаконна мета цього документу в розділі „Забезпечення результативного голосування". Наприклад, пункт 3 вимагає: *„Ускладнити процедуру реєстрації та допуску на дільниці спостерігачів від деструктивних політичних сил"*. Деструктивні – це, очевидно, ті, що перебувають в опозиції до бльоку „За єдину Україну".

Пункт 4: *„Припинити (під різними приводами) трансляцію на комерційних каналах реклямних матеріялів міжнародних структур..."* – як мило це звучить: „під різними приводами"!

Пункт 9: *„Забезпечити розміщення прогнозованих результатів виборів – соціологічних досліджень провідних установ – в центральних та реґіональних ЗМІ"*. Як бачимо, результати соціологічних досліджень мають бути наперед підпорядкованими інтересам провладного бльоку.

У розділі „Нейтралізація деструктивних сил" сценарій знову повертається до О. Мороза і Ю. Тимошенко: *„Підготувати матеріяли для прийняття рішення ЦВК щодо можливого зняття О. Мороза з виборів, з забезпеченням судової перспективи... Забезпечити порушення нових кримінальних справ проти Тимошенко і членів її сім'ї (Генпрокуратура повинна діяти, а не виправдовуватися)..."*.

Якою мірою вдалося здійснити цей сценарій його творцям, ми не знаємо. Швидше за все, загальна українська ситуація вийшла з-під їхньої контролі, тому що політичний рівень пересічного українського виборця значно зріс від часу попередніх парляментських виборів.

Все ж, мабуть, нечесна гра прокучмівського бльоку „За єдину Україну" десь мусіла залишити по собі брудненький слід. Не випадково у день виборів, коли почали вимальовуватися обриси результатів, Віктор Ющенко сказав, що рівень фальсифікації виборів досягає 9–11 відсотків.

П.Ч.

Листи вчорашні, листи про майбутнє...

Перед виборами до Верховної Ради поштові скриньки виборців в Україні заповнили листи-звертання численних бльоків і партій, які намовляли проголосувати за їхніх кандидатів. У мене в Україні теж є поштова скринька, тому й до неї пошта поклала такі листи.

У давні часи, коли в СССР голосували за єдиного кандидата, потреби у таких листах не виникало, тому виборці тепер читають їх зі зацікавленням. При читанні впадає у вічі надто різний стиль цих послань.

Комуністи, привчені до диктату, вживають у надрукованій червоною фарбою наказовий спосіб: не дай себе обманути, голосуй за комуністів, бо це партія, яку підтримує народ!

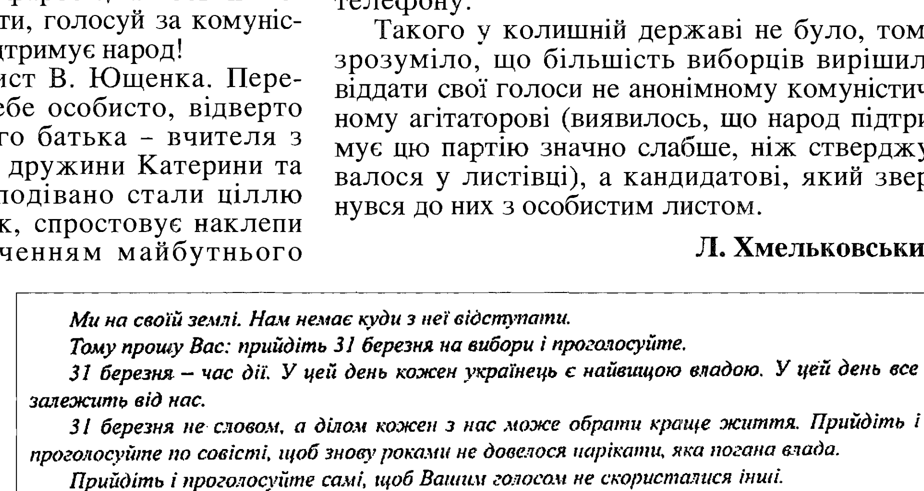
Інакше написаний лист В. Ющенка. Передовсім він пише від себе особисто, відверто розповідаючи про свого батька – вчителя з Сумщини, про батьків дружини Катерини та про неї саму, які несподівано стали ціллю передвиборних нападок, спростовує наклепи на себе, ділиться баченням майбутнього України, яка, на переконання автора, має усе необхідне для достатнього життя. До виборця промовляє й запрошення особисто звертатися до В. Ющенка з поданням його адреси і телефону.

Такого у колишній державі не було, тому зрозуміло, що більшість виборців вирішила віддати свої голоси не анонімному комуністичному агітаторові (виявилось, що народ підтримує цю партію значно слабше, ніж стверджувалося у листівці), а кандидатові, який звернувся до них з особистим листом.

Л. Хмельковський

Заклик Комуністичної партії України.

Ми на своїй землі. Нам немає куди з неї відступати.

Тому прошу Вас: прийдіть 31 березня на вибори і проголосуйте.

31 березня – час дії. У цей день кожен українець є найвищою владою. У цей день все залежить від нас.

31 березня не словом, а ділом кожен з нас може обрати краще життя. Прийдіть і проголосуйте по совісті, щоб знову роками не довелося нарікати, яка погана влада.

Прийдіть і проголосуйте самі, щоб Вашим голосом не скористалися інші.

Прийдіть і проголосуйте так, як велить Вам Ваше серце.

Щасти Вам.

З повагою,
Щиро Ваш В. Ющенко

Фраґмент листа Віктора Ющенка.

Україна втретє обрала національну законодавчу владу

Численні закордонні спостерігачі дійшли висновку, що самі вибори Верховної Ради України, попри окремі недоліки, відповідали міжнародним стандартам та зобов'язанням. Україна може перевести дихання, як після напруженого маратону.

Усе ж не так самі вибори, як підготування до них позначалися численними відхиленнями від засад демократичного життя. Переважно їх породжувала сама адміністрація, котрій дуже залежало на тому, щоб забезпечити перевагу бльоку „За єдину Украї̈ну!“, створеного з метою збереження влади нинішньої номенклятури. Для цього були застосовані найрізноманітніші засоби впливу на виборців: безпосередній диктат щодо голосування, тиск на пресу, залякування виборців, перешкоди у спілкуванні кандидатів інших бльоків з виборцями, жорсткі строки подання скарг на порушення, зловживання адміністративним ресурсом, безкоштовне роздавання товарів, навіть вибіркові перевірки податкової інспекції. Під час виборів спостерігалися випадки порушень таємности голосування, перевищення числа бюлетенів над кількістю зареєстрованих виборців та ін. Відчутним був тиск іззовні, з боку Росії, яка виявляла посилену активність, неадекватну до статусу просто сусідньої держави. Численні пресові конференції посла Росії в Україні В. Черномирдіна, підкреслена увага президента Росії В. Путіна до українських комуністів, заяви провідників Державної думи і Адміністрації президента щодо того, кого слід обрати, не залишають сумніву у тому, що були включені у дію й менш помітні важелі впливу на виборців України.

Водночас на дотримання демократичних засад відчутно вплинула присутність в Україні спостерігачів ОБСЕ, Ради Европи та інших міжнародних організацій. Позначилося і зростання активности національно-демократичних кіл України. Вдалося досягнути відкритої діяльности Центральної виборчої комісії, створення багатопартійних виборчих комісій на місцях, більшого порядку у вирішенні суперечок, наявности широкого кола вибору між 33 бльоками і партіями, посилення активности громадянства у виборчому процесі. У висліді дві третини населення, яке мало право голосу, прийшли на виборчі дільниці, щоб втретє від проголошення незалежности обрати свою національну законодавчу владу – 450 народних депутатів Верховної Ради України. Половину з них було обрано у загальнодержавних багатопартійних округах. Друга половина мандатів розподіляється на мажоритарній основі у 225 одномандатних округах. Щоб отримати мандат депутата у такому окрузі, політичні партії повинні подолати 4-відсотковий поріг. Простої більшости голосів досить для перемоги.

Хоча уряд України нарікав на численні застереження Заходу щодо дотримання демократичних засад виборів, ми переконані, що „тиск“ Заходу був необхідним, як противага тискові Росії і внутрішньому тискові антидемократичних кіл в Україні. Остаточні результати виборів ще не були відомі у день передання „Свободи“ до друку, але переконлива підтримка виборцями проукраїнського і прозахідного бльоку Віктора Ющенка „Наша Україна“ дає підстави на подальші надії.

СВОБОДА
Пам'ятаймо про Україну!
Видає Український Народний Союз SVOBODA Published by the Ukrainian National Association
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.
Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи“
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про річницю, яка відпливає

Якось в останньому тижні зателефонував до мене один із пильних читачів „Свободи“ та мій добрий знайомий і запитав, чому ми в цьому році зовсім забули дату 15 березня, що саме недавно проминула, і в нашій газеті не було навіть згадки про цю річницю, що на цей день припадає і яка була довгі роки незвичайно важливою, як перший промінь волі та незалежности, хоча лише на малому клаптику України. „Як це так, – питає він, – чи можна так зовсім призабути дату проголошення самостійности Карпатської України?“.

Справді, призналя я зі соромом – либонь це, що тепер переживаємо, так сильно полонить нашу увагу та наші думки, що просто забуваємо про давнє, хоча і не так дуже, минуле.

А при тому, мабуть, віддаль пів сторіччя забрала із життя усіх учасників боротьби за незалежність того клаптика землі, що має назву Карпатська Україна, а їхні нащадки, діти та онуки, не мають патріотичного пієтизму до цієї землі та її минулого.

Все, однак, не виправдовує самого факту забуття річниці проголошення Карпатської України самостійною, і мені стало соромно за нас усіх, за це наше журналістичне захоплення сьогоднішнім днем і його подіями, й відсування того, що було вчора і позавчора. Але, може, справді від того 15 березня 1939 року проминуло вже стільки часу та стільки інших історичних подій, що цю можна було зовсім забути?

Однак запитання мого знайомого зовсім оправдане. У мене воно викликало бурю споминів, бо ж належу до тих нечисленних осіб, що боротьбу за Карпатську Україну пам'ятають ще дуже добре, хоча пережила її із віддалі та, здалося б, із безжурного студентського життя. Але у ті березневі дні 1939 року ми, українські студенти, забули свою звичайну весняну безжурність, романтичні пригоди та мрії про недалекі літні місяці. Ми зустрічалися майже щоденно у студентській домівці, щоб послухати новин і поділитися тим, що знали з різних джерел про події в Карпатській Україні, щоб з подивом говорити про наших молодих друзів-націоналістів, що поїхали „туди“, щоб стати плече до плеча із воїнами Карпатської України та допомагати їм у їхніх змаганнях.

Ми почувалися, немов одна родина, відчуваючи сильну ворожість до нас товаришів студентів-поляків, зокрема т. зв. ендеків, згуртованих в найбільш шовіністичній організації. У тих весняних днях кожен українець був ворогом, кожна українська акція називалася терористичною.

Для мене ці дні залишилися знаменними особливо тим, що мої польські завзяті товариші з факультету журналістики порішили і мене визнати „ворогом народу“ і вимагали, щоб я ставала на всіх викладах під стіною поряд із товаришами жидівського походження, що виконували таку вимогу від початку року. Скільки днів я так простояла, скільки письмових завдань так виконувала!

Як можна забути таку вимогу польських шовіністів, як можна ще і сьогодні не здригатися на думку про цю наругу, що зустріла мене тільки тому, що я була українкою?

І тому мені так особливо стало соромно, що активно переживаючи події в сьогоднішній Україні, могла призабути те, що відбулося 15 березня 1939 року. Не згадали їх також ті, для яких Карпатська Україна є найближчою батьківщиною, хоча тепер вони живуть на другій півкулі. А як святкували її у Хусті, Мукачеві, Ужгороді? Може, пізніше дізнаємося.

Але тепер дякую моєму пильному читачеві „Свободи“, що поставив мені таке запитання і що є ще українці, які дати проголошення самостійности цього клаптика української землі не призабули, хоча і до нього не належали.

О-КА

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Мої зустрічі з Митрополитом Андреєм Шептицьким

17 лютого я побачив на сцені в Чикаґо виставу театру ім. Заньковецької „Андрей", в якій головну ролю грав визначний артист Федір Стригун. Ця вистава перенесла мене у далеке минуле. 11-літнім хлопцем я відважився піти на графське подвір'я Шептицьких у Прилбичах, щоб намалювати палац. Я жив тоді в сусідньому селі Мужиловичах. Мене оточила уся родина графа Льва Шептицького, брата Митрополита Андрея. У цю мить приїхало авто, з якого вийшли монах-студит і сам Митрополит. Вони пішли до каплиці, щоб відправити раннє Богослужіння.

Пізніше, у Львові, де я був студентом теологічного і філософічного факультетів Богословської Академії, яку заснував сам Митрополит (це були роки 1937-39), я мав нагоду багато разів бачити і чути Митрополита Андрея. Тоді був він вже фізично немічний, і мав спаралізовані ноги і праву руку, однак мова та розум були ясні. Слухаючи його проповіді в семінарній церкві св. Духа, я відчував його велич і духовність. При частих перебуваннях студентів у приміщенні Владики я завжди відчував пошану до нього. Від Владики віяло спокоєм, лагідністю і рівновагою. При відході він благословив нас, кожного окремо, лівою рукою. Я ніколи не чув від нього навіть піднесеного голосу. Він їздив з нами, студентами, на т. зв. „Андріївку" – його посілість біля Львова, де в спокої провадив з нами розмови на різні актуальні теми, даючи при тім настанови чи поради. Таким залишився Митрополит Андрей Шептицький у моїй пам'яті на все моє життя.

Коли згодом у нас народився перший син, ми назвали його Андрієм. На виставі я був розчарований, коли побачив на сцені Митрополита в грізній постаті, почув його грімкий голос. Я побачив не ту людину, яку носив в пам'яті усе своє життя. Я мимоволі побачив голівудського Мойсея, який з лютто розбив Богом дані йому закони і який ніколи не ввійшов до обіцяної землі разом зі своїм народом.

Зі „Свободою" від 22 лютого, яка йшла поштою до мене, розминувся цей лист до „Свободи" про виставу театру ім. М. Заньковецької „Андрей". Хочу подякувати авторці статті з цієї теми О. Кузьмович за вірність критики, яка є одноголосною з моєю.

Пилип Демус,
Чикаґо

Треба зацікавити не тільки українців

Я приїхала до Америки відвідати родину. Була дуже рада, коли моя родина, а також сусіди – поляки, дали мені різні американські газети і серед них – український тижневик „Свободу".

Коли я прочитала газету, то дійшла висновку, що у ній повинно бути більше публікацій, які цікавили б не тільки українців. Чи буде „Свободу" читати єврей, що знає українську мову? Що в газеті може знайти львівський вірменин?

У газеті багато нарікань на Москву, на Росію. Я народилася в Україні, в Росії ніколи не була, за винятком Москви, куди одного разу їздила купувати чоботи. До влади в ті часи не належала і в комуністичних структурах не працювала.

Частина моєї родини була в Сибіру, повернулась в Україну. З їх розповіді довідалась, що усі народи Союзу зазнали жаху тоталітарного режиму, не лише українці. Свого часу мені довелося побувати на сході України, і я була здивована тим, що люди там дійсно розмовляли російською мовою, але завжди вважали себе українцями. А як співали вони пісні „Реве та стогне...", „Запрягайте, хлопці, коні" та інші, то, мабуть, ніхто так не співав!

Побувала я в Закарпатті, бачила села угорців, з яких чоловіки постійно перебували на заробітках. І не дивно, що вони першими відкрили кордони до своїх родичів на Заході. У Криму мешкає мій брат. Праці він не має, йому дуже тяжко, а живе в такому місці, що буде змушений вивчати кримсько-татарську мову.

Чи мають рацію ті дописувачі „Свободи", які неприязно ставляться до інших країн, іншої мови? Один з них пропонує не допустити проведення „Року Росії в Україні". А чи знає він, що Росія народилася в Україні? Україна-мати дала світу таку велику державу! Мені подобається, що в Сполучених Штатах проходять фестивалі, карнавали без нарікань на історію. Усі радіють святу. Не бачу нічого трагічного в тому, що російська мова одержить якийсь статус для мільйонів росіян.

Звичайно, зараз в Україні так сталося, що діяспора чує одні нарікання! Робота є лише у Верховній Раді, усі хочуть там працювати, бо лише там виплачують гроші. Наробили стільки партій, що вже кожна десята хата – то інша партія. Кожний день видають нові закони. Не знаю, чи хтось їх виконує. У такі скрутні часи, коли робітникам і пенсіонерам місяцями не виплачують гроші, деякі діячі виїздять на різні наради за кордоном. Де на це беруть гроші?

На закінчення хочу зазначити, що редакційна група працює тяжко і хвала їй, що випускає газету. Зробіть усе, щоб і надалі „Свобода" находила читача. Друкуйте щось нове і оптимістичне, не бійтеся, бо Україна була і буде Державою, це – велика Держава.

Друкуйте поради, зокрема з української кухні. Забули за гумор. А чи немає серед тутешніх українців-юристів, які могли б щось розповісти, дати добру пораду для тих, хто тільки приїхав? А чи немає серед вас лікарів, які розповідали б про різні хвороби?

Оксана Процик,
Вест Палм Біч, Фла

Не осуджуйте провідників

Аж волого стає на пучках пальців від сліз, пролитих деякими авторами „Свободи" з того приводу, що свято 22 січня зникає з нашого національного календаря. Про це йшлося й у редакційній статті „Не забуваймо славних річниць" 18 січня ц. р. Автор передовиці не подає мотиву, чому свято 22 січня 1918 року є найбільшим святом для нас? У мене може запитати мій внук: „Чому не треба забувати Січневих роковин, коли Україна програла війну за свою державну самостійність?". Я й сам добре не знаю, чому, хоч про те колись велись в селянській хаті дискусії дуже завзяті.

За принципом, що лише кінцевий вислід боротьби визначає критерій правильности в політиці, складалися тогочасні погляди. Тоді я, малий хлопчина, прислуховувався, що старі говорять та й наслухався такого, що й досі на згадку про гетьмана, Петлюру чи Винниченка не знаю, на котру ногу стати!

Стосовно Володимира Винниченка ще й дотепер ведуться суперечки: хвалити чи осуджувати його? Дивне й незрозуміле! Таж ніхто інший, як В. Винниченко, прем'єр-міністер уряду Української Народної Республіки, був основоположником Четвертого Універсалу, і на цьому Акті і по сьогоднішній день видніє власноручний підпис Володимира Винниченка. То яка є моральна підстава ставити під сумнів леґенду про славного сина України?

Аналогічне запитання постає стосовно С. Петлюри, ославленого в народі, задокументованого в історії, оспіваного поетами. Палкий і непоборимий дух його, втілений у серцях народу, „горіючим кущем червоної калини, як каже М. Ситник, горить-горить і не згора"! Сказане М. Ситником ще й В. Сосюра доповнює: „Той, що горів і не згорів, вічно веде нас вперед!".

Обставини тієї боротьби змальовує Олександер Олесь, ветеран армії Симона Петлюри:

Міцніла думка в нас,
з життям зливались мрії...
Співали дзвони нам,
то Юра, то Софії...
Гримів гармат майовий грім
а ми ішли, і знов ідем без зброї...
Зброю в серцях кують нам ковалі!
Не родяться, а творяться Герої
в боях за волю рідної Землі!

І про гетьмана багато говорили, але недовго. Гетьманці, як носії федерально-монархічної концепції, з кожним роком все більше сходили з арени політичного світогляду. Таким чином і сам гетьман Павло Скоропадський пішов у забуття.

Спішитись вже мені треба висловити свою думку. МІй пізній вік мене наглить! 21 березня настав 93-ий рік мого життя. Отож і пишу про наболіле.

Інж. К. Гоздава-Дидинський,
Нарберт, Па.

Любіть Україну!

Часопис „Свобода" вміщує статті, стукаючи голосно у серця читачів, кажучи: „Люди добрі, не спіть, а свою любу матір-Україну, понад все у світі Божому щоденно любіть!".

З пошаною до вас

о. Володимир Боровський,
Мінеаполіс, Мін.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Річні загальні збори Дітройтської округи

Управа Дітройтської округи (зліва): сидять Ярослав Базюк, Роман Лазарчук, д-р Олександер Серафин – голова, Ірина Прийма, стоять – д-р Я. Слюсарчук, Віра Крива, Юрій Руб, Ольга Марущак, Зенон Василькевич, Ліда Колодчин, Григорій Корбак, Осип Бігун, Йосиф Постоловський, Леся Лаврин, Дмитро Кошельовський.

Цьогорічні збори однієї з найактивніших Округ УНСоюзу відбулися 10 березня у приміщенні УКЦентру. Від екзекутиви УНС була присутня Головний секретар Марта Лиско. Збори відкрив голова Округи д-р Олександер Серафин. Він був також вибраний предсідником зборів, а Роман Лазарчук – секретарем. Вшановано хвилиною мовчання померлих членів Округи. Роман Лазарчук прочитав протокол минулорічних загальних зборів, який прийнято без змін.

За Округу звітував її голова д-р О. Серафин. Як член Контрольної комісії головної управи він брав участь у перевірках майна УНС у нарадах голів Округ УНС та представляв УНС на загальних зборах Округи Бафало. 17 червня 2001 року Округа брала участь у дні „Спільного зусилля" на оселі „Діброва", під час якого підготували оселю до літнього сезону. У липні 2001 року відбувся на оселі „Діброва" традиційний „Союзовий день", програма якого складалася з ділової, розвагової і гостинної частин. У вересні відбулися організаційні наради Дітройтської Округи за участі предсідника УНС Уляни Дячук та почесного члена УНС Анатоля Дорошенка. У 2001 році Округа відбула чотири засідання управи, брала участь у відзначенні 10-ої річниці Незалежности України та ювілею В. Колодчина.

За фінанси звітував скарбник Ярослав Базюк. Голова Контрольної комісії Ольга Марущак подякувала членам управи, а зокрема голові, секретареві та скарбникові за самовіддану працю і подала внесок на уділення абсолюторії. За Номінаційну комісію Округи звітував Зенон Василькевич, який подав пропонований список нової управи: голова – д-р О. Серафин, заступник – Ірина Прийма, секретар – Р. Лазарчук, скарбник – Я. Базюк, референт преси – З. Василькевич, господарський референт – Ю. Руб і вільні члени – Ліда Колодчин, Віра Крива, Д. Кошельовський, В. Гнатчук і Г. Корбяк. До Контрольної комісії увійшли Ольга Марущак, Леся Лаврин і Й. Постоловський, а О. Бігун залишився почесним членом. Нову управу вибрано одноголосно. Опісля Марта Лиско інформувала про працю УНСоюзу, який під цю пору начислює 27 округ, і проаналізувала деякі ділянки праці УНС. У загальному, хоча кількість нових членів зменшилася, суми забезпечень були вищими. Натепер УНС має 23,311 активного члена, а Дітройтська округа – 1,419 членів.

Дуже важною для УНС буде цьогорічна конвенція у Чикаго. Крім багатьох справ, для розгляду конвенції є три найважніші, а саме: зменшення членів уряду УНС з 25 до 10, щоб була краща пропорція у відношенні до 45 тисяч членства; проблема зі членством УНС у Канаді, кількість якого не збільшується; справа Союзівки, яка є у постійному дефіциті. Цього року припадає 50-ліття існування Союзівки. Є різні пропозиції, як найкраще ці проблеми розв'язати, але остаточне рішення буде прийняте на конвенції. Щодо аналізи фінансових справ УНС, то у загальному прибутки УНС за 2001 рік збільшилися, хоча були втрати як на Союзівці, так і в пресовому фонді. Є можливість, що у 2002 році будуть виплачені дивіденди. Марта Лиско просила докласти зусиль на збільшення членства для осягнення намічених квот. Після її слова була низка запитань від присутніх, на які вони одержали відповіді. У пляні праці на майбутнє голова Округи д-р О. Серафин пропонував, щоб літньою порою відбути „Союзовий день" на „Діброві", провести Організаційні наради округ УНС, влаштувати зустріч з головними редакторами „Свободи" та „The Ukrainian Weekly", збільшити активність відділів та рекляму УНСоюзу. Він запропонував спільно з оселею „Діброва" провести „День Діброви".

Зенон Василькевич

До членства УНСоюзу!

На підставі статті ч. 17 Статуту Відділи, Окружні комітети і члени запрошені присилати до Екзекутивного комітету всі передконвенційні проєкти для добра і добробуту Союзу. Після їх схвалення проєкти будуть передані Конвенційній статутовій комісії до розгляду. Всі пропозиції до зміни чи поправок Статуту просимо присилати до Головної канцелярії УНСоюзу, адресуючи їх до голови Передконвенційної статутової комісії, адвоката Тараса Шмагали, мол.

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСоюзу СІЧЕНЬ 2002 р.

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Активні члени 12/2001	6,565	13,728	3,018	23,311
Неактивні члени 12/2001	7,451	16,919	0	24,370
Всі члени 12/2001	14,016	30,647	3,018	47,681
Активне членство				
Приріст у 1/2002				
Нові члени	14	17	0	31
Нові УЛ	1	0	0	1
Прийняті наново	8	24	7	39
Разом	**23**	**41**	**7**	**71**
Убуток				
Померли 1/2002	0	38	0	38
Вибрали гроші	6	15	0	21
Відійшли з дозрілими вивін. грамотами	5	14	0	19
Виплатили вповні вкладки забезпечення	2	23	0	25
Відійшли на част. випл. забезпечення	0	0	0	0
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	9	25	0	34
Вигасло забезпечення (активні)	5	1	27	33
Кінчилось забезпечення	1	4	3	8
Разом	**28**	**120**	**30**	**178**
Всі активні члени 1/2002	6,560	13,649	2,995	23,204
Неактивне членство				
Приріст у 1/2002				
Виплачене забезпечення	2	23	0	25
Відійшли на частинно виплачене забезпечен.	0	0	0	0
Вигасло продовж. безплатне забезпечення	9	25	0	34
Разом	**11**	**48**	**0**	**59**
Убуток у 1/2002				
* Померли	1	40	0	41
* Вибрали готівку	6	7	0	13
Дозрілі вивін. гр. неповної виплати	0	2	0	2
Повернені в активні	8	24	0	32
Вигасло забезпечення (неактиквні)	3	5	0	8
Разом	**18**	**78**	**0**	**96**
Всі неактивні члени 1/2002	7,444	16,889	0	24,333
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ 1/2002	**14,004**	**30,538**	**2,995**	**47,537**

(* Виплачені і частинно виплачені грамоти)

Книга мудрости нашої

Побачило світ унікальне видання – „Тисяча років української суспільно-політичної думки"

Сказати про дев'ятитомник в чотирнадцяти книжках „Тисяча років української суспільно-політичної думки" як просто про ще одне наукове видання – значить не сказати нічого. Бо це видання воістину знакове, епохальне, яке дасть сильний поштовх для нових відкриттів й досліджень молодим науковцям, а також, віриться, стане настільною книгою для наших провідників, для тих, кому вести Україну в XXI століття, визначати, куди їй іти, яким дороговказом послуговуватися, щоб вийти нарешті на битий шлях, яким давно і впевнено прямує Европа.

Власне, Україні не треба шукати цього шляху, бо вона його з давніх давен знала й ним ішла, аж доки не завів її північний сусід, який, неначе насміхаючись, називав себе ще й нашим „старшим" братом, у прірву. Сьогодні їй треба не йти в Европу, а повертатися до неї, адже вона там давно була. Про це говорив на презентації книги і в Києві, й тут, у Нью-Йорку, 17 березня, голова редакційної колегії, науковий редактор і автор ідеї видання дев'ятитомника „Тисяча років української суспільно-політичної думки" професор Тарас Гунчак. Й наводив дивовижний факт. Видатна постать українського просвітництва XVI сторіччя Станіслав Оріховський своїм трактатом про суверенність права й природне право людини випередив Джона Лока, ідеї якого вважають на Заході засадничими для побудови громадянського суспільства, на 100 років! А перша демократична Конституція в Европі? Її автором також був наш мислитель й державний діяч Пилип Орлик.

Про це на презентації в київському Будинку вчителя нагадав присутнім Дмитро Павличко. І додав: „Я тільки недавно повернувся з Варшави, де був кілька років послом. І мушу вам сказати, на нас сьогодні дивиться вся Европа. Вона запитує: "З ким Україна? Куди вона йде? До якого берега хоче пристати?" Й оця книжка дає багато відповідей на ці запитання. Я прочитав покищо лише один том, де висвітлено епоху від Богдана до Івана – тобто від Богдана Хмельницького до Івана Мазепи. Й читаючи роздуми кращих українців тієї доби, я знову й знову роблю висновок, що будь-який союз з Росією й тоді, й тепер – це смерть для України. Я роблю висновок, що наші сьогоднішні лідери неодмінно мають прочитати цю книжку, щоб схаменутися й зрозуміти нарешті, який тягар відповідальности за майбутню долю України вони несуть...".

До речі, професор Гунчак привіз зі собою з Києва відеокасету про ту презентацію й усі мали змогу почути полум'яні виступи на ній відомих українців сьогодення. Видатний український вчений-суспільствознавець Іван Дзюба сказав, наприклад, що „ще не вмерла Україна й не вмре, якщо здатна за нинішньої економічної скрути видавати такі книжки". Один з укладачів дев'ятитомника – відомий український письменник Валерій Шевчук говорив на вечорі про книгу, як про криницю джерельної води, що вгамує спрагу українців і якої ми ще не напилися.

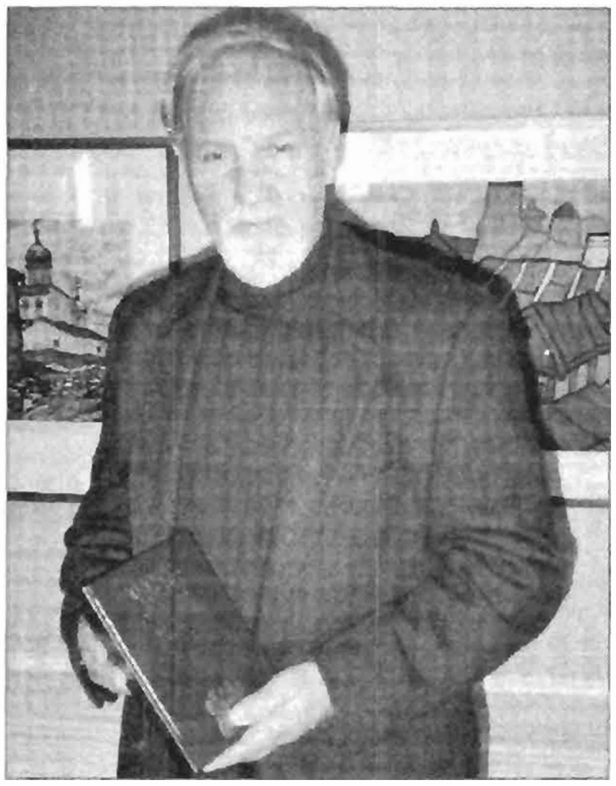
Під склепінням київського Будинку вчителя, колишньої залі засідань легендарної Центральної Ради, того вечора витав незборимий український дух. Й випромінювала його унікальна наукова праця „Тисяча років української суспільно-політичної думки" – перекладені з інших мов, записані літописцями геніяльні думки наших попередників. Від Київської Русі до сьогодення. Хоч, як зазначила днями на американській частині презентації дев'ятитомника в Українському Інституті Америки науковий секретар видання Оксана Сліпушко, в книзі зібрані документи ще й до Київської Русі, адже буття української нації починалося задовго до виникнення цієї могутньої европейської держави.

Від народження ідеї до втілення її в реальність треба пройти довгу й нелегку дорогу. Знаний у світі фахівець в галузі політичної історії, один з небагатьох сучасних істориків, який вивчив мільйони унікальних історичних документів в багатьох архівах світу, Тарас Гунчак звернувся до історії суспільно-політичної думки України не тому, що вичерпав теми своїх досліджень. Ні, навпаки, Україна чекає сьогодні продовження його „Історії України XX століття". Але професор зрозумів, що ніколи не вибачить собі, якщо не реалізує ідею, якою давно „захворів" й користь від втілення якої зрозумів ще до того, як завалилася залізна завіса й сконав тоталітарний СРСР.

Я знаю професора Гунчака доволі давно й доволі добре. Колись разом ми починали видавати журнал „Військо України", першим редактором якого я був. Професор приїздив в Україну, бо, як сам зізнавався, довго без неї жити вже не міг. Й приїздив не побути весільним генералом на численних імпрезах чи посидіти в урочистих президіях на нескінченних засіданнях з приводу й без приводу, а працювати, працювати, працювати. Робити конкретне й корисне діло. Й за що б не брався він, через деякий час обов'язково збирав добрий „врожай". А тому не дивно, що до нього тягнулися й тягнуться молоді таланти, які прагнуть не просто написати чергову дисертацію, а зробити в житті щось вагоме й значуще. Одним з таких науковців є науковий секретар видання Оксана Сліпушко. Київські вчені мужі закидали Тарасові Гунчакові, що не доросла, мовляв, 28-літня асистентка Київського університету до такої ролі, на що професор відповідав, що молодість ніколи не була перешкодою для великих і славних справ.

На презентації в Українському Інституті Америки Т. Гунчак назвав „Тисячу років української суспільно-політичної думки" виданням, яке репрезентує тисячолітній процес народження, встановлення й розвитку національної суспільно-політичної думки, представляє історію національних інтелектуальних й духовних пошуків й роздумів у різні часи історії України. Це, так би мовити, трибунна характеристика видання. За цими словами воістину титанічна праця невеличкої, як на таке видання, творчої групи – кандидата філологічних наук Оксани Сліпушко, членів редакційної колегії кандидата філософських наук Володимира Литвинова, доктора Романа Сольчаника, доктора історичних наук Юрія Шаповала, письменника Валерія Шевчука й професора Київського державного університету Василя Яременка. Ці люди зібрали, переклали, адаптували, відредагували, написали коментарі до сотень документів, трактатів, спогадів, листів... І разом з видавництвом „Дніпро", яке підготувало до друку й видрукувало дев'ятитомник, подарували Україні книгу мудрости нашої, яку впродовж століть писали літописці й подвижники української історіографії, філософи й будівничі Української держави, славні гетьмани й наші пророки.

„Ця велика справа,- продовжував на презентації Тарас Гунчак,- ніколи не здійснилася б, коли б не було в українсько-американській громаді світлих людей, які розуміють, що не хлібом єдиним живе людина". Професор Гунчак мав на увазі спонзорів цього видання, без жертовности яких, ясна річ, ідея видання такої книги так і залишилася б ідеєю. Це Український Інститут Америки, ньюйоркська кредитівка „Самопоміч", щадничий банк „Певність" в Чикаго, доктор Любомир Кузьмак, його дружина Оксана Смішкевич-Кузьмак та донька Роксоляна Смішкевич. Фундаторові видання Тарасові Гунчакові, президентові Українського Інституту Америки Володимирові Назаревичеві, керівникам нью-йоркської кредитівки "Самопоміч" Богданові Кекішу та Ярославові Оберишину, керівнику щадничого банку „Певність" докторові Юліянові Кулясові, Оксані Смішкевич-Кузьмак Оксана Сліпушко вручила на презентації від імені Товариства „Україна-Світ" почесні грамоти й пам'ятні медалі.

Проф. Тарас Гунчак.

Наклад видання покищо мізерний – 1000 примірників. Цього не вистачить навіть для того, щоб поповнити найбільші книгозбірні України. А є ще бібліотеки університетів й інститутів, приватні бібліотеки вчених, публіцистів, політиків, кожен з яких, незважаючи на солідну, як для України, ціну видання, думаю, захотів би купити його. Отже, вже тепер треба думати про перевидання. Й надія знову на подвижників.

14-томник можна придбати через проф. Т. Гунчака. Ціна 600 долярів США і 35 долярів за пересилання. Чек слід виписати на „Rukh Fund" і вислати на адресу: Prof. Taras Hunczak, 15 School Ave., Chatham, NJ 07929. Тел. (973) 635-5993.

Валентин Лабунський

Відбудеться V Міжнародний конґрес україністів

У Чернівецькому національному університеті ім. Ю. Федьковича в серпні 2002 року відбудеться V Міжнародний конґрес україністів. Головними організаторами конгресу є Міжнародна асоціяція україністів (МАУ), Чернівецький національний університет, Світова наукова рада при СКУ і Українське історичне товариство. МАУ очолює академік Микола Жулинський, а головою організаційного комітету є ректор Чернівецького університету проф. Микола Ткач. Участь у конгресі візьмуть члени НТШ, УВАН в США і Канаді, Асоціяції українських американських університетських професорів, Інституту українських студій Гарвардського університету та ін.

Під час конгресу відбудуться пленарні засідання, сесії і круглі столи, що тематично охоплюють головні ділянки українознавства, включаючи історію, літературознавство, мовознавство, культурологію, соціологію й інші науки. Передбачається докладне обговорення сучасного стану української мови і національної культури в Україні. Окрема сесія буде присвячена Українській Повстанській Армії й українській визвольній боротьбі під час Другої світової війни. На конгресі передбачається обговорення міжнародних взаємин України у XX та інших століттях, етнології, різних періодів історії України тощо. Усі доповіді будуть видрукувані в конгресових збірниках.

Окрема сесія буде присвячена розглядові сучасного стану українських наукових і українознавчих установ у діяспорі і питанню їхньої співпраці з українськими науковими установами й університетами в Україні. Плянується обговорити співпрацю між українськими архівами в діяспорі і Україні. Передбачається, що в конгресі візьме участь близько 500 доповідачів і учасників з України, Польщі, США, Франції, Канади, Німеччини, Австрії, держав Балтії, Чехії, Росії й ін.

Звертаємося до українських установ, зокрема громадських центрів, кредитових спілок і банків, українських братських союзів з проханням допомогти і підтримати проведення V Міжнародного конгресу україністів, зробити одноразові пожертви для вчених з України, які неспроможні оплатити подорож і побут в Чернівцях. Жертводавці в Канаді і США одержать відповідні посвідки для звільнення від державних податків.

Пожертви на конгрес і видання конгресових матеріялів в Америці просимо надсилати на адресу: Ukrainian Historical Association, P. O. Box 312, Kent, Ohio 44240. В Канаді просимо висилати пожертви на конгрес на адресу Фундації СКУ: Ukrainian World Foundation (Scholarly Council for Congress), 299 College St. 3rd floor, Toronto, ON M5T 1S2. Прошу зазначити, що пожертви є для „Fifth Congress".

Д-р Любомир Винар,
голова Світової наукової ради при СКУ

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Урочисте відкриття почесного консуляту України

ВОРЕН, Миш. – 23 березня у бенкетовій залі Українського культурного центру відбулось урочисте відкриття почесного консуляту України і вручення патенту почесного консула Богданові Федоракові з численною участю представників українського й американського політичного та громадського світу.

У відкритті взяли участь посол України у США Константин Грищенко, генеральний консул в Чикаґо Борис Базилевський, сенатори штату Мишиґен Карл Левін і Дебі Стабенов, конґресмени Дейвид Боньйор, Сенді Левін, сенатори і конґресмени леґіслятури штату, посадник міста Ворену Марк Стінберґ, генеральний прокурор повіту Мекомб Карл Марліґ та духовні особи – Єпископ УПЦ КП Олександер Биковець, о. декан Василь Салковський, ЧСВВ, о. д-р Павло Боднарчук (УАПЦ) та багато інших.

Чимало офіційних представників штату надіслали свої привітання на адресу консуляту. Серед них губернатор Джан Енґлер, федеральний конґресмен Джозеф Ноленберґ, секретар штату Кендіс Мілер, СКУ, Крайова екзекутива УККА, президент якої Михайло Савків був присутній на урочистому бенкеті. У бенкеті взяли участь понад 600 осіб з метрополітального Дітройту, між ними 10 консулів, які мають свої бюра в цьому місті.

Урочистості розпочались із зустрічі представників Комітету сприяння консульству України у Мишиґені, який очолював Борис Потапенко. Духовенство на чолі з Єпископом О. Биковцем посвятили приміщення, заприсяжнили почесного консула Богдана Федорака і знесли молитву до Господа.

Перед початком бенкету Владика Олександер, о. декан В. Салковський і о. Павло Боднарчук посвятили ще напис-плиту, яка буде прикріплена при головному вході до УКЦентру.

Українські та українсько-американські ветерани внесли на залю національні прапори, а діти початкової і середньої школи при Церкві Непорочного Зачаття та представники Пласту, СУМ і ОДУМу, у барвистому одязі або офіційних одностроях, вручили букети квітів послові К. Грищенкові, генеральному консулові Б. Базилевському та їхнім дружинам, а також почесному консулові Б. Федоракові. Онучка Б. Федорака – Леся прочитала вірш на честь свята. Оперна солістка Христина Романа Липецька почала спів національних гимнів США і України, а далі співали усі присутні.

Імпрезу відкрив Б. Потапенко, який передав ведення програми в руки Юрія Федорака, молодого енерґійного адвоката, заступника генерального прокурора повіту Мекомб. Посол К. Грищенко і генеральний консул Б. Базилевський вручили Б. Федораку патент почесного консула України і подарунок від дипломатичного представництва. Б. Федорак, дякуючи за увагу, виступив з конструктивними пропозиціями. Він розповів, що два роки тому на зустрічі з К. Грищенком було порушено питання взаємин між Україною і США і знайдено у цих питаннях спільну мову. Б. Федорак підкреслив, що в результаті цих розмов відбулися дві міжнародні конференції під гаслом „Шлях України до завершення національної держави", під час яких було дано оцінку стратегічного партнерства між США і Україною. Б. Федорак є не тільки президентом УКЦентру, але також діячем багатьох інших організацій українського і американського політичного світу, доказом чого можуть служити дві Міжнародні конференції у Вашінґтоні, які відбувалися з рамени Головної управи ООЧСУ. Призначення Б. Федорака на посаду консула України було зі сторони міністерства закордонних справ України в порозумінні з Державним департаментом США далекоглядним і реалістичним кроком.

Сенатор Карл Левін (зліва) вручає Богданові Федоракові американський прапор. Поруч – Барбара Левін.

Усні привіти виголосили сенатори К. Левін і Дебі Стабенов, конґресмени Сенді Левін і Дейвид Боньйор, посадник М. Стінберґ, Дж. Фавсе, М. Цюпа, К. Марлінґа, Дж. Пападжордж, Ан Рокі-Рачковсі, Катрін Джордж, М. Савків та інші. Надійшли вітання Мишиґенської леґіслятури і губернатора Енґлера, міської ради Ворену тощо.

У мистецькій програмі виступили Х. Липецька, яка виконала пісні „Як давно" і „Летять, ніби чайки", акомпаніювала Оля Соловій. Капеля бандуристів ім. Т. Шевченка під мистецьким керівництвом Олега Махлая виконала пісні „Грай, кобзарю", в'язанку народних пісень і „Марш української молоді", а в кінці могутнє „Многоліття" для К. Грищенка, Б. Базилевського і Б. Федорака, а друге – для українського народу й усіх присутніх на святі.

Перед вечерою молитву проказав о. декан В. Салковський, парох церкви священомученика Йосафата у Ворені. Під час вечері розважала присутніх піснями Соломія Урбанович. Акомпаньював співачці Ростислав Демчишин. Секстет співаків з України під мистецьким керівництвом Р. Демчишина заполонив гостей піснею „Україна є, Україна буде".

Ведучий програмою Ю. Федорак представив діячів політичного і громадського світу, між ними також о. Вернарда Панчука, довголітнього пароха церкви св. Йосафата у Ворені. Кінцеву молитву подяки виголосив о. П. Боднарчук, а Леся Боровець заспівала релігійну пісню „Під Твою Милість прибігаєм".

Голова Комітету сприяння консульству України Борис Потапенко закрив імпрезу подякою для зібраних, членів комітету та гостей і побажав успіхів новопризначеному почесному консулові Б. Федоракові.

На відкритті почесного консульства (зліва): президент УККА Михайло Савків- мол., конґресмен Дейвид Боньйор, генеральний консул України Борис Базилевський, Юрій Федорак, сенатор Карл Левін, посол Константин Грищенко, сенатор Дебі Стабенов, почесний консул Богдан Федорак. Фото: Зенон Кущак

В. Левенець

Екзекутива УККА обговорила працю РОДУ

НЬЮ-ЙОРК. – 9 березня в крайовій канцелярії відбулися чергові наради Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки (УККА). Обговорено працю комісії Ради Оборони і Допомоги Українцям (РОДУ) УККА. Голова РОДУ Іван Буртик подав короткий звіт про роботу РОДУ в Україні та інших реґіонах „східньої діяспори", де живе багато українців. Зокрема, РОДУ брала активну участь у розвитку української громади в Казахстані, допомагаючи зорганізувати українську газету, доставляючи гуманітарну допомогу, а також допомагаючи збудувати декілька українських церков. Нещодавно допомогу було доставлено людям, які постраждали від повені 2001 року у західній Україні, а також родинам шахтарів, які загинули в Краснодоні у 2000 році.

Президент УККА Михайло Савків пригадав різні фонди, засновані для підтримки праці УККА. Зокрема, УККА вирішив присвятити один місяць року Українському Національному Фондові (УНФ), який є головним засобом придбання фондів для УККА. Відповідні брошури та літературу, що заохочують підтримувати УККА, буде поширено серед громади. Також, в цьому році виповнюється 25 років від заснування Української Національної Інформаційної Служби (УНІС), Вашінґтонського бюра УККА. З цієї нагоди буде організовано збірки фондів серед громади, для того, щоб підтримати ефективну працю УНІС та допомогти сплатити позику УНІС за будинок у Вашінґтоні.

Особливу подяку висловлено ЗУАДКу за допомогу в отриманні фондів від декількох українських жертводавців на нове бюро УККА, яке щойно відкрилося в Києві. З допомогою ЗУАДК, київське бюро, яке служитиме джерелом інформації про події в Україні, отримало 45 тисяч долярів пожертв.

Представники комісії УККА „Четверта хвиля" розповіли про підготовку офіційного відкриття Громадсько-інформаційного центру УККА для найновіших українських іміґрантів, де буде налагоджено викладання англійської мови, комп'ютерні курси, а також підготовку до іспиту на громадянство. Офіційна церемонія відкриття та посвячення приміщення плянується на середину травня.

УККА

У Гарварді виступить авторитетний дослідник з України

Двадцять другого квітня в Гарварді заходами Українського наукового інституту Гарвардського університету відбудеться чергова щорічна Меморіяльна лекція імені Василя та Марії Петришиних – на тему „Православні, католики, протестанти: співіснування релігій в Україні XVI–XVII століть". Її прочитає відомий український історик д-р Наталія Яковенко – старший науковець Інституту Східньо-Европейських досліджень Національної Академії Наук України. Вона – автор численних статтей і монографій, зокрема книжок „Українська шляхта з кінця XIV до середини XVII ст. (Волинь і Центральна Україна) (1993), „Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст." (1997), які свого часу отримали високу оцінку фахівців в Україні і поза її межами. Напередодні її візити до США кореспондент „Свободи" Юрій Шевчук взяв інтерв'ю у Н. Яковенко по телефону з Києва.

– Яке коло ваших зацікавлень як історика?

– Раніше я займалася соціяльною історією шляхти, а тепер – історією уявлень, стереотипів і понять. Цим проблемам присвячена моя остання книжка „Паралельний світ. Дослідження з історії уявлень та стереотипів в Україні XVI-XVII ст.", яка щойно вийшла у Видавництві „Критика". Великий розділ книги присвячений релігійним конверсіям в Україні XVI-XVII ст. Дослідження спирається на наративні джерела, документи, листи та щоденники шляхти. Аналізуються причини переходу шляхти з однієї релігії в іншу, коментарі цього явища сучасниками, деякі його статистичні параметри. У розділі під назвою „Скільки облич у війни?" Хмельниччина очима сучасників" я розглядаю війну як певну норму поведінки українського воявства з усіма правилами і звичками, властивими добі, якими б дивними вони не виглядали б нам сьогодні. Досліджую також те, як сприймали та описували війну і Хмельниччину невійськові люди.

– Про що буде ваша лекція в Гарварді?

– Я говоритиму про феномен релігійних конверсій, переходу з одного віросповідання в інше. Проблема в тім, що сучасні погляди на це явище продовжують за інерцією перебувати під впливом національної історіографії, яка заклала фундамент дуже модернізованого тлумачення таких речей. На мою ж думку, релігійні конверсії тієї доби цілком не вкладаються в поняття XIX-XX ст. Тоді мали місце інший підхід до віри, інша оцінка себе в релігії.

– Як ви оцінюєте сучасний стан української історіографії?

– За десять років незалежности материкова українська історіографія зробила дуже великий крок вперед хоча б тому, що вона для молодшого покоління перехворіла на так зване „відновлення історичної правди", на реанімацію Грушевського, Антоновича, Костомарова та інших. Для молодшого покоління – це погляд на історію, який координується із підходами сучасної закордонної історіографії. Інша річ, що за радянський період було втрачено дуже багато часу, і сьогодні маса дослідницьких сюжетів є пустелею. Гостро бракує конкретних досліджень в дуже багатьох ділянках. З огляду на це часто має місце юнацьке вискакування вперед і спроби говорити про те, про що говорити покищо немає підстав. Це хвороба зростання. Водночас проводяться дуже серйозні дослідження вужчих проблем, із застосуванням цілком нових методологій. Сьогодні в українській історіографії спостерігається певна нормалізація.

– Чи можна говорити про якісь окремі школи в пост-совєтській українській історіографії зі своїми центрами, методологіями, послідовниками?

– Про такі школи сьогодні говорити важко, бо вони були знищені. Є проте кілька вчених, які мають учнів, які під кінець 1990-их років почали захищати дисертації. Ці молоді люди, можливо, з часом започаткують свої школи. Тепер немає підстав говорити про якусь боротьбу чи протистояння шкіл, чи про їх різноманітність. Коли в якомусь інституті історії культивується „глупа історія", то її просто висміюють і не сприймають за школу. Під „глупою" я маю на увазі наївну історію, яку і далі практикують по-радянськи, коли про феномен чи сюжет пишуть, не знаючи всього, що про нього написано, не простеживши відповідне коло джерел. В межах такого підходу вичерпне вивчення вже зробленого і першоджерел просто вважається необов'язковим. Сьогодні, на жаль, можна писати такі праці, які писалися в українській історіографії радянського часу. Біда в тім, що навіть у російській радянській історіографії справи стояли інакше, попри те, що вона теж була під ідеологічною цензурою. З професійного боку історики в Росії були сильніші. Там було встановлено середній рівень, нижче якого опускатися не дозволялося. Натомість в Україні такого рівня просто не існувало.

– Ви вже кілька років плідно співпрацюєте із польськими вченими?

– Для мене ця співпраця почалася в 1995 році, з організацією програми написання нарисів історії нового покоління разом із Ярославом Грицаком. Я писала про період до кінця XVIII ст., а Я. Грицак – XIX і XX ст. Цей проєкт здійснювався за сприяння професора Єжи Клочовського, директора інституту Центрально-Східньої Европи в Любліні, який є центром федерації таких інститутів і товариств Центрально-Східньої Европи. Подібні установи були створені в Литві, Білорусі, Чехії. Під кінець 1990-их років, з початком діяльности Міжнародної гуманітарної школи, організованої професором Варшавського університету Єжи Аксером, осередок федерації перемістився до Варшави. Ця школа є величезним помічником для нас, вона організовує місячні та півторамісячні сесії для аспірантів і молодих вчених, які вже захистилися. Це дає можливість навчатися у Польщі найцікавішій і найздібнішій науковій молоді України. Спочатку я час від часу читала лекції на семінарах школи, а в останніх два роки постійно працюю в ній організатором і викладаю семінари. Цікаво, що у деяких містах України вже починає відбруньковуватися самостійне наукове життя завдяки тому, що молоді вчені з цих міст взяли участь у семінарах школи. Це зокрема має місце в Чернігові. Така допомога польських колеґ у формуванні молодих українських науковців для нас надзвичайно цінна і з огляду на відсутність коштів для організації аналогічних програм у себе.

– Як змінилося викладання історії в навчальних закладах України за роки незалежности?

– Зміни у викладанні історії в школах та університетах України відбулися величезні. Повністю змінилася програма, історія стала викладатися в україноцентричному руслі. Інша справа – наскільки цей україноцентризм коректний із наукової точки зору. У процесі усунення „неподобства", яке існувало до 1991 року, можна було навіть дещо перегнути палицю. З'явилася маса нових підручників, нерівнозначних за науковою і дидактичною якістю. Але коли підручників дуже багато, коли на ринку величезна кількість пропозицій, то принаймні з-поміж них можна щось вибирати і поступово вдосконалюватися. Стоїть також питання про те, як саме вдосконалюватися – чи далі культивувати україноцентризм з певними знаками оклику, чи рішуче переходити на європейську пропозицію „історії без кордонів", „історії й культури світу". Покищо про це в Україні не ведуться дискусії. Однак рано чи пізно вона розпочнеться, адже завжди існує дві історії, одна – це та, що на столі у науковця, інша ж препарована для масового вжитку і побутує на рівні журналізму, політики. Сьогодні в Україні ці дві історії ще сприймаються як щось одне. Цю хворобу романтичного погляду на історіографію нам ще належить перерости.

Лекція д-ра Наталі Яковенко відбудеться 22 квітня, о. 4-ій год. по полудні, в Театральній кімнаті Професорського клюбу Гарварду (Theater Room, Harvard Faculty Club) за адресою: 20 Quincy Street, Cambridge, MA. Лекція читатиметься українською мовою, проте слухачі зможуть отримати англомовний текст лекції. Після лекції і дискусії відбудеться відкрите прийняття для публіки.

Зацікавленим щойно виданою книжкою д-ра Н. Яковенко „Паралельний світ. Дослідження з історії уявлень і стереотипів в Україні XVI-XVII ст.", радимо відвідати вебсторінку часопису „Критика" за е-адресою: krytyka@gilan.ua.net

Українці просять притулку в Чехії

ПРАГА. – Табір біженців Балкова розташований на заході Чеської Республіки, недалеко від міста Плзень. Зараз у таборі – 295 порушників чеського законодавства, з них 79 громадян України. Серед них 20-річна Марія, українка, котра у Чехії знайшла собі працю прибиральницею в одній з лікарень міста Ліберець. Працювала нелеґально. При перевірці пашпортів це було виявлено, і вона потрапила до табору в Балкові. Саме там одного вечора її брутально побив поліцейський, якому здалось, що Марія, незважаючи на заборону, курить в приміщенні. 15 березня відбувся суд, на якому свідки підтвердили факт побоїв. Було з'ясовано також, що українська громадянка не скоїла жодних порушень встановленого в таборі порядку. Поліцейський був засуджений, він отримав 6 місяців умовно.

Журналісти мали розмову з Марією, котра перебуває ще й досі в таборі.

– Звідкіля ви?

– Зі Закарпаття.

– Чи ви знаєте, що про вас писали чеські газети?

– Я не знала про це. Нам не дають ніяких газет читати. Телебачення включають лише увечері.

– А якою буде далі ваша доля?

– Я поїду додому. Я маю присуд депортації і вже сюди не повернуся. Я просила, щоб мені дали притулок, але мені відмовили.

– Скільки ще жінок з України перебуває у таборі?

– Дуже багато, три поверхи будинку. Є багато сімей, також і хлопців. Багато цих людей просили притулку, але всім відмовили.

– Чому ви вирішили просити притулок у Чеській Республіці?

– Ми всі хочемо працювати, тому що вдома у нас немає ні праці, ні грошей. У кожного вдома складна ситуація.

Марія незабаром повернеться додому. Але проблема кількох мільйонів українських громадян, які шукають працю чи просять притулку за межами України, залишається. Тільки в Чехії за 2 місяці нинішнього року 460 українських громадян подали заяви про надання притулку, повідомила прес-секретар міністерства внутрішніх справ Масарікова. Протягом останніх 11 років близько шести з половиною тисяч громадян України просили притулку в Чеській Республіці й тільки 63 особи його отримали.

Радіо „Свобода"

Школа ім. Лесі Українки відзначила роковини Тараса Шевченка

СИРАКЮЗИ, Н. Й. – Впродовж майже 50-ти літ існування Школи українознавства ім. Лесі Українки її учні й учителі беруть активну участь в різних українських місцевих національних святах. Цього року школа відзначила роковини нашого національного поета, мистця і пророка Тараса Шевченка.

Підготуванням імпрези провадила директорка школи Леся Фенцор разом із учителями та батьківським комітетом в рамках місцевого відділу УККА, який очолює о. диякон д-р Мирон Ткач.

Понад двісті мешканців Сиракюз і околиці зібралися 17 березня в місцевому Українському народному домі.

Після відкриття свята, місцевий хор під дириґентурою інж. Ореста Грицика відспівав „Заповіт" Шевченка. На залі рясніло вишивками перед портретом молодого Шевченка, що якраз відповідало великій масі присутньої молоді – 70 школярів та 65 членів молодечого хору місцевої 1-ої української п'ятдесятницької церкви, де пастором є Микола Онуфрійчук.

Святочну доповідь виголосив парох місцевої української католицької церкви ім. св. Івана Хрестителя о. декан Іван Кащак (майор летунства, військовий капелян, викладач в летунській академії в Кольорадо та кандидат на докторський ступень у Фордгамському університеті).

У дальшій програмі під керуванням Світлани Коваль діти співали ряд пісень, а Ярослав Фенцор продеклямував вірш „Іван Підкова". В сценці „Як Тарас ходив до залізних стовпів" брали участь Тарас Втерковський, Марина Олеші, Микола Буняк. Михайло Онацько і Олекса Добюк спільно деклямували вірш „Думка".

В цьогорічному святі Т. Шевченка вперше взяли участь члени 1-ої української п'ятидесятницької церкви в Сиракюзах. Хор церкви під дириґентурою Леоніда Пащука виконав духовні пісні. Молодечому хорові за його гарний виступ громада подякувала довгими оплесками. Громада була захоплена деклямацією Олександра Томорокса з Донбасу, який прочитав власний вірш.

На святі виступили хор старших кляс (дириґувала заслужена учителька Слава Бобецька), декляматори Уляна Солтинська, Маруся Онацько, Надія Онацько, Василь Буняк, Христина Втерковська. Місцева поетеса Стефанія Тишко прочитала власну поему „Про Шевченка".

Приємною несподіванкою був дебют місцевого квартету при акомпаніяменті Олекси Дашкевича, у складі о. Михайла Досяка, Ірени Недошитко, паніматки Надії Письо, Світлани Коваль на інж. Ореста Грицика.

Орест Грицик та о. Михайло Досяк виконали пісню „Мати". Піснями і національним гимном України хор „Сурма" (дир. Орест Грицик) закінчив день пошани Тарасові.

І. Г.

Комітетові допомоги – 10 років

У 1991 році, коли Україна готувалася до референдуму з питання незалежности, в Ньюарку, Н. Дж., утворився Комітет приятелів Руху, який негайно заходився організовувати допомогу національно-демократичним силам України. Один з організаторів комітету д-р Роман Ричок відповів на запитання „Свободи".

– Чи громада підтримала створення комітету?

– З великим бажанням. Уявіть собі, що тільки одної неділі пожертви на допомогу Україні досягли 23 тисяч долярів.

– Які проєкти допомоги було здійснено минулого року?

– Важко усі й перелічити. Так, було виділено стипендії морякам-студентам у Севастополі за написання українських есеїв, виплачено три стипендії по 400 дол. поетам та передано допомогу (690 дол.) старшим віком письменникам – членам Спілки письменників в Харкові, надано фінансову допомогу (500 дол.) видавництву „Смолоскип" в Києві та Українському культурному товариству в Мурманську (100 дол.). продовжено сто передплат газет і журналів для шкіл і бібліотек (1,100 дол.), вислано бібліотекам і школам 28 пачок з книжками, в тому подаровано бібліотеку інж. Богдана Чайківського з Кліфтону. У київських видавництвах та книгарнях придбано понад 600 томів для Будинку офіцерів у Харкові, а також телевізор і магнітофон (1,200 дол.). Для першої української гімназії в Черкасах, асоційованій школі ЮНЕСКО, ми придбали копіювальну техніку за 850 дол. і ще 200 долярів передали на потреби школи. Для такої ж української гімназії у Севастополі придбали комп'ютер за 1,170 дол. На видання книжки Миколи Козака „На вічних барикадах" дали 400 дол., редакції журналу „Березіль" у Харкові – 370 дол. Дітям-сиротам з Яблунева за посередництвом Пластової станиці в Коломиї передали тисячу долярів, надіслали пачки з одягом. А ще вислали потребуючим родинам на різні адреси 22 пачки з одягом і вітамінами. Крім допомогових акцій, комітет „Приятелі Руху" влаштовував зустрічі з гостями з України. Доповіді виголосили науковий співробітник Національної Академії Наук д-р Сергій Білокінь, професори Володимир Панченко і Леонід Куценко з Кіровоградського університету ім. В. Винниченка, редактор видавництва „Смолоскип" в Києві Осип Зінкевич. Було влаштовано драматичне дійство „Марко проклятий або східня леґенда" за текстом Василя Стуса у виконанні артистів Львівського театру ім. Леся Курбаса.

– А як тепер з коштами?

– Такої евфорії, як у 1991 році, на жаль, немає, але фонди поповнюються завдяки річним внескам членів комітету, дотаціям від нашого патріотичного громадянства, українських кредитівок, товариства „Самопоміч", де головою проф. Роман Воронка. Маємо прихід також з коляди, з якою йдуть члени комітету, та з продажі кави й печива у залі церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку. Зібрані кошти не витрачаються на адміністративні видатки, бо витрати на телефон, пошту чи перевезення пачок оплачують члени комітету.

Л.Х.

Маланка 2002

НЬЮ-ЙОРК. – Маланка 2002 року в Українському музеї відбулася в суботу, 13 січня, в найбільшій залі відомого ньюйоркського ресторану „Tavern on the Green" в Центральному парку. Це вже третя з черги новорічна забава для членів та приятелів, яку організовує Імпрезовий комітет при управі УМ. Головою комітету є Татяна Тершаковець.

Рома Слободян-Одуляк

Знаменна ця Маланка також тим, що відбулася в році, коли Український музей продовжує святкувати 25-ліття своєї діяльности і будує нове приміщення для своїх колекцій. Це підкреслила у своєму слові голова УМ Ольга Гнатейко.

Маланку вшанували своєю присутністю значні гості, між якими були: Генеральний консул України до США Сергій Погорельцев з дружиною Світланою, голова Союзу Українок Америки Ірина Куровицька, голова Українського Інституту Америки Волтер Назаревич та колишній голова Українського музею Іван Лучечко.

Рома Слободян-Одуляк, ведуча програмою вечора, вітала гостей та розповіла про вікові традиції нашого народу, пов'язані зі зустрічею Нового Року. Несподівано для всіх на залю вибігли віншувальники – Тиміш Гнатейко, Тарас Одуляк, Андрій Соневицький та Ігор Терлецький, в музейної якости гуцульських та лемківських строях, і розсівали при кожному столі пригорщами пшеницю, бажали: „Сійся, родися, жито-пшениця, на щастя, на здоров'я, на Новий Рік..." Значно причинилася до несподіванки мати ведучої, Домка Рахліцька-Слободян з Монреалю, позичивши спеціяльно на цей вечір строї зі своєї збірки народної ноші.

Присутні забавлялися під звуки оркестри „Монтаж". Одушевлені веселим товариством, дружною атмосферою і заохочені ведучою програми, гості щедро дарували на потреби, на будівельний фонд УМ, а спонзори забави заздалегідь уможливили Імпрезовому комітетові свобідно плянувати Маланку 2003 року. Цього року спонзорами були Юліян і Марія Бачинські, Роман Гавриляк і Марія Тершаковець, Мирон і Ольга Гнатейки, д-р Артур та Ірена Григоровичі, д-р Андрій і Татяна Тершаківці, Лідія Фіцалович, д-р Карло і Софія Цайнінгери, та д-р Арета Підгородецька і Зенон Черник.

Замітним було те, що серед гостей, як і серед добродіїв-жертводавців, було значне число молодих людей. Їхнє зацікавлення і підтримка музею – це продовження добрих діл покоління їхніх батьків і найкраща запорука як потреби існування так і розвитку Українського музею в майбутності.

Говорять про великий успіх цієї зустрічі Нового Року – це вислід давно розпочатої праці Імпрезового комітету та членів канцелярії, а також добровольців, як Ілони Сочинської, яка мистецько оформила запрошення на імпрезу.

Це також заслуга Роми Слободян-Одуляк, що вела програму, але найбільша заслуга – гостей. Саме вони створили елеґантну, веселу, товариську атмосферу Маланки.

Катря Червоняк

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 22-го Відділу УНС

З днем 1-го березня 2002 року обов'язки секретаря 22-го Відділу перебирає новий секретар:

МИХАЙЛО КУРОПАСЬ

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mr. Michael Kuropas
313 West St.
Sycamore, IL 60178
(815) 899-3535

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Квітень 2002 р., ч. 20

Грядуть нові „роки любови"?

Президент України оголосив 2002 рік роком України в Росії, а 2003-ій – роком Росії в Україні. Ціль такого заходу: „ближче познайомитися". Оскільки Президент міг і не знати про те, наскільки добре росіяни і українці між собою знайомі, варто нагадати.

Ближче ми познайомились ще у 1654 році на Переяславській Раді, на яку Богдан Хмельницький їхав з дружнім бажанням: „Щоб москаль добром і лихом з козаком ділився", хоча від такого нерозважного наміру відраджували його чужоземні посли.

Оскільки угоду було підписано, то, починаючи з 1654 року, ми що не рік, то краще стали пізнавати одні одних і ближче знайомитись. А щоб краще запам'ятовувались наміри зі сторони Росії, остання влаштовувала в Україні і для українців більш маштабні заходи. Подаємо лиш деякі.

Першим помітним заходом став Андрусівський мир, в якому задокументовано розподіл українських земель між Росією і Польщею. Про згоду на ті заходи в українців ніхто не питав. 1708 року світ жахнувся від звістки про нещадне, варварське зруйнування гетьманської столиці Батурина і поголовне вирізання її мешканців, включно з немічними старцями, жінками і дітьми.

Знайомство ґльобального значення, які вирішували долю України на довгі роки, відбулось під Полтавою у 1709 році і у 1775 році, коли цариця Катерина остаточно зруйнувала Запорізьку Січ.

Скинувши з престолу царя, сильно забажали познайомитись з Україною російські більшовицькі вожаки. Зробили це за посередництвом полчищ Муравйова. Подолавши опір українських студентів під Крутами, переможці вчинили кривавий погром цивільному населенню Києва.

13 березня 1921 року повторився другий Андрусів, тим разом у вигляді Ризького договору між Польщею і большевиками, і від того часу аж до „перестройки" Горбачова почалось дуже дошкульне знайомство по цей і по той бік Збруча.

Декілька штрихів: тисячі розстріляних в підвалах Чека і ГПУ петлюрівців і інших „контрреволюціонерів"; мільйони жертв Голодомору 1932–33 років; постріляні служителі Української Автокефальної Православної Церкви, українські радянські письменники двадцятих років, тисячні жертви різних штучно організованих судових процесів (СВУ, УВО, УНЦ, КПЗУ та інших).

Матеріяльні, духовні і культурні втрати не менш жахливі: знищені наукові заклади, повисаджувані в повітря і поруйновані унікальної архітектури церкви, попалені бібліотеки, позакривані видавництва, кіно, театри, заборонено викладання історії України, проведена повальна русифікація українських шкіл, а то і цілковите їх закриття.

Чи не достатньо десятої, а може й сотої долі наведених тут способів знайомства, які чергувалися протягом кількох століть, щоб навіки відмовитись від таких знайомств?

Варто нагадати про мільйони депортованих „українських буржуазних націоналістів", „куркулів", матерів, жінок і дітей повстанців УПА, просто українців, які масово гинули від непосильної праці і голоду, а їхні кістки розсіяні на неозорих просторах від Уралу до Камчатки.

Висока посадова особа Росії кидає репліку про „ближче знайомство", Президент ще донедавна катованої держави, легковірно на неї пристає!

Роман Рифяк,
член ОУН з 1931 р.
З газети „Дзвін Севастополя",
січень 2002 р.

Листи до Фундації

Допоможімо дітям-інвалідам

Голова Чернігівського міського громадського об'єднання інвалідів „Сузір'я" Аліна Супруненко звернулася до Фундації з листом про допомогу для дитячого будинку-інтернату для дітей-інвалідів. Вона пише: „В Чернігові старанням громади та церкви відкрито недержавний інтернат соціально-виробничої реабілітації дітей-інвалідів. Цей заклад прийняв 20 дітей, хворих на церебральний параліч і слаборозвинутих. На черзі – ще 26 дітей. Діти перебувають на цілодобовому утриманні. Усі працівники центру, вихователі та няні (батьки) працюють безкоштовно, на громадських засадах. Лікарі допомагають теж безкоштовно. Нам потрібні фонди на становлення центру– інтернату з розвитком малих підприємств, на яких працюватимуть батьки дітей-інвалідів та члени організації, щоб самим заробляти потрібні кошти на втримання будинку-інтернату. Тому звертаємося до громадян діяспори, благодійних організацій та українських церков за фінансовою допомогою.

Пожертви можна висилати до Фундації ім. Ів. Багряного, яка перешле їх за призначенням. Адреса об'єднання „Сузір'я": вул. Серьожникова, 6а, м. Чернігів, 14000 Україна.

Лицар слова і діла

КИЇВ. – Саме так називають відомого письменника, громадсько-культурного діяча, академіка Анатолія Погрібного. Ще раз прозвучало це визначення під час творчого вечора Анатолія Погрібного „Хай дух наш твердістю надхнеться!", що відбувся в Київському Будинку вчителя. Вечір було влаштовано з нагоди виходу нової книжки А. Погрібного „По зачарованому колу століть, або Нові розмови про наболіле" та з нагоди 60-ліття автора. Організували вечір Всеукраїнське товариство „Просвіта" ім. Т. Шевченка та Національна Спілка письменників України. Вели вечір відомі письменники і громадські діячі Павло Мовчан та Володимир Яворівський.

На вечорі було велелюдно, адже Анатолій Погрібний належить до того інтелектуально-патріотичного цвіту української нації, хто саме так – словом і ділом – змагає за українськість нашої України, хто допомагає народові випростатись й відчути себе господарем на рідній землі. Талант і освіченість письменника знайшли своє прикладання в багатьох сферах громадсько-культурного і наукового життя. Він – голова Всеукраїнського педагогічного товариства ім. Г. Ващенка, член Центрального правління „Просвіти", один з керівників Спілки письменників України, професор Київського університету ім. Т. Шевченка.

Поза Україною ім'я Анатолія Погрібного добре знане в авдиторіях університетів Заходу. Він – декан і професор Українського Вільного Університету в Мюнхені. А. Погрібний постійно бере участь в найважливіших наукових і освітніх заходах української еміґрації, зокрема тих, що їх влаштовують УВАН, НТШ, а також Шкільна рада на чолі з Євгеном Федоренком. Саме на американському континенті, у Дітройті, в 1995 році, зусиллям головного редактора „Українських вістей" Сергія Козака окремим виданням вийшла праця Анатолія Погрібного „Україна навпаки", яка набула широкого розголосу як в Україні, так і поза нею.

Анатолій Погрібний має авторську радіопрограму „Якби ми вчились так, як треба" на Національному радіо. Вона існує вже п'ять років. Саме за тематикою цих радіопередач вийшла книжка А. Погрібного „По зачарованому колу століть...", у якій проаналізовано складні процеси в національно-культурному житті України. На вечорі один за одним на сцену виходили письменники, колеґи-викладачі, студентство, представники столичної адміністрації, земляки вченого з Чернігівщини. Виступили й численні мистецькі колективи, окремі відомі мистці, зокрема народна артистка України Ніла Крюкова та заслужений артист України Василь Обручов. З-поміж багатьох закордонних привітань, що надійшли на адресу вечора, була телеграма від ректора УВУ в Мюнхені професора Леоніда Рудницького. Були й нагороди – від Міністерства культури, від Київського міського голови.

Товариство „Просвіта" нагородило А. Погрібного медаллю „Будівничий України", а Патріярх всієї Руси-України Філарет – орденом Святого рівноапостольського князя Володимира.

Сергій Козак,
журналіст

До історії українського державного гимну

11 січня появилася у „Свободі", на сторінці Фундації ім. І. Багряного, стаття Олексія Коновала про історію українського державного гимну „Ще не вмерла Україна", текст якого був написаний ще у 1865 році Павлом Чубинським.

Я вже давно мав деякі застереження до тексту гимну, але, прочитавши цікаву статтю Олексія Коновала, насмілююсь тепер висловити мої думки. Отже, сам початок гимну „Ще не вмерла Україна" звучить песимістично, бо насуває думку про якесь невмирання України та її волі. У вислові „Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля" чомусь згадується тільки „молодих людей", а призабуто середнє покоління та старших, які може більше від молоді пережили горя від ворожих окупацій? Третя фраза: „Згинуть наші воріженьки як роса на сонці". Чому називаються жорстокі вороги так делікатно і здрібніло – „воріженьками"? Чому Павло Чубинський так зневажає весняну росу на сонці?

Четверта фраза каже, що „запануєм і ми браття у своїй сторонці". Сторонка – це маленька околиця нашої великої і багатої України. Чому ж не сказано, що ми запануєм у цілій нашій Україні? П'ята фраза: „Душу, тіло ми положим за нашу свободу і покажем, що ми, браття, козацького роду". Тіло людини можна віддати, але людська душа є невмирущою. У цьому гимні треба згадувати не тільки „братів молодих", але і наших сестер, які у довгій історії також віддавали свої життя за волю України.

Любомир Калинич,
Ірвінґтон, Н. Дж.

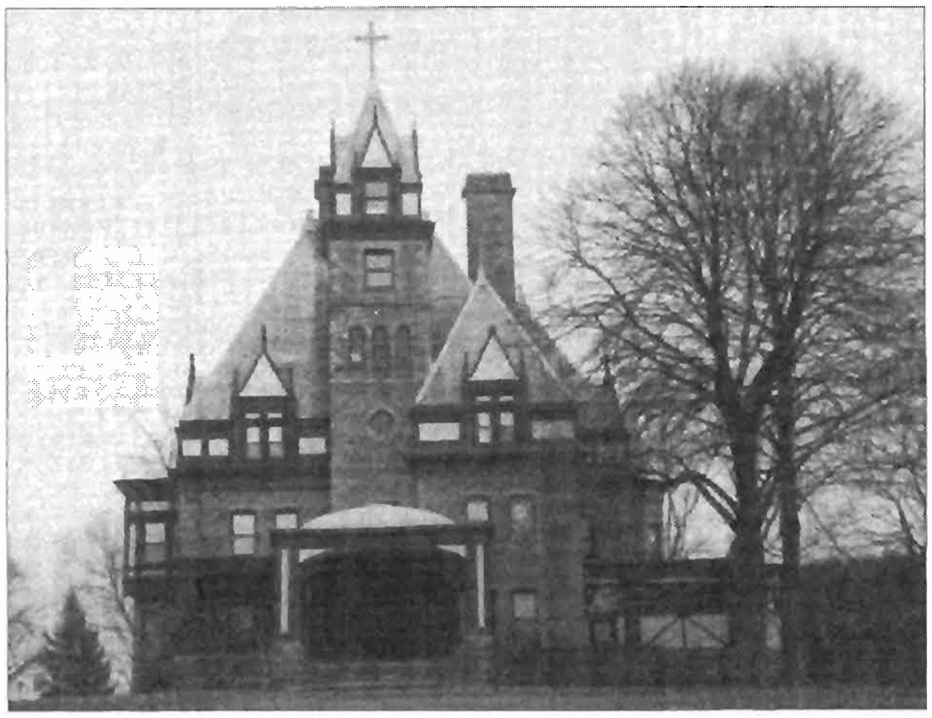
* * *

Шкода, що автор листа не звернув уваги на історію написання вірша, який тепер став гимном України. А вона ж викладена у перших параграфах статті. Отож Павло Чубинський написав вірш у відповідь на урядову заборону вживання української мови в царській Росії. За цим указом передрікалася повна загибель української мови і літератури, а отже, України. Природно, що поет, звертаючись до своїх молодих однодумців, утверджує, що Україна ще не вмерла і житиме завжди. Щодо інших зауважень, то поетичний вірш – це не циркуляр, який вимагає певного мовного стилю. У поезії кожне слово – багатозначне, тому, скажімо, визначення „браття молодої" може об'єднувати усіх, молодих духом, в тім і жінок.

О. Коновал

Дописи і листи до сторінки Фундації імені І. Багряного просимо слати на адресу:
Bahriany Foundation, 811 S. Roosevelt Ave., Arlington Heights, IL 60005 USA
Сторінку редагує Олексій Коновал

Український музей і бібліотека в Стемфорді

Приміщення музею.

У сховищі старих періодичних видань.

Пачки з книжками чекають на увагу.

Життєво важливою для української громади Америки була і залишається проблема збереження національної культури, свідомости і самобутности. В часи зміни поколінь це відчувається особливо гостро і вимагає особливої, цілеспрямованої активности центрів нашої духовної культури. Одним з таких центрів є Українська бібліотека та музей в Стемфорді, Коннектикат, при Епархії Української Католицької Церкви. Зібрані тут колекції є джерелом інформації для всіх, хто цікавиться українською історією. Тут знаходиться біля 7,000 предметів народної творчости, понад 3,000 мистецьких картин та скульптур, понад 50,000 книжок, архів та велика колекція світлин.

В 1997 році відкрито нову інформаційну частину бібліотеки - Український культурний та довідковий центр. В своїй статті „Український музей і бібліотека в Стемфорді Стейту Коннектикат, ЗСА" д-р Василь Ленцик докладно розповів про створення та історію розвитку музею і бібліотеки, котрі були засновані в 1933 році Владикою Константином Богачевським, якого з перших років священства захопила справа музейництва. Для цього він купив палату, збудовану з ґраніту з 32 кімнатами і з великим парком. Докладний плян музею і як він повинен працювати, щоб сповнити свою місію подав д-р Е. Ю. Пеленський, співробітник Національного музею у Львові. Він запропонував організувати його в трьох напрямах або відділах: українська культура (зі старого краю); українська культура в Америці; український Науковий інститут.

Щоб заступити Науковий інститут, бо тоді в Америці ще не було українських наукових товариств, Єпископ Богачевський організував при музеї українську бібліотеку. Він та декілька інших священиків-книголюбів мали в своїх приватних зібраннях книжок багато рідкісних та цінних видань, більшість з яких знайшли постійне місце в цій бібліотеці. Єпископ заохочував священиків передавати свої бібліотеки до Стемфорду.

Тепер тут зберігаються такі видання, як „Галицька Зоря" з 1848 року, „Церковна Газета", що виходила в Будапешті з 1856 року, цінні стародруки, які є предметом дослідження науковців з різних інституцій, в тому числі і Українського наукового інституту Гарвардського університету, що досліджують наше минуле. Між ними є „Тріодь Цвітна" Швайпольда Фіолі з 1491 року, Євангеліє, друковане за благословенням митр. Петра Могили з 1636 року, Антологіон з 1643 року, служебник з Почаїва 1734 року. В архіві знаходяться листи визначних діячів української історії і культури – Михайла Грушевського, Богдана Лепкого, Кирила Студинського та ін.

Крім згаданих стародруків, бібліотека має цінні збірки про історію церкви, повне видання творів Тараса Шевченка (всі можливі видання), Івана Франка та інших клясиків і найновіших авторів, а також часописи: „Записки НТШ", „Літературний Науковий Вісник", „Записки Чину св. Василія Великого", „Богословів", „Ниву", „Нові Дні", „Листи до приятелів", „Визвольний Шлях", багато річників українських часописів.

Про різноманітність зібрання говорять назви відділів: періодика; історія; світова цивілізація; археологія; нумізматика; література і мовознавство; теологія, філософія, релігія; музика, мистецтво (ноти, пісні, літургії, колядки, українська музика). Крім того, у двох окремих кімнатах розміщена виставка світлин і меморабілії з архіву Українських Січових Стрільців, що був депонований для збереження Об'єднанням колишніх українських вояків в Америці. В колекції представлені українські еміґрантські видання, матеріяли про Шевченківський здвиг у Львові 1914 року, зброя, світлини, ориґінальні нагороди, книжки того часу, поштівки, плакати, марки, прапор.

На стінах коридору розмістилася виставка дереворитів Українських дерев'яних церков на Україні в околицях Карпат і в Східній Словаччині. Зображення церков були намальовані Йосифом Жежіхом в 1929-1935 рр., вириті на грушовій дощці та японському папері і в десяти примірниках відбиті і підписані. Примірники на виставці - число четверте. До збірки ввійшли 24 дереворити зроблені в Празі в 1936 році.

Є також виставка матеріялів про візиту Папи Івана Павла II в 2001 році до України – зібрання періодичних видань, значки і плакати. Багато цінних видань, а також еспонатів закупив сучасний опікун музею та бібліотеки в Стемфорді Владика Василь Лостен. Директором довідкового центру є о. Іван Терлецький, а бібліотечно-архівними фондами опікується мґр. Любов Волинець, яка є одночасно і кураторкою музею.

Бібліотека застосовує сучасні технології у своїй діяльності – вона є членом Online Computer Library Center (OCLC) – мережі бібліотек, що об'єднує більше 18000 бібліотек у 52 країнах, де поступово реєструє свої книжки. Бібліотека постійно поповнюється приватними зібраннями книжок, що надсилають люди.

В сусідньому будинку розміщується ще одна бібліотека для студій богословії, що належить до духовної семінарії. Нею користуються 20 семінаристів- студентів (всі з України), а опікуються сестри-служебниці непорочної Діви Марії - Тадея та Джонатана. Після того, як Єпископ Василь Лостен передав для вжитку музею єпископську резиденцію, стало можливим виставити для огляду значно більше експонатів і навіть виділити приміщення для Лемківського музею. Проте, за браком місця, більша частина експонатів знаходиться у сховищах. Для кращого наладнання праці Владика Лостен відновив Раду Директорів, що складається з визначних українців різних професій, які допомагають покращити та поширити діяльність музею.

Проте, зі збільшенням числа експонатів та відвідувачів, заходить потреба збільшити число працівників, щоб належно координувати багатогранну діяльність музею. Так само потрібна допомога в бібліотеці та архіві – книжкові зібрання, що люди надсилають, довгий час знаходяться в пачках, значна частина книжок не каталогізована, старі авдіозаписи потребують перенесення на сучасні носії.

Число добродіїв і прихильників Українського музею поступово зростає. Контактна адреса музею та бібліотеки:

Ukrainian Museum & Library in Stamford, 161 Glenbrook Rd., Stamford, CT 06902. Тел.: (203) 327-7899, (203) 324-7698; Факс: (203) 357-7681; Електронна пошта: ukrmulrec@aol.com

Ігор Пилипчук

Приміщення бібліотеки.

Макети українських дерев'яних церков.

МАНДРІВКА В ІСТОРІЮ МОВИ

Скарб людства

Кожна мова має довгу й більш чи менш загадкову історію, а прамова, якщо вона була, взагалі вкрита майже непроникною імлою, що дозволяє висувати розмаїті версії, здогади і припущення. Минулі століття залишили нам, українцям, такий тяжкий спадок, що інстинкт самозбереження змушує нас брати на озброєння ті версії, покликуватися на розрізнені, ще не зведені у струнку систему доказів факти, не вичікуючи, коли вони дістануть остаточне наукове підтвердження.

Та й що це таке – остаточне наукове підтвердження? Хіба є десь авторитетна для цілого світу академічна інституція, яка проголошує наукові істини в останній інстанції? Якби в науці не було різних, нерідко протилежних поглядів, течій, шкіл, вона не змогла б розвиватися. Крім того, у сфері знань багато чого з'являється поза течіями і школами – вибивається на поверхню, живе собі, нуртує, так чи сяк впливає на життя і не дбає, що хтось там його не допускає до „наукового обігу".

Назавжди залишаться таємницею дуже багато відкриттів, здійснених не під мікроскопом, не в синхрофазотроні, а через інтуїцію – через вищий спосіб осягнення світу. Інтуїція привела позашкільного і позатечійного Шлімана до Трої, інтуїція знецінила математику в очах Паскаля і відкрила перед ним світ метафізики і релігії, інтуїція водить рукою маляра, скульптора, поета. Тільки геніяльна інтуїтивність вклала в уста Тарасові Шевченкові це знання: що мова – від Бога...

Ну що б, здавалося, слова?
Слова та голос – більш нічого,
А серце б'ється – ожива,
Як їх почує!.. Знать, од Бога
І голос той і ті слова
Ідуть між люди...

В сенсі Божого дару мову справді належить берегти, як зіницю ока. Потім ми повернемося до цієї теми, зокрема до двох добре обґрунтованих версій щодо небесного походження мови – єврейської і української.

Але щодо мови як вийняткової цінности в людському житті, то обмежимося висновком видатного філолога Олександра Потебні: „Є тільки одна ознака, за якою пізнаємо народ – і водночас це нічим незамінна та обов'язкова умова його існування – єдність мови". У світлі цієї думки легко увиразнити різні якості експансіонізму в історії: „нормальні" завойовники опосідали чужі території і матеріяльні багатства, але при цьому не порушували культурнодуховних структур завойованих народів. І тільки в „освічене" XX сторіччя дійшло до підкорення, яке своєю сутністю збіглося з сатанинським злом, – до знищення традиційної культури, до виймання душі з грудей народу.

При цих словах серце нашого читача заб'ється голосніше: це ж про нас ідеться, про нашу трагічну історію. Чи ж є ще хоч одна така? Тяжко сказати, одначе вітри часу назавжди забрали зі собою багато добра – мову безсмертних поем „Ілляда" та „Одісея", мову законів могутнього Риму, мову „Типітаки" і „Дгаммапади", мову „Бгагавадгіти", мову „Авести", мову ацтеків. Та й у пізніші віки не бракувало мовного лихоліття. Майже убито ірляндську мову, на очах нашого покоління доживає віку братня білоруська. Людство ще й сьогодні не піднялося до зрозуміння, що мова – це жива істота у системі духу, на рівні тонких матерій. Доречно тут ще згадати таке мудре і справедливе узагальнення О. Потебні: „Скарб людства – це сума усіх мов, втрата будь-якої з них – непоправна шкода для усього людського світу". Непоправна!

Скільки у світі мов? Згідно з виданим в Україні енциклопедичним довідником канадського мовознавця Ю.-М. Левицького „Мови світу", тепер налічується до 4000 мовних спільнот. Кількісно вони дуже різняться: є багато мільйонів носіїв певної мови, і є лише декілька десятків осіб. У книжці подано відомості щодо 580 мовних родин, груп та окремих мов. Українська мова – „це член східньослов'янської групи слов'янської підродини індоевропейської мовної родини".

Про згадану родину, підродину, групу і саму нашу мову написано гори книжок і тьму статтей – від пісних „науково обґрунтованих" до гіпотетичних, що захоплюють і будять думку – мовознавство, як і всі інші науки, – це відкрита система знань, в якій думка цінується не просто за те, що вона правильна, а за те, що вона стимулює думання інших дослідників.

Історичним пошукам і реконструкціям у мовознавстві додає емоційности та обставина, що науковий аспект досліджень раз-у-раз виявляється переплетеним з політичним, зокрема й особливо коли йдеться про спорідненість і окремішність української і російської мов. Від середини XIX сторіччя, коли російський імперіялізм заповзявся ідеологічно виправдовувати свій експансіонізм і завойовництво, для внутрішньої консолідації висунувши тріяду „самодержавства, православ'я, народности", а з геополітичною метою накидаючи й заохочуючи слов'янофільство промосковського ґатунку, офіційна мовна політика царизму кваліфікувала українську мову як одну з говірок „великоросійської", а самих „малоросіян" – як менших братів зі „спільної колиски", Київської Русі. Таким, знаємо, був висновок циркуляру російського міністра внутрішніх справ Валуєва від 18 липня 1863 року.

Усі ті панівні „теорії" не залишали місця для об'єктивної наукової арґументації, бо були продуковані як засоби сваволі і підкорення сусідніх народів. Тому вульгарносоціологічне московське мовознавство викликало з боку українців подвійний опір – у площині історично-філологічної контрарґументації і також в розумінні все глибшої і виразнішої національної самоідентифікації і самоствердження. Кожен свідомий українець – і це тривало і триває від покоління до покоління – стає до певної міри спеціялістом у галузі мовних проблем. Всілякі антиукраїнські циркуляри, всілякі заборони, всілякі приневолення і переслідування тільки гартували синів і дочок нашої нації і все більше прояснювали суверенну перспективу українства.

У „задротяному літературознавстві", що згодом друкувалося в самвидавному „Українському віснику" (1987, ч. 8) політичний в'язень Якутського табору Вячеслав Чорновіл обороняє не себе і особисту волю, а свою мову і її самобутність.

Це блискуча за формою і разом з тим науково сильна рецензія на книжку російського письменника В.Чивилихіна „Пам'ять", в якій автор-шовініст кінця совєтської імперії пропагує мовні погляди імперії царської – з тією тільки різницею, що навіть про „спільну колиску" в нього вже нема мови: Київська Русь – це Росія. Більше того, Чивилихін, зайшовши у смак, пише, що „ми, росіяни, а не німці – арійці...".

В. Чорновіл, не маючи змоги, в умовах ув'язнення, покликуватися на джерела, кількома точними рядками з'ясовує співвідношення між російською і українською мовами: перша постала зі старослов'янської, з цієї своєрідної середньовічної книжної „латині", друга – вже задовго до того жила як народна розмовна мова.

Ще раніше зробив цей висновок М. Костомаров, досліджуючи історію Русі часів Володимира Мономаха: „Після запровадження християнства разом з одною вірою входила в Русь і єдина писемна мова". Безпристрасне, безтенденційне дослідження давніх літературних пам'яток, руських літописів свідчить, що їхні автори не тільки знали народну мову, але що вона була настільки жива й яскрава, що вони її раз-по раз вкраплювали у „книжну".

Зокрема це стосується „Повісті врем'яних літ", „Руської правди", „Слова о законі і благодаті" Митрополита Іларіона, „Повчання" Володимира Мономаха, в особливій мірі – „Слова о полку Ігоревім". Також на усіх цих творах залишили яскраві сліди пізніші переписування, про що читаємо у дослідженні київського мовознавця Андрія Бурячка „Мовна ситуація в Київській Русі": „Церковнослов'янська мова, ставши літературною в Київській Русі, поступово видозмінюється, вбираючи дедалі більше місцевих, тобто українських рис. Це пояснюється тим, що писарі, які писали чи переписували книги, мимоволі під впливом народномовної стихії робили описки, помилки.

Щоб переконатися в цьому, досить взяти одну з найдавніших писемних пам'яток – Ізборник Святослава 1073 року, який є копією болгарського ориґіналу.

Ось декілька помилок, яких допусився його український переписувач: у низці слів замість церковнослов'янського **ь (ять)** він уживає **и** (укр. **і**): *нимая, видома, исцили, симя, вь вьри*, сплутує **и** з **ы**: *выны* (замість ***виньі***), *просты* (замість ***прости***), *помыслы* (замість ***помысли*** – наказ, спосіб); *чоловька* (замість ***человька***), *житиа* (замість ***житие***), *дав, уставивь* (замість ***даль, уставиль***), *пьемо* (замість ***пием***), *помагає* (замість ***помаґает***) та ін. Таких прикладів можна наводити багато з будь-якої світської писемної пам'ятки. Є чимало слів із повноголоссям **-оро, -оло** (напр., *Новгород, Володимир*), чоловічі імена мають закінчення **-ові, -еві**, наприклад, у написах на стінах Київської Софії (XII ст.): *Дмитрови, Василеви, Павлови, Петрови, попови Ивану* та ін. У звертаннях часто використовується кличний відмінок: *свята Софиє и святий Онуфриє, святий Фоко, небоже* та ін".

І неминуче постає запитання: якщо народна розмовна мова жила задовго до книжної, старочи церковнослов'янської, якою Кирило і Методій переклали літургійні книжки і на якій відбувалися Служби Божі після охрещення Київської Русі, то відколи, з якого саме часу, як, за яких обставин постала?

Петро Часто

Союз Українок Америки запрошує на Конвенцію

Конвенція СУА відбувається що три роки, у різних містах Америки. XXVI Конвенція відбудеться 24-27 травня 2002 року на Фльориді, у місті Сарасота, в готелі „Hyatt". Це вперше за існування СУА Фльорида вітатиме союзянок і гостей з усіх штатів Америки. Клич Конвенції: „В єдності наша сила – прямуймо до мети". Після Конвенції є запорука доброго відпочинку на однім із найкращих пляжів світу, над Мексиканською затокою. Організатором Конвенції є 56-ий Відділ СУА ім. Мілени Рудницької в Норт-Порті. Комітет і Головна управа інтенсивно працюють, щоб запевнити успіх Конвенції. Точний плян перебігу ділових нарад буде поданий згодом.

Офіційне відкриття Конвенції відбудеться 25 травня, о год. 10-ій ранку. Під час „полуденку" відбудеться показ „Застосування вишивки у модерній одежі" під керівництвом І. Радзикевич. Бенкет з добірною програмою о 7:00 год. вечора. Квитки (в ціні 75 дол.) можна набути в голови бенкетового Комітету, Слави Малюк, приславши замовлення разом з чеком на адресу: 5002 Southern Pine Cir. Venice, Fla 34293, tel.: 1 (941) 497-3548 or 1 (941) 492-5223.

Вже два дні перед Конвенцією готель „Hyatt" буде винаймати кімнати (для учасників Конвенції) за зниженими цінами. В неділю, 26 травня, відбудуться Служби Божі двох віроісповідань о 8:00-ій год. ранку.

У неділю, (6:00 год. вечора) – виїзд автобусами до української „Мекки", до Норт-Порту, де гоститимуть нас в українському середовищі. Там будемо оглядати Осередок св. Андрія та українську католицьку церкву „Входу в Храм Пресвятої Богородиці".

Насичені сонцем, творчими ідеями і заохотою до праці на наступних три роки, в понеділок 27 травня будемо повертатися домів.

Г. Король,
пресова референтка Конвенційного комітетуXVI Конвенції СУА

УКРАЇНА І СВІТ

Центр Фоґарті сприяє програмам в Україні

ЧИКАҐО. – Ілинойський університет нещодавно вдруге виграв конкурс на отримання фінансової підтримки від Міжнародного центру Фоґарті при Національному інституті здоров'я в межах програми „Міжнародні дослідження і тренування в галузі професійної медицини та охорони навколишнього середовища і здоров'я (ITREOH)".

Обстеження хворої дитини у Маріуполі.

Цей п'ятирічний ґрант передбачає підтримку програми вдосконалення українських спеціялістів, проведення наукових конференцій в Україні, а також спільних українсько-американських наукових досліджень.

Головним керівником програм ґранту є проф. д-р Данило Григорчук, директор Центру Великих Озер з питань охорони безпеки праці і професійної медицини та охорони навколишнього середовища і здоров'я.

В межах програми курсів професійного вдосконалення, які тривають від 1 до 3 місяців на базі Ілинойського університету та інших науково-дослідних установ США, 14 українських фахівців пройшли стажування в Сполучених Штатах. Також в Україні було проведено 5 наукових конференцій і 7 практичних семінарів, включно з семінаром „Наслідки забруднення навколишнього середовища для галузі соціяльної медицини: пріоритети та рішення", який відбувся у Львові у 1997 році під егідою НАТО.

В межах цієї міжнародної ініціятиви було підтримано науково-дослідну програму „Сім'я та діти України", яку започаткували Ліда Трухла і д-р Сюзан Монаген.

Впродовж наступного 5-річного циклу програми ITREOH, Ілинойський університет плянує і далі запрошувати українських фахівців до США на курси, підтримувати проведення наукових конференцій і семінарів в Україні і проводити спільні науково-дослідні проєкти. Головними фахівцями-партнерами програми в Україні є академік Юрій Кундієв – директор Інституту медицини праці АМН України, д-р Андрій Сердюк – директор Українського наукового гігієнічного центру, академік Олена Лук'янова – директор Інституту педіятрії, акушерства і гінекології АМН України, д-р Микола Проданчук – директор Інституту екогігієни і токсикології ім. Медведя, професор Микола Тронько – директор Інституту ендокринології і обміну речовин ім. Комісаренка. До наукової групи програм Фоґарті в Ілинойському університеті увійшли д-р Ірина Дардинська, Ірина Олійник, д-р Роберт Коен, д-р Пітер Шеф, д-р Лорейн Конрой.

Ілинойський університет розробив додаткову науково-дослідну тему з вивчення стану здоров'я шахтарів Донбасу. Також університет відкрив в Україні другий Центр наукового вдосконалення з комп'ютерного опрацювання Чорнобильських даних при Інституті ендокринології і обміну речовин.

Від 1992 року Центр Великих Озер Ілинойського університету здобув 2 мільйони долярів в ґрентах від уряду США, які були спрямовані на покращення стану навколишнього середовища і здоров'я населення України.

Детальнішу інформацію про програму ITREOH можна знайти на інтернет-сторінці www.uic.edu/sph/glakes.

Ірена Олійник,
адміністратор проєкту

Конституція України - про імпічмент Президента і презумпцію невинности

Після того, як стався голосний „касетний скандал", противники Президента України використовують цю подію як підставу для його усунення. Але ж Україна – самостійна держава, і вони повинні це чинити згідно з її законами, зокрема з Конституцією і її статтями – 111 (про імпічмент Президента) і 62 (презумпція невинности).

„Президент України, – каже стаття 111 Конституції, – може бути усунений з поста Верховною Радою України в порядку імпічменту у разі вчинення ним державної зради або іншого злочину". У цьому випадку в статті передбачена така процедура:

– Більшість конституційного складу Верховної Ради ініціює питання про усунення Президента з посади в порядку імпічменту;

– Верховна Рада створює спеціяльну тимчасову слідчу комісію для проведення розслідування. До складу комісії входять – спеціяльний прокурор і спеціяльні слідчі;

– Верховна Рада розглядає на своєму засіданні висновки і пропозиції цієї комісії;

– Коли є для цього підстави, Верховна Рада не менше, як двома третинами свого конституційного складу приймає рішення про звинувачення Президента;

– Конституційний Суд України перевіряє справу і робить висновок щодо додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про імпічмент;

– Верховний Суд України робить висновок, що діяння, у яких звинувачується Президент України, містять ознаки державної зради або іншого злочину;

– Після отримання висновків Конституційного і Верховного Суду Верховна Рада не менше, як трьома четвертими її конституційного складу приймає рішення про усунення Президента з посади в порядку імпічменту. При цій нагоді треба згадати, що в законах цивілізованих держав, включно з Україною, закріплена презумпція невинности, тобто принцип, за яким особа, що її підозрюють або звинувачують у вчиненні злочину, вважається невинною, доки її у порядку, передбаченому законом, не доведуть її вину.

Цей принцип закріплений у статті 62 Конституції України. З уваги на актуальність справи наведу текст цієї статті повністю:

„Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду. Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину. Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях (*підкреслення моє* – **А. Г.**). Усі сумніви щодо доведености вини особи тлумачаться на її користь. У разі скасування вироку суду як неправосудного, держава відшкодовує матеріяльну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням".

Мгр. Адольф Гладилович,
Монреаль, Канада

Російська економічна експансія

КИЇВ. – З початку цього року в Києві було організовано чотири засідання „круглого столу" і семінари, присвячені питанням російської економічної експансії в Україні. На останньому з проведених семінарів, який відбувся 6 березня, мова йшла про експансію російського „тіньового" капіталу, а також корупцію як важливого чинника податкових пільг для російських підприємств і бізнесменів. Одним із організаторів цих заходів був молодий економіст, директор Інституту досліджень російського імперіялізму і заступник керівника Центру прогнозування соціяльно-економічних та політичних процесів Богдан Сікора. Він відповів на кілька запитань науковця-політолога Тараса Марусика.

– Чи в Росії ступінь „затінення" економіки вищий, ніж в Україні?

– За деякими параметрами, так. Я думаю, що Росія є дещо специфічним партнером для України. Головним напрямком російської тіньової експансії в Україні є корумпування українських юридичних та фізичних осіб під час укладання двосторонніх угод, під час купівлі росіянами українських промислових об'єктів, а також політична корупція.

Існує багато інших способів, якими Росія може корумпувати українську політичну і економічну систему. Російська економічна експансія в Україні має подвійне призначення. З одного боку, вона збільшує економічну та політичну залежність України від Росії, з іншого боку, така експансія сприяє тінізації та корумпованости українського суспільства. Росія – одна з найкорумпованіших країн світу. Тіньовий капітал там складає більше половини економіки країни. До того ж, не можна чітко розділити, де леґальний, а де кримінальний капітал, тому що кримінальна і леґальна сфери економіки в Росії складають єдине ціле. Чим більше Росія в економічному відношенні буде присутня в Україні, тим більший вплив на економіку України вона матиме.

– Чи існують якісь конкретні форми того, про що ви говорите?

– Українські промислові об'єкти продаються росіянам за демпінговими, тобто за зниженими цінами, до того ж, у деяких випадках Росія постачає в Україну енерґоносії за цінами, які є невигідними для України. Наприклад, російська сторона продає Україні газ за значно вищими цінами, ніж країнам Центральної та Західньої Европи. Середня ціна російського газу в Европі становить 60, 2 доляра США за тисячу кубометрів, тоді як в Україні – 80 долярів за тисячу кубометрів. З моменту здобуття незалежности Україна платила Росії за природний газ за цінами, що в 2, 5-3 рази перевищують ціни для країн Західньої Европи.

– Ви згадали про продаж українських підприємств за демпінговими цінами. Які приклади?

– Так, наприклад, Лисичанський нафтопереробний завод був проданий Росії за явно заниженою ціною. Цей завод за потужностями є найбільшим у Европі, тому, теоретично, його вартість повинна бути досить високою. На практиці, контрольний пакет акцій Лисичанського нафтопереробного заводу був придбаний Тюменською нафтовою компанією всього за 50 мільйонів гривень – приблизно за 10 млн. долярів. За оцінками спеціялістів, завод мав би коштувати близько 1,3 мільярда долярів.

Чеченські діти відчули любов українців

23 лютого 1944 року розпочався один з найжахливіших сталінських злочинів – депортація чеченців та інгушів у пустелі Казахстану та Киргизстану, під час якої, від 1944 до 1957 року, загинула майже половина населення. Тепер Росія продовжує агресію проти Чечні. Зусилля чеченського народу здобути незалежність зустрічають співчуття в Україні. Про це пише мені голова Спілки жінок Чечні Ліпхан Базаєва, яка до війни викладала у Грозненському університеті, а тепер, разом з сотнями тисяч інших, живе у біженському таборі в Інгушетії та допомагає своїм землякам переживати лихо. Ліпхан Базаєва була учасницею декількох сесій Парляментської Асамблеї Ради Европи з чеченського конфлікту. Вважаю за доцільне познайомити читачів „Свободи" з листами Ліпхан Базаєвої та чеченських дітей.

Надія Банчик, Каліфорнія

„Між Україною та Чечнею – велика відстань, проте чеченців та українців зближували трагічні події в історії обох народів. У 30-ті роки минулого століття, коли Україна була спустошена штучно організованим голодом, ті, хто мав якісь сили та можливості, намагалися податися у більш хлібні місця. Деякі досягали тодішньої Чечено-Інгуської АРСР. Вони оселялися там, освоювали чеченську мову. Багато прізвищ переселенців зберегли українське коріння: Серганови, Бойкови – це колишні Серганюки, Бойки.

У роки Другої світової війни війни до Чечні прибула друга хвиля біженців з України. Траплялося, що українські жінки, знесилені довгою дорогою та голодом, приводили своїх дітей на чеченські базари або в інші людні місця та віддавали їх чеченським жінкам, сподіваючись урятувати принаймні їх. Чеченці, співчуваючи біженцям, забирали цих дітей до себе і виховували у своїх родинах. Мені відомі два таких випадки.

Родичі мого чоловіка походять від українського хлопчика, якого змучена війною та голодом мати-українка привела на базар у чеченському селі Урус-Мартані, сказавши: „Іди, синку, до будь-якої жінки, яка тобі сподобається". Малий підійшов до однієї з чеченок, яка повернулася до свого гірського села Галанчожа зі „знахідкою". Було це у 1942 році.

Інший випадок, відомий мені, стався теж в Урус-Мартані. Біженка з України лежала на землі, цілком знесилена, її вже не можна було врятувати. Біля неї було немовля, яке підібрав чеченець, загорнув у поділ черкески та й привіз до свого гірського села.

23 лютого 1944 року ці українські діти були депортовані разом зі своїми прибраними батьками-чеченцями до степів Казахстану. Їм пощастило залишитися живими. Перший з них, Саїд-Магомед, вже старий, має семеро дітей та численних онуків. Він та його зведені брати мешкають у селі Алхан-Кала. Ліпхан Базаєва".

Тепер, у дні війни, сотні біженців з Чечні знаходять порятунок в Україні. Недавно Ліпхан Базаєва написала мені, що шукає допомоги для маленького сімейного сиротинцю „Будинок надії", і долучила листа від його директора, Фатіми Борзаєвої, а також два листи, що написали до Америки його вихованці, сподіваючись знайти за океаном добрих друзів. Ось листи від Фатіми та її вихованців (перекладені з російської).

„Дорогі друзі! Я – Фатіма Борзаєва, керівник сиротинцю „Будинок надії". Під нашою опікою є 26 сиріт і напівсиріт з Чеченської Республіки, віком від 5 до 16 років. Я теж зростала у сиротинці, оскільки мій батько помер, коли мені було півтора роки, а мама тяжко захворіла. Отже, я добре розумію, що таке сирітство, та прагну, щоб наші вихованці – безвинні жертви війни – віднайшли впевненість у собі та віру в людей. Прагну переконати їх, що в цьому світі є тисячі людей, не збайдужілих до чужої біди. У жовтні 1999 року розпочалася друга чеченська війна. Відтоді безперервно, і вдень, і вночі, бомбардували Грозний, і неможливо було вивезти дітей. Наші вихованці сиділи у підвалі. Відключили світло, не стало газу й води. Допомога прийшла несподівано. Я зустріла чеську журналістку Петру Прохазкову, яка звернулася до відділу благодійного фонду „Карітас" у Харкові. 21 жовтня 1999 року ми вирушили з Ґрозного до Інгушетії, а звідти – в Україну. У Харкові нас привітно зустріли, поселили у санаторії „Вуличка" Зміївського району.

Ми, змучені війною, насолоджувалися тишею, чудовим сосновим лісом, мирним небом. Сім місяців люди робили все, аби наші діти відчули турботу й піклування про них. Їх водили до зоопарку, до цирку, влаштовували фестивалі дитячої творчости. На кожне свято готували нам смачні страви, не забували ні мусульманських свят, ні днів народження дітей. У санаторії спеціяльно для наших вихованців відкрили маленьку школу, бо до сільської школи було далеко. Всіх дітей обстежили та лікували тих, хто потребував допомоги. Через гостинних харків'ян ми немовби познайомилися з українським народом і тепер знаємо, що українці дуже доброзичливі, життєрадісні. Діти заспокоїлися, одужали та виросли за цей час. Швидко промайнули сім місяців. Гостинні українці проводжали нас додому зі сльозами на очах, і ми від'їжджали зі сльозами, та це були сльози любові.

У жовтні 2001 року на нас знову чекали, однак жахливі терористичні акції в США 11 вересня зруйнували наші пляни. Рятуючи дітей, ми рятуємо націю. Щоб дістати необхідні кошти, ми продали все, що могли. Нам багато допомагали Асланбек Бампуєв, але він загинув улітку 2001 року, та Гамзат Ідрісов з села Нові Атаги, якого заарештували. З втратою цих людей стало ще важче. Нам вдалося вивезти наших вихованців до Інгушетії. Зараз ми винаймаємо хату у місті Карабулаку, але наприкінці квітня угода закінчується, і ми знову змушені будемо шукати приміщення. Немає коштів на купівлю меблів – діти сплять на підлозі, нема одягу, предметів особистої гігієни, постелі, харчів".

* * *

„Я – Магомадова Лінда, мені одинадцять років. Живу в „Будинку надії" з братом Езірханом. Йому десять років. Мій батько зник безвісти ще у 1996 році, коли йшла перша чеченська війна. У жовтні 1999 року знову почалася війна. У жовтні було бомбардування. Мама привела нас до Руслана, чоловіка Фатіми Борзаєвої, сказала, що приїде за нами, але ми її відтоді не бачили. Сім місяців разом з іншими дітьми ми жили в Україні, потім повернулися додому. Фатіма і Руслан нас люблять і кажуть, що нікому нас не віддадуть. Я мрію, щоб закінчилася війна і ми повернулися на свою землю".

29-30 червня: друга „Лемківська Ватра" в Америці

Заходами КУ Організації Оборони Лемківщини друга „Лемківська Ватра" в Америці відбудеться 29 і 30 червня на сумівській оселі в Еленвілі, Нью-Йорк. Цьогорічне свято буде значно ширше, ніж перша „Ватра" минулого року. На сцені гоститимуть артисти з Канади і США – „Черемшина" з Монреалю, Український громадський хор округи Олбані, Нью-Йорк, СУМ-івська танцювальна група з Пасейку, Нью-Джерзі, тріо Алла, Ірина і Галя з Пасейку, гумористи та інші. Забави паралельно відбудуться в будинку і на свіжому повітрі, а до танцю гратимуть оркестри „На здоров'я" і „Хвиля".

В суботу – традиційне запалення „Ватри" і печіння поросят.

30 червня з головною доповіддю виступить спеціяльно запрошений з Польщі Богдан Гук. Під час „Ватри" можна буде побачити культурні шедеври Лемківщини, придбати книжки, сувеніри, відео і авдіозаписи, посмакувати традиційну їжу. Організатори запрошують всіх зацікавлених виставити свої товари на продаж. Зголоситися можна до голови „Ватри" Василя Гаргая – тел.: (973) 772-3344.

Організаційний комітет „Лемківської Ватри"

КИЇВ. – 30 березня закінчився VI Міжнародний конкурс юних піаністів ім. Володимира Крайнєва. Першу нагороду у ньому – Ґран-прі – здобула 10-річна Валерія Мірош з Керчі, Україна (на світлині). Інші лавреати – Олександер Маслов (Росія), Нарія Ногі (Китай), Катерина Левченко (Україна, Харків), Хідеказу Ясуда (Японія). Фото УНІАН

КИЇВ. –26 березня відбувся фестиваль квітів „Місто мрії навесні". На фестивальній виставці, що діяла 26-29 березня, було представлено близько 5 тис. живих рослин. На фото: 10-річна Емма Терещенко оглядає 100-річний кактус у день відкриття фестивалю. Фото УНІАН

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Піяністи з квітами

Зліва: Д. Онищенко, К. Немира і К. Кедук розповідають про своє концертове турне в США. Фото: О. К.

НЬЮ-ЙОРК. – Мої молоді гості вмаршували до хати – кожен із китичкою тюльпанів в руках, і здивували мене своєю уважливістю, рідкісною у такому молодому віці. Але цю уважливість вони виказали й у своїх розповідях, а також скромність, яка не дозволяла їм надто голосно розповідати про свої вийняткові успіхи. Про це треба було слухати з уст їхньої опікунки Катерини Немири, яка добровільно стала до помочі молодим піяністам, приїхала до Нью-Йорку, щоб їх зустріти на летовищі та сприяти їм у перші дні на новому для них континенті. Ось так вона і її молоді гості розповідають про ціль приїзду та що їх чекає у цих декількох днях в США, бо, як довідуюся, вже 1 квітня мали повертатися до „старої" Европи. Обидва – лавреати цьогорічного, вже четвертого з черги Міжнародного конкурсу молодих піяністів імени Володимира Горовиця. Ще одна музикантка, Марія Кім, мала прилетіти з Европи день пізніше.

Трошки старший з них і тому, мабуть, охочіший на слово – це Дмитро Онищенко зі Львова, володар Першої премії та золотий медаліст, Людина 2001 року і президентський стипендіят. Як на юнака, народженого в 1983 році – то неабиякий успіх, і я певна, що його гра вповні заслуговує нагород. Дмитро навчається у Львівській державній музичній академії і грає вже 13 років. Чи можна більше осягнути у його віці?

Кирило Кедук, молодший на п'ять років від Дмитра – срібний медаліст IV конкурсу імені В. Горовиця, лавреат Другої премії. Він також, як і Дмитро, є президентським стипендіятом, але вдачею дещо несміливий, говорить менше, може й тому, що він з походження білорус і ще не зовсім вільно володіє українською мовою. Але ми, розмовляючи, послуговуємося взаємно польською, яку Кирило добре знає.

Від моїх цікавих та таких милих гостей довідуюся, що вони приїхали сюди на запрошення українців і даватимуть концерти у Нью-Йорку, Вашінґтоні, в Нью-Джерзі, у Клівленді та ще, може, у штаті Мишиґен, як буде на це час. Спонзорами їхнього приїзду є відома в нашій громаді Вашінґтонська група, Український Інститут Америки і родина В. Горовиця. Допомагають у цій поїздці, поруч із К. Немирою і також добровільно, Мирослав Шміґель, П. Шуль, Г. Кріль і генеральний директор конкурсу Ю. Абрамович. Як виясняє К. Немира, цілий конкурс не є заробітковим. Важливе, щоб молоді піяністи могли заграти перед американською та українською публікою і щоб українська громада мала нагоду послухати їхньої гри та відповідно їх привітати. Справді маємо чим гордитися! В день після розмови з молодими музикантами-лавреатами мали вони концерт в Нью-Йорку, у Стайнвей Гол, який, на переконання К. Немири, перейшов з великим успіхом.

Коли пишу ці рядки, вони вже грали і у Вашінґтоні та поїхали далі американськими шляхами, але мої тюльпани все ще стоять на столі та своєю неповторною красою пригадують неповторну красу мистецької гри молодих піяністів з України.

О. Кузьмович

„Нескорений" на Міжнародному кінофестивалі у США

ПАЛМ-БІЧ, Фла. – Кінофільм „Нескорений" про генерала УПА Романа Шухевича запрошений до перегляду на міжнародний кінофестиваль, який налічує вже 7 років і відбудеться 11–18 квітня. Фестиваль протягом семи днів показує ряд світових прем'єр, повнометражних та короткометражних фільмів, документальних стрічок, студентських робіт.

Дохід з фестивалю щороку передається до шкіл в Палм-Біч та околиці у формі дотацій та стипендій для підвищення рівня технологічного забезпечення шкіл, покращення освіти та полегшення навчального процесу. Цього року на фестиваль представлено понад 40 фільмів зі США, Франції, Ізраїлю, України та Італії.

„Нескорений" буде показано в неділю, 14 квітня, 9:30 години вечора, у вівторок 16 квітня о 7-ій годині вечора та у четвер, 18 квітня о 7-ій години вечора.

Режисер та продюсер фільму Олесь Янчук відзначений у „Нью Йорк Таймс" та журналі „Тайм" за трагічний фільм „Голод -33-го". Фільм „Нескорений" виніс на екран епічну історію Романа Шухевича.

Знятий у мальовничих Карпатах, Одесі та Києві, в архітектурній перлині України – Львові – фільм „Нескорений" сповнений вибухових подій та пригод. Фільм висвітлює історію віри і посвяти та, кінцево, перемоги волі над тиранією.

УККА

Концерт студентів з України

Програма концерту клясичної музики.

СИНСИНАТІ, Огайо. – 14 березня в престижевому приватному клюбі „Bankers Club" відбувся одногодинний концерт для членів клюбу й їхніх гостей. Програму концерту повністю виконали студенти з України, які навчаються у проф. Сергія Полусмяка в університеті Північного Кентакі, солісти фортепіяна Анна Сисун, Анна Полусмяк (дочка проф. Полусмяка) і Дмитро Шелест, та члени нового Українського струнного квартету при університеті – Тарас Яропуд, Юрій Воротніков, Сергій Борковський і Юрій Погорецький.

Проф. С. Полусмяк – піяніст, заслужений мистець України, колишній професор Харківського інституту мистецтва і спеціяльної школи для талановитих дітей у Харкові, вже кілька років є професором музики в університеті Північного Кентакі. Його становище професора назавжди уфундувала сім'я місцевого підприємця Тома і Кріс Наєрів.

Всі виконавці концерту – молоді люди з Харкова, Києва й Кам'янця-Подільського. Всі гарно володіють українською і англійською мовами.

Програма включала 8-ий квартет Моцарта, „Новелету ч. 8" Роберта Шумана, 6-ту сонату для скрипки й фортепіяно Цезара Франка, сонату 104 „del Petrarca" і „Transcendental Etude ч. 4 'Mazepa'" Franza Lista, і 6-ту сонату С. Прокоф'єва. Перед концертом вітали присутніх Т. Вільям Келчер від клюбу та Джеймс С. Вотруба, ректор Університету Північного Кентакі.

Д-р Зіновій Лев Мельник

З 7 квітня – літній час

У ніч з 6 на 7 квітня впроваджується літній час.

Для цього треба перевести стрілку годинника на одну годину вперед.

Зміни в літньому розкладі передач „Радіо України"

Впродовж кількох тижнів не було передач із Києва Всесвітньої Служби „Радіо України" через фінансові проблеми. Під цю пору це радіо знову працює на частоті 7375 кГц, від години 7:00 до 12:00 ночі, із дуже доброю чутністю.

Із переходом на літній час, від 31 березня до 27 жовтня, передачі ВСРУ будуть в той самий час, але на новій короткохвильовій частоті 12040 кГц. Порядок передач – від 7-ої до 8-ої та від 9-ої до 11-ої години вечора українською мовою, а від 8-ої до 9-ої та від 11-ої вечора до півночі – англійською. Кожної години ВСРУ починає новинами, які в пересічному тривають від 5 до 10 хв. Опісля йдуть передачі з життя України, на літературні, історичні та інші теми. Тепер є також можливість контактуватися із ВСРУ через Інтернет. Комп'ютор мусить мати „Explorer Browser", „Audio Player" („Real" або інший) та включений український фонт-шрифт (в „Explorer" піти на „View", тоді на „Encoding" та вибрати „Auto Select", що автоматично буде перекодовувати на українську мову). Іншого роду „бравзери" також дають подібні можливості.

Комп'ютерна адреса ВСРУ: http://www.ncru.gov.ua, й вона веде до „сторінки", на якій можна вибрати український або англійський текст до читання на екрані комп'ютера. Крім цього, можна вибрати „Прямий ефір ВСРУ", що включає голосовий доступ до передач.

Інж. Роман Запутович,
Гілсдейл, Н. Дж.

Уся заля співала з артистами

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. – Увійти у світ української музики допоміг громаді міста естрадний ансамбль концертом, який відбувся 3 березня. У склад ансамблю входили Леся Боровець, Ростислав Демчишин і Валерій Ковальчук. Леся Боровець, дружина композитора Р. Демчишина – ліричне сопрано, Заслужена артистка України, солістка радіо і телебачення, концертувала в Росії – на Сахаліні і Камчатці, США і Канаді з ансамблями „Ватра" і „Львівське ретро". Ростислав Демчишин – диригент і композитор, працював у Львівському театрі опери і балету, створив Галицький симфонічний оркестр, з яким у 1990 році вперше виконав національний гимн „Ще не вмерла Україна". Партитуру до цього гимну він написав за одну ніч. Його поема „Україна є, Україна буде" пролунала на святкуванні 10-ої річниці Незалежности України. Валерій Ковальчук здобув музичну освіту у Києві. Маючи акторські здібності, він у програмі концерту виконував завдання конферансьє, гумориста і співвиконавця у дуетах.

Заслужена артистка України Леся Боровець з учасниками ансамблю – Ростиславом Демчишиним і Валерієм Ковальчуком.

Концерт при фортепіяновому супроводі Р. Демчишина почала Леся Боровець піснею „Під твою милість" (муз. І. Соневицького). У дальшій програмі прозвучали пісні Б. Весоловського, Е. Козака, Я. Ярославенка, А. Адаманіва (на слова В. Софронова), Р. Демчишина (на слова М. Матвіїва-Мельника), В. Тритяка, І. Чуми. Свої перші враження з Америки подав у фортепіяновій композиції Р. Демчишин. Англомовну публіку задовольнили артисти дуетом в пісні „Moon River". Концерт закінчився патріотичною піснею „Україна є, Україна буде" (муз. Р. Демчишина, слова З. Ружен).

Цю пісню виконували артисти спільно з публікою.

Ігор Лесик

Виставка українського народного мистецтва

ПАРМА, Огайо. – На фестиваль, що відбувся 28 лютого в „Велей Фордж Гайскул", завдяки старанням учительки Євгенії Бенко і її чоловіка Франка діяла виставка українського народного мистецтва, з вишивками та різьбами, яка була визнанана однією з кращих з-поміж 20 виставок народного мистецтва інших країн. Учителі і учасники фестивалю були захоплені кольоритністю української виставки. Є. і Ф. Бенки заслуговують за це щирої подяки, Між іншим треба згадати, що Є. Бенко за короткий час свого перебування в Пармі встигла нав'язати взаємини не тільки серед українців, але також і серед чужинців. Вона закінчила університет в Україні, є членкою 33-го Відділу Союзу Українок (СУА), членкою Дискусійного клюбу при Шевченковому Менор-Домі в Пармі та веде курси навчання англійської мови у вищій середній школі Велей Фордж у Пармі, де ширить добре ім'я України. Її чоловік Ф. Бенко свого часу видав книжку в Україні про цікаву історію його родинних місцевостей і людей в Галичині та висилав релігійно-церковні предмети для церков і священиків в Україні.

Д-р Володимир Боднар

Подружжя Євгенія і Франко Бенки.

Яків Сорокер у контексті українсько-єврейських взаємин

Взаємини єврейського й українського народів багатоаспектні, вони охоплюють різні ділянки соціяльного буття. Однією з цих ділянок є музичне мистецтво. Тут чимало цікавих сторінок і яскравих особистостей, діяльність яких потребує наукового висвітлення. До таких особистостей, безперечно, належить Яків Сорокер – відомий музикознавець, педагог і публіцист.

Яків Сорокер (1920, Бельці – 1995, Єрусалим) закінчив Московську консерваторію ім. П. Чайковського, з кляси скрипки. Працював у Кишинівському музичному училищі, Алма-Атинській консерваторії, у Дрогобицькому педагогічному інституті ім. Івана Франка – завідував катедрою теорії й історії музики та гри на музичних інструментах. Серед дрогобицької інтеліґенції ходив поголос, що Я. Сорокеру заборонено жити у великих містах Радянського Союзу. У 1976 році він виїхав до Ізраїлю. Листувався з українськими колегами-музикознавцями, зокрема з Семеном Масним, який свого часу відбув 19 років у таборах ГУЛаґу.

Наукова спадщина Якова Сорокера становить понад 100 друкованих праць з музикознавства, написаних російською, українською, румунською, польською і єврейськими (івритом, ідишем) мовами. Низка його праць опублікована також англійською та німецькою мовами.

Поважне місце за широтою охоплення матеріялу і за рівнем аналізи в музикознавчих дослідженнях Я. Сорокера посідає українська тематика. Народившись і вирісши у північній Молдові, де присутність української народної музичної культури дуже помітна, Я. Сорокер глибше підійшов до української теми з переїздом в Україну, до Дрогобича. Цю тему він продовжував розробляти до кінця свого життя. В річищі своїх безпосередніх педагогічних інтересів він уклав „Програму з клясу скрипки для педагогічних інститутів України". Як дослідник написав низку праць, серед яких вирізняються „Українські теми в творчій спадщині Петра Чайковського", „М. Глінка й Україна", „'Мойсей' І. Франка і 'Мойсей' С. Людкевича" й особливо книжка „Ukrainian Musical Elements in Classical Music" (Торонто, 1992), в якій ґрунтовно й доказово проаналізовано українські інтонації в творчості композиторів світу – від Франца Йозефа Гайдна й Луїджі Бокеріні до Бели Бартока й Дмитрія Кабалевського.

У Радянському Союзі Я. Сорокер публікував свої дослідження на українську тематику в журналах „Музика", „Народна творчість та етнографія". Пізніше, живучи в Ізраїлі, друкувався у „Визвольному шляху" (Лондон), „Сучасності" (Мюнхен), „Шляху перемоги" (Мюнхен), „Нових днях" (Торонто). Українські діяспорні видання охоче вміщали на своїх сторінках написані об'єктивно, на високому науковому рівні статті Я. Сорокера, які вигідно відрізнялися від радянських музикознавчих публікацій, що були написані в такий спосіб, аби „не роздрочувати 'старшого брата'" (вислів Я. Сорокера). З розпадом СРСР з'явилася можливість публікувати його праці і в незалежній Україні.

Стараннями В. Грабовського винятково змістовна і цікава стаття Я. Сорокера „Людвіґ ван Бетговен та син останнього українського Гетьмана" була передрукована 1995 році в київському журналі „Музика".

У своїй дослідницькій творчості Я. Сорокер багато уваги приділив питанню українсько-єврейських взаємин у царині музики. Тут варто відзначити його працю „Євреї в музиці України" та двотомове видання „Российские музыканты-евреи: Биобиблиографический лексикон" (Ерусалим, 1992), у якому подано також матеріяли про найвідоміших композиторів, дириґентів, музикознавців, співаків, музикантів-інструменталістів єврейського походження, пов'язаних з Україною.

Яків Сорокер був людиною широкого діяпазону зацікавлень, які виходили за межі музики. Це стосується і єврейсько-українських взаємин. Йому належить, наприклад, стаття „Румунський літературознавець про Тараса Шевченка", опублікована в 1989 році в Лондоні, у якій ідеться про Костянтина Доброджану-Геря (Соломона Кана, родом із Харківщини) та його статтю, присвячену великому українському поетові.

Я. Сорокер звертає увагу на те, що літературознавець К. Доброджану-Геря пише не тільки про творчість Тараса Шевченка та її сприйняття неукраїнськими читачами, а й про відмінність українців від росіян, про боротьбу українського народу за свою незалежність.

Внесок Якова Сорокера в українознавство та в україно-юдаїку – вагомий і вартісний. Але спадщина Я. Сорокера потребує популяризації. Настав час видати в Україні його твори, присвячені українській музиці та українсько-єврейським взаєминам у галузі культури.

Володимир Грабовський,
Ярослав Радевич-Винницький
Дрогобич

Музичні перли України в Сакраменто

„Ukrainian Music Gems Shine in Chamber Music Concert" – музичне ревю під таким заголовком появилося в газеті „Sacramento Bee" 5 березня. Його автор – музичний критик Патрісія Біч-Сміт.

Добре оголошений концерт „Перлини України" відбувся в неділю, 3 березня, в залі Каліфорнійського стейтового університету. Програма включала „Концерт Ре Мажор" Дмитра Бортнянського і сюїту „Чотири подорожі в Україну" Юрія Олійника для бандури та фортепіяно, при акомпаніяменті добре знаного піяніста Томи Гринькова. У вище згаданому ревю музичний критик відзначила, що „звуки бандури – це комбінація звуків музичної шкатулки, гарпсикорду й арфи". Брильянтні пасажі і чарівні теми концерту Бортнянського прекрасно донесла Оля Герасименко-Олійник, при чутливому акомпаніяменті струнного квартету, який складався з обдарованих музикантів (Вільям Барбін – перша скрипка, Кінеко Окумура – друга скрипка, Ігор Веліган – альт і Джулія Гохман – віольончеля). Рівновага між бандуристкою-солісткою і струнними була майстерно витримана в стилі клясичних традицій музики.

Наступною була сюїта Юрія Олійника, яка починалася „Весняним танком", що музикою нагадував давні ритуали, які виконувалися в Україні під час весняних свят, як от гагілок, які тепер відновлюють в різних регіонах України, згідно з програмкою, написаною композитором. Далі – містерійні звуки „Обжинок". Екзотична натура цієї частини була означена цілотоновими глісандами на бандурі та 7/8 ритмами, які підтримувалися приглушеним акомпаніяментом піяніста Томи Гринькова. Третя частина слідувала зі своїми кольористими гармоніями, які представляли „Різнобарвну осінь" в Україні, як це записано в назві. Четверта частина, „Зимові контрасти" – п'єса, повна пасажів, що відображають ковзання на санках, які пам'ятає композитор зі свого дитинства. Почалася коротка тема з української колядки в бандурній партії, а далі її продовжило фортепіяно. Ця сюїта була представлена в цілості перший раз в Сакраменто та Каліфорнії. Тривалі оплески публіки нагородили виконавців цієї прем'єри.

Програма продовжувалася прекрасною віолончельною сонатою українського композитора Віктора Косенка, яку виконали американський віолончеліст Робін Бонел і піяніст Тома Гриньків з віртуозною технікою і тонким балянсом між двома інструментами. Хоча нема про це докладних даних, але це також, мабуть, була каліфорнійська, а може й американська прем'єра.

Після перерви публіка мала нагоду прослухати „Сувенір Флоренції" Петра Чайковського, чия музика дуже часто носить в собі українські мелодії і кого фамільне дерево включає українські корені. Чотири частини цього струнного секстету були відіграні з гарним музичним темпераментом і ритмічною прецизністю. Два музиканти приєдналися до струнного квартету для цього виконання – Джим Єен – альтист та Робін Бонел – віольончеліст.

Влаштування цього концерту клясичної музики під назвою „Перлини України" було запропоноване Томою Гриньковим, всесвітньо відомим піяністом українського походження, який довгий час акомпаніював Вільямові Барбіні – музичному директорові Камерного музичного товариства Сакраменто.

Концерт став частиною серії концертів цього товариства, яка включає музику різних країн світу. Завдяки вкладові альтиста Ігора Велігана, який не так давно приїхав з України і тепер є членом цього товариства, а також учителя з Амерікен Рівер-коледжу міста Сакраменто Юрія Олійника – концертна програма була підібрана. І цей концерт був одним з найкращих в сезоні.

Хотілося б, щоб концерти такого рівня з участю американської публіки і американських виконавців відбувалися частіше в Каліфорнії і в США. Українська музика і українська бандура здобули б нових прихильників і це причинилося б до поширення нашої культури.

Зліва: Ігор Веліган, Джулія Гохман, Тома Гриньків, Біл Барбіні, Кінеко Окумура, Оля Герасименко-Олійник, Робін Бонел та Джім Єен.

Адріана Шмагало

Зелені „Зелені дні"

Проблема української літератури для підлітків – не нова, але й досі дуже слабо розв'язувана як в діяспорі, так і в Україні, де соцреалістична і вище берегів заідеологізована література ніяк не відповідає потребам віднови, чи пак вирощення нової української людини. Залишаються фантастичні повісті Олеся Бердника та безперечно, ще дещо буде, але далеко не стільки, скільки було б потрібно.

В діяспорі молоді покоління виростали на історичних повістях А. Кащенка, А. Чайковського, а з новітнього хіба можна назвати незвичайно вдалі „Тигролови" Івана Багряного „Бога Вогню" Ольги Мак, „К-7" Юрія Тиса, „Чи завтра зійде сонце" Л. Полтави, подібну змістом повість Людмили Коваленко та ще дещо. Але все це разом... Як йому рівнятися із полицями чужомовних книжок для молоді, які представляє нашим підліткам кожна бібліотека з її різноманітністю безконечних тем „дикого Заходу", фантастики, численних „професійних" книжок, які вводять середньо-шкільників у світла й тіні різних звань, з яких їм незабаром доведеться вибирати. І все це на тлі зрозумілого їм, їх власного середовища, в якому вони реально виростають...

Справді, грізна конкуренція, а що ми можемо їй протиставити?. Тим більше треба вітати ініціятиву Українських працівників літератури для дітей і молоді ім. Леоніда Глібова, які видали цього року хоч одну, але зате дуже значиму книжечку для підлітків.

Радіємо, що книжка появилася на полицях наших діяспорних книгарень, а віримо, що дійде і в Україну. Авторка цієї автобіографічної повісті у свої дев'ятнадцять років могла хіба ж найкраще відчути всі порухи розуму й серця своєї героїні, названої у книжці „Іркою". Бо в тому віці й писала повість „Зелені дні" Леся – дочка репресованого більшовицьким режимом письменника „розстріляного відродження", підсудного процесу СВУ, Михайла Івченка. Псевдонім її – Леся Оленко.

Мати, як мабуть і багато матерів у цій ситуації, вибрала шлях порятунку єдиної дитини від повторення долі батька: „Не говорила їй нічого". І дівчинка виростала у переконанні, що має щастя жити у „найкращому з можливих світів", тобто радянському. Та на час її доростання, віку бурхливого самого по собі, випала німецько-російська війна, і підліткові довелося на власному болючому досвідові переконуватися, що „щось тут не так"; що стандартні фрази, якими її годували – облуда, зміст за ними зовсім протилежний. Оце й основний конфлікт повісти. Звичайно, там не декларативне теоретизування, а ряд подій, більше й менше важливих, які вели авторку-героїню крок за кроком до ствердження правди.

А написано все справді цікаво, і молодь зможе, як із кожним вдалим літературним героєм, порівнювати себе з Іркою-Лесею. І – застановлятися над самою собою. Вдалий наголовок книжки, бо дні наївної дівчинки на тлі невмолимої доби, справді „зелені", в розумінні нерозвитости пуп'янка квіту і... все ж таки молодого, бадьорого підходу до життя.

На жаль, недовга решта біографії авторки. Покинувши рідний Київ разом з матір'ю-письменницею, Людмилою Івченко-Коваленко, вона, після короткого перебування у Львові, потрапила з великою хвилею ісходу до баварського Мюнхену. Там зустрінула її неждана смерть – не з руки ворога, а під колесами авта американця. Все, що змогла зробити опечалена, осиротіла мати, то перевезти тіло дочки зі собою за океан, де сьогодні спочивають обидві на клаптику української землі в Америці, на кладовищі св. Андрія у Бавнд-Бруку біля Нью-Йорку.

Книжечка в чепурній обкладинці вийшла вперше заходами матері, у п'ятдесятих роках у видавництві „Київ" Б. Романенчука. Наклад розійшовся дуже швидко.

Треба вдячно згадати покійну добродійку Бринявську із Монреалю, що збірка на її тризні вможливила фінансово це видання.

УПЛДМ виконали свою частину завдання. Тепер слово за батьками, вчителями, виховниками, щоб дати нове життя творові трагічно загиблої – на буйний зелений ріст новим українським поколінням. Книжку „Зелені дні" можна купити в книгарні West Arka, 2282 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1N9 Canada.

Леся Храплива-Щур

РОДИННА ХРОНІКА

Свято Станіслави Гайди

На свято 100-ліття нашої мами, бабусі і прабабусі з'їхалася 3 лютого вся найближча родина – діти, внуки і правнуки з штатів Юта, Тексас, Кентакі, Ілиной, Нью-Джерзі і Конектикат. Сто років тому в родині Данила та Михайлини (з Петрицьких) Лисих прийшла на світ п'ята дитина – Станислава Евстахія, яку люб'язно кликали Стася.

Свято почалося Службою Божою в церкві св. Йосафата св. у Ворені, Мишиген, яку відправив її внук о. Павло Гайда. Після Служби Божої відбулася вечеря для родини і найближчих знайомих. Наймолодший син Танас Гайда привітав присутніх, а о. Павло Гайда проголосив тост на многоліття нашої мами. Д-р Маруся Бек, давня знайома мами, привітала її з ювілеєм. Від Округи СУА та 26-го Відділу, а також від себе особисто, Наталка Гевко висловила побажання та вручила грамоту СУА. Правнуки у вишиванках та відповідних строях зіграли сценки про півника і курочку та „Бусину ріпку", а потім за ходом гри принесли прабабусі коровай.

Станислава Гайда подякувала всім присутнім і сказала, що її головним бажанням було плекати родинність, любов до України і всього рідного, щедрість, побожність та працьовитість.

До свята родина видала пам'яткову книжечку із життєписом ювілятки, споминами, фотографіями та програмою свята, яку Рома Гайда оформила графічно.

Ігор Гайда

Станіслава Гайда з правнуками (зліва): Таїса, Лесик, Христинка, Мая, Артем, Захарій, Софійка та Юліян.

Українська капеля бандуристів чекає нових музикантів

Українська капеля бандуристів, лавреат державної нагороди України ім. Т. Шевченка, оголошує переслуховування чоловіків – бандуристів і вокалістів, які бажали б приєднатись до капелі на 2002–2003 концертовий сезон.

У цей сезон капеля буде готуватися до концертового турне по Західній Европі в 2003 році. Останній раз капеля концертувала по великих містах Західньої Европи майже пів століття тому.

Протягом багатьох років, від її заснування в 1918 році, капеля представляла бандуру і чоловічий хорове мистецтво найвищої якости, залишила свій неповторний слід у видатних музичних записах і розділяла сцену з такими талановитими артистами, як Павло Плішка, Яків Паланс, бандурист Роман Гринків та багато інших.

В серпні 2001 року капеля представляла Америку під час відзначення 10-ої річниці Незалежности України в Києві. Капеля провела ряд релігійних концертів в Дітройті, Клівленді і Торонто, на яких виконувала твори майстрів духовної музики – Бортнянського, Березовського, Дилецького і Стеценка. Нещодавно капеля записала Українську Божественну Літургію і запис вийде в продаж у вересні цього року.

Мистецький сезон 2001 року капеля закінчила концертами в Чикаґо з нагоди відзначення 50-ої річниці Української Федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч" та ювілейним концертом у Філядельфії в честь Митрополита Андрея Шептицького.

На обрії – турне по Західній Европі. Останній раз Капеля бандуристів концертувала по Европі в 1958 році, коли вона показала своє мистецтво в Англії, Франції, Португалії, Еспанії, Німеччині, Швайцарії і Голяндії.

Майбутнє капелі у великій мірі залежить від нових членів. Щоб досягнути ще вищого мистецького рівня, ми шукаємо здібних і відданих музик, які бажали б приєднатись до капелі.

Капеля бандуристів уже багато років виховує молодих співаків і бандуристів, які пройшли переслуховування.

Це переслуховування і для музик, які готові до виступу відразу після вивчення програми, і для тих, які ще не мають достатнього досвіду, але здібні і мають бажання. Під час переслуховування кандидати мусять бути готовими виконати твір свого власного вибору, дати нам відомости про їхню музичну освіту і продемонструвати їхню досконалість в читанні музики. Знання української мови є бажане, але не обов'язкове.

Переслуховання відбудеться в Чикаґо, Ілл., в суботу, 13 квітня, між 3-ою і 5-ою годинами по полудні, в Українському культурному центрі при українській католицькій церкві св. Володимира і Ольги.

Просимо звертатись до Віктора Войтихова, телефон (847) 358-7905 або через електронічну пошту: UBCauditions@bandura.org

Якщо вам потрібні додаткові інформації про УКБ, зверніться до www.bandura.org.

Олег Махлай,
мистецький керівник
Української капелі бандуристів

ПОЕТИЧНИМ СЛОВОМ

Абрам Кацнельсон

Нові мініятюри

Як на Мангеттені подія
трагічна сталася, тоді я,
ще це не знаючи, в той час
вірш про любов писав... та враз
криваве вибухнуло горе...
Який же ти страшний, тероре!

* * *

Такі бувають миті,
що, голову схиливши,
ти думаєш: коли вже
не стане воєн в світі?
Чи буде мир нарешті
між Заходом і Сходом?
Невже так і помреш ти,
не взнавши: що там згодом?

* * *

З вершини літ душа,
мов крила розпросторює,
все відчува вона осяжніш і гостріш.
В ній поєднались географія, історія –
і Тихий океан, і рідний мій Чибриж.

* * *

У штиль, хоч прозорості досить,
та важко буває дихнуть.
А шторм хоч і свіжість приносить,
але заодно – й каламуть.

* * *

На весь телеекран
тупе обличчя вбивці:
шістьох замордував
оцей людинозвір.
Я вийшов на балкон.
Там квітнуть чорнобривці.
Відпочива на них
мій посмутнілий зір.

* * *

Всі пори свого віку знають люди:
остання – у сивинах – то зима.
Та от, на жаль, повторення нема –
і за зимою вже весни не буде...

Лос-Анджелес,
Каліфорнія

Як творили леґенди...

У Києві ще в 1967 році було видано книжку „Українська РСР у Вітчизняній війні Радянського Союзу 1941–1945 рр." Це – три томи по 550 сторінок кожен. Історію писали 18 авторів, було також 13 редакторів. Історія цензурована багатьма ідеологічними та військовими установами.

Звісно, ця книжка переповнена лайкою та прокляттям на адресу українських націоналістів: Коновальця, Бандери, Мельника, Стецька, Шухевича та буржуазно-націоналістичну еміґрацію. Важко було у той час сподіватися чогось іншого від авторів. Але особливо мене заінтриґувала леґенда про розвідника Миколу Кузнєцова.

В лютому 1944 року до Львова був посланий партизан-розвідник М. Кузнєцов зі своїми соратниками Яном Камінським та І. Бєловим. Спершу совєтський лейтенант Кузнєцов з'явився у Рівному. Комуністи – поляки-підпільники М. Струтинський та Ян Камінський – дали Кузнєцову ряд добре замаскованих місцевих аґентів, кур'єрів та явочних квартир у Рівному, Луцьку та інших місцевостях Волині. Кузнєцов добре знав німецьку мову і діяв в уніформі німецького офіцера під ім'ям „гавптман Пауль Зіберт".

У Львові М. Кузнєцов знищив фашистського підполковника авіяції Петерса, віце-губернатора дистрикту „Галичина" Бавера, його секретаря Шнайдерса і кількох офіцерів та поліцейських чинів. Виконуючи чергове завдання, Кузнєцов у ніч на 9 березня 1944 року в селі Боратині, Бродівського району Львівської области, потрапив у кільце націоналістів, які намагалися захопити його. Коли вони увірвались в хату, Кузнєцов кинув у них гранату, але від вибуху її загинув і сам.

Так ніби й закінчилась історія М. Кузнєцова... Але ж ні. Читаємо далі і зустрічаємо, що наприкінці лютого 1944 року, біля Рівенського шосе, на околиці села Милятина, вояки УПА смертельно поранили командуючого Першим Українським фронтом генерала М. Ватутіна. Обороняючи генерала, загинув і радянський розвідник М. Кузнєцов.

То коли ж стався останній бій М. Кузнєцова? І ще одне: у Рівному М. Кузнєцову поставлено пам'ятник, але на ньому не написано, що М. Кузнєцова ліквідували бійці УПА. Отак комуністичні ідеологи творили леґенди, не вдаючись до перевірки історичної правди.

Петро Сидоренко,
Торонто

СПОРТ

Футбол

Після того, як команди групи 6, до якої входить і збірна України, не змогли домовитися про календар ігор відбіркового турніру Чемпіонату Европи-2004 в Португалії, в події втрутилося УЕФА, яке 28 березня провело своє жеребкування у Швайцарії. Національна команда України починає відбірковий турнір грою у вірменському Єревані, а закінчує – в Еспанії. Для українців висліди жеребкування – не найкращі. Передовсім, першу гру з командою Еспанії збірна України проводить в березні 2003 року, коли в Україні лише оживає чемпіонат після зимової перерви, а повторний матч в Еспанії стане для команди Укаріни заключним у відбірковому турнірі до ЧЕ-2004, що також не особливо влаштовує.

Перша гра з командою Греції відбудеться в жовтні у Києві, а повторна – у червні, коли чемпіонат в Україні вже закінчуться.

* * *

УЕФА сформувала 2 квітня десять кваліфікаційних груп третього кола Чаші реґіонів сезону 2002-03 років. У цьому турнірі беруть участь збірні країн, зформовані з футболістів-аматорів у віці від 19 до 35 років. Збірна України потрапила в групу 1 разом з Азербайджаном, Грузією і Грецією. Господарем мінітурніру стала азербайджанська збірна. Всі змагання відбудуться від 1 серпня до 31 грудня цього року. Серед 10 переможців груп будуть вибрані випадковим образом чотири команди, які зіграють в плей-оф за вихід у фінальний турнір. Ігри відбудуться вдома і на виїзді навесні майбутнього року. Два переможці плей-офф з іншими шістьма збірними в фінальному турнірі поборються за головну нагороду любительського футболу. Фінал відбудеться в червні 2003 року. Вже шість асоціяцій виявили зацікавленість до фінального турніру: Боснія і Герцеговина, Німеччина, Грузія, Греція, Італія і Швеція.

У минулому розіграші Чаші реґіонів Україну представляв „Дністер“ з Овідіополя, який зайняв друге місце в груповому турнірі і вибув з боротьби. Чемпіонами стала „Моравія“ (Чехія).

* * *

Свою наступну товариську гру національна збірна України проведе 17 квітня, коли в Україну приїде національна збірна Грузії. Гра вібудеться на стадіоні „Динамо“. На день раніше в Борисполі зустрінуться молодіжні збірні України і Грузії. Дві попередні товариські зустрічі збірна України програла – спочатку японцям з рахунком 1:0, а потім румунам – 4:1.

* * *

27 березня на авкціоні за 220 тисяч долярів була продана футболка Пеле, яку він носив на чемпіонаті світу в 1970 році. Виручка перевершила найсміливіші очікування організаторів заходу в три рази. Футболку придбав невідомий покупець телефоном. Очікувалося, що за неї дадуть 40-70 тисяч долярів.

Футбол: група 6
(Україна, Еспанія, Греція, Вірменія, Північна Ірляндія)

2002 рік

7-8 вересня:	Греція - Еспанія, Вірменія - Україна;
12-13 жовтня:	Еспанія - Північна Ірляндія, Україна - Греція;
15-16 жовтня:	Греція - Вірменія, Північна Ірляндія - Україна.

2003 рік

29-30 березня:	Вірменія - Північна Ірляндія, Україна - Еспанія;
1-2 квітня:	Північна Ірляндія - Греція, Еспанія - Вірменія;
7-8 червня:	Еспанія - Греція, Україна - Вірменія;
10-11 червня:	Північна Ірляндія - Еспанія, Греція - Україна;
6-7 вересня:	Вірменія - Греція, Україна - Північна Ірляндія;
9-10 вересня:	Північна Ірляндія - Вірменія, Еспанія - Україна;
11-12 жовтня:	Греція - Північна Ірляндія, Вірменія - Еспанія.

Теніс

26 березня оголошено, що місцем проведення першого кола змагань за Чашу Девіса у другій групі Евро-Африканської зони між командами України і Болгарії вибране місто Одеса, точніше, клюб „Лаун-теніс клаб“ на Французькому бульварі міста. Зустріч відбудеться 3-5 травня.

Перший і другий номери команди України – Орест Терещук і Андрій Дерновський. Два інших гравці визначатся не раніше другої половини квітня. На жаль, не зможе виступити Андрій Медведев, якому дали можливість повністю одужати після травми. Андрій обов'язково з'явиться в Одесі як консультант збірної, капітаном якої призначений Андрій Рибалко.

На місця, що залишилися в збірній Україні, претендують Сергій Ярошенко, Олександер Ярмола, Микола Дячок, Іван Пучкарьов.

Шахи

В Краматорську 28 березня закінчився чемпіонат України з шахів серед юніорів та юніорок віком до 20 років. Путівку на чемпіонат світу з шахів завоювала 16-річна краматорчанка Ганна Ушеніна, яка не програла жодної партії і стала чемпіонкою України. У юнаків харків'янин Ельдар Гасанов став чемпіоном України і отримав путівку на першість світу.

* * *

У Монте-Карло 29 березня закінчився традиційний міжнародний „Амбер-турнір“. Українець Василь Іванчук зіграв в останій турі внічию 1:1 з угорцем Леко і фінішував на четвертому місці. Переможцем став росіянин Олександер Морозевич.

Гімнастика

У Києві 30-31 березня відбувся міжнародний турнір зі спортивної гімнастики за Чашу Стели Захарової, яка була олімпійською чемпіонкою 1980 року. Вдало виступили українські чоловіки, які зайняли всі перші місця, за винятком змагань на коні. Українки перемогли в багатоборстві. У командних заліках у чоловіків і жінок перемогли збірні України.

У різних видах гімнастики премюжцями турніру стали українські спортовці Роман Зозуля, Сергій Вяльцев, Максим Буряк, Євген Богоносюк, Андрій Михайличенко, Аліна Козіч, Олена Кваша, Інна Тесленко.

Гокей

Київський гокейний клюб „Беркут“ 31 березня здобув бронзову нагороду у відкритих змаганнях (плей-оф) Східньоевропейської гокейної ліґи. У боротьбі за третє місце „Беркут“ обіграв „МГУ“ з рахунком 3:1.

* * *

Федерація гокею України 2 квітня підтвердила участь збірної у двох контрольних зустрічах зі збірною Росії 13-14 квітня.

Боротьба

30-31 березня в Мінську завершився 32-ий міжнародний турнір з вільної боротьби за нагороди тризразового олімпійського чемпіона Олександра Медвідя. Українці повернулися з Білорусі з трьома нагородами. Так, у вазі понад 120 кг перемогу здобув Вадим Тасоєв, Юрій Чобітько був на третьому місці. Ще одну бронзову медалю в категорії до 60 кг має борець з міста Малина В. Білокопитний.

Карате

Український каратист Володимир Нос 2 квітня став чемпіоном відкритої першости Росії серед юніорів з карате у вазі до 65 кг, в якому взяли участь 550 спортсменів з Японії, ПАР, Англії, Румунії, Бельгії, Латвії, Вірменії, Азербайджану та з 45 міст Росії. В командному заліку перемогли росіяни, японці – другі.

Бокс

З 10 по 14 квітня в Краматорську відбудеться міжнародний турнір з боксу, присвячений пам'яті журналіста Ігоря Александрова. Боксери з України, Росії, Білорусі і Молдови будуть змагатися за нагороди газети „Технополіс“, одним зі засновників якої був трагічно загиблий тележурналіст.

Медалі „Технополіса“ схожі на олімпійські – позолочені, срібні і бронзові.

Враховуючи високий рівень організації попередніх турнірів на нагороди „Технополіса“, до газети і міської федерації боксу звернулася національна федерація з пропозицією провести в Краматорську відкритий міжнародний турнір.

Пожертви на розвиток спорту в Україні просимо надсилати до УСЦАК на адресу: **680 Sandford Avenue, Newark, NJ 07106.**

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road, Kerhonkson, New York 12446
Tel.: (845) 626-5641 • Fax: (845) 626-4638
www.soyuzivka.com • e-mail: sqss@aol.com

Табори і майстерні на Союзівці влітку 2002 р.

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР
від суботи 22 червня, до четверга, 4 липня.
Для хлопців і дівчат віком 12-18 років
Харчування і нічліг, оплата за дитину
для членів УНСоюзу – 510 дол.
для не-членів – 560 дол.
Тенісова оплата для викладачів – 80 дол. від дитини.
Кошти забезпечення 30 дол. від дитини.
Приймаємо не більше, як 45 учасників!
Інструктори: Юрій Савчак і Ліда Савчак-Копач;
Керівник табору: Оля Черкас.

МАЙСТЕРНЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ТАНЦЮ
Від неділі, 4 серпня до суботи, 17 серпня
Традиційні українські народні танці для початкуючих, середніх та заавансованих танцюристів віком від 8-16 років, харчування і нічліг — оплата за дитину:
для членів УНСоюзу – 580 дол. за повний навчальний час,
для не-членів – 630 дол. за повний навчальний час.
Оплата для викладачів – 235 дол. від дитини.
Кошти забезпечення 30 дол. від дитини.
Чек за оплату для викладача слід виписувати на "UCDA INC." та висилати на Союзівку разом з оплатою за харчування і нічліг.
Директор: Рома Прийма-Богачевська.
Приймаємо не більше, як 60 учасників. Нікого не приймаємо без дозволу Р.Прийми-Богачевської і не менше, як на два тижні.

ТАБІР ДЛЯ ХЛОПЦІВ І ДІВЧАТ
Від суботи 6 липня, до суботи, 20 липня
Відпочинковий табір для хлопців і дівчат віком 7-12 років. Прогулянки, плавання, ігри, українські пісні і фольклор під безперервною опікою.
Харчування і нічліг – оплата за дитину:
для членів УНСоюзу – 330 дол. на тиждень.
для не-членів – 380 дол. на тиждень.
Додаткова оплата для опікунів/інструкторів:
– 30 дол. на тиждень від дитини.
Кошти забезпечення 15 дол. від дитини.
Приймаємо не більше, як 45 учасників на тиждень!
Керівик табору: Оля Черкас.

ЗАБАВНИЙ ЧАС „ЧЕМНОГО"
від неділі 7 липня, до п'ятниці 12 липня,
та від неділі 14 липня до п'ятниці 19 липня.
Присвячено для навчання англомовних діточок від 4-8 років про українську батьківщину.
Реєстрація/оплата для опікунів 135 дол. від дитини, якщо родичі перебувають на Союзівці.
Реєстрація/оплата для опікунів 175 дол. від дитини, якщо родичі не перебувають на Союзівці.
Оплата за реєстрацію включає сорочку, полуденок для дитини, та кошти забезпечення для дитини.
Навчанання від 9:30 ранку до 1:30 по пол.
Інструктори: Маріянна Василик, Богдана Пузик, Андрій Оприско, Наталка Юнас, Оля Музика.

СПОРТОВИЙ ТАБІР
Спортові табори: плавання, гри копаного м'яча, теніс, відбиванка для дітей від 8 до 14 років.
від неділі, 21 липня, до неділі, 28 липня.
Харчування і нічліг – оплата за дитину:
для членів УНСоюзу – 265 дол.
для не-членів – 315 дол.
Додаткова оплата для інструкторів – 100 дол.
Кошти забезпечення 15 дол. від дитини.
Приймаємо не більше як 45 учасників.
Інструктори: Сергій Наливайко, Віктор Цимбал, Андрій Цимбал, Евген Кручовий.

Зголошення до всіх таборів і майстерень повинні бути зроблені заздалегідь. Місця надаються згідно із зголошеннями та одержанням 75 дол. завдатку від дитини/від табору. Належиться оплата в сумі 100 дол. від дитини/від табору (крім забавний час„Чемного"), які перебувають поза межою Союзівки. Завдаток стосується до цієї суми.

Союзівка відтягне 10 відсотків від ціни нічлігу/харчування тільки за 3-ій і 4-ий тиждень побуту на одному з наших таборів, або за другу дитину, яка бере участь в тому самому таборі.

Оплату за харчування і нічліг можете подати через банкову кредитну картку, чеком або готівкою. Оплату за викладачів та опікунів треба виписати чеком на Союзівку – „Таборова оплата". Наша оплата підвищена з огляду на вищі забезпеченеві кошти.

Таборовики, які залишать табір перед його закінченням, ябо які запізняться на табір, не дістануть жодного частинного звороту. Необхідно дістати довідку від секретаря відділу або від Головної Канцелярії УНС, що дитина є членом УНС, перед полагодженням таборових оплат.

Під гігієнічним оглядом, всі необхідні медичні довідки і листи-дозволу мусять бути доставлені не пізніше, як три тижні перед початком табору, інакше дитина стратить місце в таборі. Не дозволяється жодних вийнятків!

За дальшими інформаціями просимо звертатися до управи СОЮЗІВКИ.

Український Народний Союз не дискримінує нікого на підставі віку, раси, релігії, статі чи кольору шкіри.

IRENE D. ROGUTSKY, D.D.S.

40-07 Westmoreland Street
Little Neck, N.Y. 11363
(718) 225-4492

The Empire State Bldg.
350 Fifth Avenue, Suite 5222
New York, N.Y. 10118
(212) 947-1665

ALBATROSS TRAVEL, Inc.

LOT

WESTERN UNION

Ціни від 22 березня до 28 травня 2002 р.

- Квитки на місцеві і міжнародні літаки;
- вакації в Мексику, на Караїбах і Гаваях;
- подорожі на люксусових кораблях;
- пересилку грошей через „WESTERN UNION"
- квитки на літаки з **НЬЮ-ЙОРКУ до:**

ЛЬВОВА
605 дол. + текс (в обидві сторони)
395 дол. + текс (в одну сторону)

РИГИ
525 дол. + текс (в обидві сторони)
365 дол. + текс (в одну сторону)

МІНСЬКА, СОФІЇ, ТАЛІНА, ВІЛЬНА, КИЄВА, СТ. ПЕТЕРБУРҐУ, МОСКВИ
575 дол. + текс (в обидві сторони)
385 дол. + текс (в одну сторону)

74 Nassau Ave., Brooklyn, NY 11222
Tel.: **(718) 383-7211 • (718) 383-0083**
Fax: **(718) 349-1767** • Free tel.: **1-800-603-7973**
http://www.albatravel.com e-mail:albatravel@aol.com

ЯКЩО ВИ ХОЧЕТЕ

- ощаджувати гроші на вищі відсотки
- позичати гроші на менші відсотки
- мати приємну та професійну обслугу своєю рідною мовою
- розпочати кредитну історію з VISA CARD
- переслати гроші через Western Union
- для зберігання цінних паперів ви можете використовувати „safe deposit boxes"

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

ПОЛАГОДИТЬ ВСІ ВАШІ ФІНАНСОВІ СПРАВИ

Головне бюро:
215 Second Ave. (between 13th & 14th St.), New York, NY 10003
Tel.: 212 533-2980 • Fax: 212 995-5204

Філії у Нью-Джерзі:
35 Main St., S. Bound Brook, NJ 08880
Tel.: 732 469-9085
691 Roosevelt Ave., Carteret, NJ 07008
Tel.: 732 802-0480

• ПРАЦЯ •

Пошукую жінку до опіки 6-літньої дівчинки і домашньої праці в Мангетені, Н.Й. Помешкання включене. Знання англійської мови і дозвіл на працю обов'язкові. Телефонувати вечорами:
(212) 628-1547

Пошукую жінку для опіки над старшою немічною жінкою в Денвері, Кольорадо. Мешкання і харч. Оплата за домовленням.
Тел.: 1 (303) 355-2692

Шукаю працю по догляду за дітьми без проживання. Також даю уроки гри на фортепіяні. Шукаю додаткової праці, підробітку на вихідні.
Тел.: (201) 332- 3805 – після 7 веч.

• РІЗНЕ •

Студент університету СЕРГІЙ ТОВЧИГРЕЧКА, 24 роки, шукає приятелів для спілкування.
Адреса: вул. Куйбишева, 104, 42006 Ромни, Сумська обл., Україна.

Щаслива родина, яка адоптувала хлопчика з українського сиротинця, безкоштовно уділить інформації як це найдешевше полагодити.
Тел.: (860) 667-4884

Продаю лікарства від різних хворіб: серцево-судинної системи, травлення, печінки, алергії, заспокоюючі, антибіотики, проти болі, мазі, уколи та інш. Висилаємо до всіх стейтів.
Тел.: (718) 645-3037

• ЗНАЙОМСТВА •

Мужчина, 45 років, громадянин США, бажає познайомитися з жінкою до 40 років, українського походження, для створення сім'ї.
E-mail: WALTERBR@MERITECH.NET

Жінка, 48 років, познайомиться з мужчиною віком до 55 років для серйозних відношень.
Тел.: (631) 988-6355

Українка, 55 р. (вдова, легально в Америці), хоче познайомитися з вдівцем від 60–80 років для серйозних відносин.
Тел.: (609) 656-0733

• НА ПРОДАЖ •

Новий кондомініюм у Норт Порті, Фла., недалеко від української католицької і православної церков. Дві спальні, дві лазнички, вітальня, їдальня, веранда, пральня з усіма приладами, килим, підлога з керамічних плит.
Carol Ayers, Realtor, C-21 Award Associates
1-800-726-0621

Микола Климишин, 2 томи споминів „В поході до волі". Ціна 20 ам. дол.– один том. Хто купить 10 книжок, дістане 50% опусту. Адреса: Mr. Mykola Klymyshyn, **420 S. Pine St., Mount Pleasant, MI 48858.**
Тел.: 989-772-5616

ВИБИРАЮЧИ ПОДАРУНОК РІДНИМ І ЗНАЙОМИМ – ВИБЕРІТЬ "СВОБОДУ"!
НАЙСТАРІШИЙ І НАЙБІЛЬШ ШАНОВАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС В ДІЯСПОРІ
Передплата на рік лише 55 дол.

DNIPRO
26499 Ryan Rd.
Warren, MI 48091
(810) 759-6563

АВІЯКВИТКИ в УКРАЇНУ
туди і назад починаючи від **$640.00**

ПАЧКИ в УКРАЇНУ за фунт **59¢**

Картки Телефонічні до України **$10.00** за 100 хвилин безкоштовного з'єднання

Переписуємо відеокасети з Европейської на Американську систему і навпаки

ПРОДУКТОВІ ПАЧКИ

ВІЗИ І ЗАПРОШЕННЯ ДО УКРАЇНИ

Пачки в країни Балтії, Польщу, Росію, Білорусь, Молдову, Чехію і Словакію

Ukrainian Gift Shop
11758 Mitchell
Hamtramck, MI 48212

УВАГА! УВАГА! УВАГА!

СЕКРЕТАРІ ВІДДІЛІВ ТА ОРГАНІЗАТОРИ УНСОЮЗУ

УНСоюз проголошує передконвенційну організаційну кампанію, від січня 2002 р. до 30 квітня 2002 р. Запрошуємо всіх секретарів, організаторів, радних, членів, та вибраних делегатів на 35-ту Конвенцію взяти участь в цій кампанії.

ПЕРША НАГОРОДА: 500 дол. купон на подорож в Україну (Dunwoodie Travel Agency) або 500 дол. пенсійна грамота в УНСоюзі (UNA Annuity Policy).

Вимагається 15 нових членів з мінімальною річною вкладкою на суму 2,000 дол.

ДРУГА НАГОРОДА: 300 дол. пенсійна грамота в УНСоюзі (UNA Annuity Policy for $300)

Вимагається 10 нових членів з мінімальною річною вкладкою на суму $1,500 дол.

ТРЕТЯ НАГОРОДА: 100 дол.

Вимагається 5 нових членів з мінімальною річною вкладкою на суму $1,000 дол.

* Кляса Т-23 не зараховується до передконвенційної кампанії.

ЗМІНА АДРЕСИ

❑ „Свобода" ❑ „The Ukrainian Weekly"

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ БОБАК член УНС Відд. 276. Помер 28 листопада 2001 р. на 69-му році життя. Нар. в 1932 р. в Амбрідж. Членом УНС став в 1955 р. Залишив у глибокому смутку сестру Ольгу. Похорон відбувся 1 грудня 2001 р. на Economy Cemetery в Economy Borough.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

АННА ФЕДІРКО член УНС Відд. 37. Померла 20 грудня 2001 р. на 64-му році жит-тя. Нар. в 1937 р. в Н.Дж. Залишила у гли-бокому смутку чоловіка Михайла, сестру і брата. Похорон відбувся 24 грудня 2001 р. на Hazelwood Cemetery в Rahway, NJ.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ДМИТРО ВИРСТЮК член УНС Відд. 102 Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. Помер 31 грудня 2001 р. на 78-му році жит-тя. Нар. в 1923 р. в Україні. Членом УНС став в 1964 р. Залишив у глибокому смут-ку сина Володимира, дочку Олену, двох внуків і родину в Україні. Похорон від-бувся 4 січня 2002 р. на цвинтарі свв. Пе-тра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ДЖУЛІЯ МОРРІСОН член УНС Відд. 409 Т-ва св. Івана в Данморе, Па. Померла 16 грудня 2001 р. на 86-му році життя. Нар. в 1915 р. в Olyphant, PA. Залишила у глибокому смутку сина Юрія. Похорон відбувся 19 грудня 2001 р. на Maple Hill Cemetery in Archbald, PA.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ІРИНА СОСНОВСЬКА член УНС Відд. 147 Т-ва св. Михайла в Аллентавні, Па. Померла в листопаді 2001 р. на 80-му році життя. Нар. в 1921 р. в Slatington, PA. Членом УНС стала в 1949 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Йосифа. Похорон відбувся 27 листопада 2001 р. на Holy Sa-vior Cemetery in Bethlehem, PA.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА ТРУСЯК член УНС Відд. 259 в Чикаго, Іл. Померла 2 лютого 2002 р. на 87-му році життя. Нар. в 1914 р. в Чикаго, Іл. Членом УНС стала ва 1943 р. Залишила в глибокому смутку сина Петра і внуків. По-хорон відбувся 5 лютого 2002 р. на цвин-тарі Resurection in Justice, IL.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР ЗАОКОПНИЙ член УНС Відд. 452 в Hammond, IN. Помер 4 січня 2002 р. на 85-му році життя. Нар. в 1916 р. в Чикаго, Іл. Членом УНС став в 1937 р. Залишив у глибокому смутку дочок Joyce і Jeanne, сина Володимира, 5 внуків і одного правнука. Похорон відбувся 9 січня 2002 р. на Holy Sepulchre цвинтарі в Worta, IL.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ГІЛДЕГАРД ТУРЧИНОВСЬКА член УНС Відд. 452 в Hammond, IN. Померла 17 січня 2002 р. на 81-му році життя. Членом УНС стала в 1983 р. Залишила в глибокому смутку трьох синів Теда, Юрія і Романа, трьох внуків. Похорон відбувся 21 січня 2002 р.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

КИРИЛ А. КОВАЛОВСЬКИЙ член УНС Відд. 63 Т-ва Січ у Форд Сиnі, Па. Помер 9 лютого 2002 р. на 96-му році життя. Нар. в 1905 р. у Форд Сиnі, Па. Членом УНС став в 1965 р. Залишив у глибокому смутку дружину Стефанію, сина Роберта, дочку Розу, вісім внуків і чотирьох правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі Holy Trini-ty, у Форд Сиnі, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

КАРОЛІНА БАРАНІК член УНС Відд. 469 Т-ва св. Івана в Dunmore, PA. Померла 28 січня 2002 р. на 85-му році життя. Нар. в 1916 р. в Monessen, PA. Членом УНС стала в 1934 р. Залишила у глибокому смутку дочку, двох внуків, п'ять братів. Похорон відбувся 31 січня 2002 р. на цвинтарі St. Cyril and Methodius в Peckville, PA.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

АНДРІЙ ОРЕСІК член УНС Відд. 63 Т-ва Січ, у Форд Сиnі, Па. Помер 2 лютого 2002 р. на 80-му році життя. Нар. в 1921 р. у Форд Сиnі, Па. Членом УНС став в 1940 р. Зали-шив у глибокому смутку дружину Емму, двох синів Филипа і Галена, двох дочок Лізу і Марту, 5 внуків. Похорон відбувся на Arlington National Cemetery, Va.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

БЕРТ Й. ЗЕРМАНЕ член УНС Відд. 63 Т-ва Січ у Форд Сиnі, Па. Помер 14 лютого 2002 р. на 91-му році життя. нар. в 1910 р. у Monongahela, PA. Членом УНС став в 1960 р. Залишив у глибокому смутку трьох си-нів Алберта, Давида і Монте, двох дочок Анну і Марію, внуків і правнуків. Похорон відбувся 19 лютого 2002 р. на Lawn Haven Burial Estates.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

СТЕФАН СОРОХТЕЙ член УНС Відд. 367 Т-ва Запорозька Січ в Рочестері, Н.Й. Помер 4 січня 2002 р. на 86-му році життя. Нар. в 1915 р. в Рочестері,Н.Й. Членом УНС став в 1950 р. Залишив у глибокому смутку дру-жину Стеллу, двох дочок і одну внучку. Похорон відбувся 9 січня 2002 р. на цвин-тарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ПАУЛІНА ТИХОНЕВИЧ член УНС Відд. 367 Т-ва Запорозька Січ в Рочестері, Н.Й. Померла 28 січня 2002 р. на 87-му році життя. Нар. в 1914 р. в Україні. Членом УНС стала в 1952 р. Залишила у глибокому смутку синів Миколу, Петра і Богдана, дочку Юлію, 6 внуків і одного правнука. Похорон відбувся 31 січня 2002 р. на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

АНАСТАЗІЯ САЛЛІ член УНС Відд. 264 Т-ва Ukrainian Trident в Карнегі, Па. Померла 7 лютого 2002 р. на 84-му році життя. Нар. в 1917 р. в McKees Rocks, PA. Членом УНС стала в 1936 р. Залишила у глибокому смутку синів Томаса і Гаррі, сестер Марію і Джулію, брата Михайла, внуків. Похорон відбувся 11 лютого 2002 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Scott Township.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО МЕДІАНОВСЬКИЙ член УНС Відд. 161. Помер 17 лютого 2002 р. на 87-му році життя. Нар. в 1914 р. в North Side Pittsburgh, PA. Залишив у глибокому смутку дружину Тіллі, сина, дочку, брата і сестер. Похорон відбувся 20 лютого 2002 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Econo-my Borough.

Вічна Йому пам'ять!

Пам'яті Василя Гевка

Сумна вістка огорнула нашу громаду. В четвер, 28 лютого ц. р., відійшов у вічність, на 81-му році життя, Василь Гевко, довголітній парафіянин церкви Богоявлення Господнього в Ст. Петерсбургу, Фльорида, член ОДВУ, Українсько-Американського товариства „Провидіння". Покійний походив з Лубянки Нижньої, Тернопільської обл. Парох о. митрат М. Берко в прощальному слові згадав покійного, як працьовитого, взірцевого парафіянина.

Під час тризни Володимир Шкільник прощав покійного від Українсько-Американського товариства „Провидіння", приятелів і парафіян.

Родич покійного Іван Гевко згадав про поїздку з вуйком Василем в рідне село, щоб відвідати рідних і помолитися на могилах батьків.

Присутні зібрали 510 долярів в пам'ять Покійного на семінарію в Тернополі.

Вічна йому пам'ять!

О. Ф.

МИХАЙЛО ЛИСАК

(18 травня 1923 – † 5 січня 2002)

Ще один журавель відлетів від нас у вирій...

Сл. п. Михайло Лисак, кол. воїн Дивізії „Галичина" та довголітній передплатник і добродій журналу „Вісті Комбатанта", довголітній мешканець міста Баффало, Н.Й., помер 5 січня 2002 р. в наслідок важкої хвороби, в місті Норт Порт, Фльорида, де він жив останніми роками, як пенсіонер. Відійшов від нас щирий патріот-соборник, визначний громадський і суспільно-політичний діяч, і вірний приятель всіх, хто його знав. Осиротив дружину Фльоренс, сестру й інших рідних в Україні і численних приятелів.

Покійний народився 18 травня 1923 р. в с. Кудобинці, Тернопільської обл.

По закінченні Другої світової війни він опинився, як більшість дивізійників, в Італії. В неволі не дармував, займався суспільно-громадською працею і одночасно був студентом Матуральних Курсів в Ріміні, які закінчив іспитом зрілости 20 серпня 1946 р. (Свідоцтво Зрілости ч. 64, затверджене Свящ. Конгрегацією для Сх. Церков 18 листопада 1946 р., на підставі декрету No 221/45 з дня 6 липня 1946 р.). Звільнившись з неволі, в роках 1947-49 був студентом Факультету Права і Суспільно-Економічних Наук Українського Вільного Університету в Мюнхені, Баварія.

Прибувши до ЗСА, замешкав в Баффало, Н.Й. Крім щоденної праці заробляв „на хліб насущний" в компанії „Трайко", працював в багатьох суспільно-громадських організаціях. Брав активну участь, а в багатьох випадках організував і очолював загально-громадські імпрези, демонстрації і інші акції для популяризації українських справ, протесту проти поневолення України і т.п. Нічого не відбувалося в Баффало без його участи, але найбільше енергії, часу і власних коштів приділяв сумівській молоді, у Відділі СУМА ім. Лесі Українки в Баффало, і під час літніх таборів на сумівській оселі „Холодний Яр", в західній частині Нью-Йорку. Доживши до пенсії і переїхавши на „відпочинок" до Норт Порту, продовжував активно працювати на громадській ниві. Був членом управ кількох організацій, в тому числі УККА, Товариства Гуманітарної Допомоги Україні, Громадського Комітету Організацій Норт Порту й околиці, Патріярхального Товариства, і ін. Був довголітнім головою місцевого Відділу ООЧСУ.

Панахиду в похоронному заведенні Фарлі, Заупокійну св. Літургію в українському католицькому соборі Входу в Храм Пресвятої Богородиці, і надгробну Панахиду з запечатанням гробу на цвинтарі „Веніс Меморіял Гарденс" відслужив, при численній участі громадян нашого міста й околиці, кол. вояк Дивізії, митрофорний о. Архипротопресвітер Володимир Волощук, парох. Після Панахиди прощали Покійного представники різних товариств і організацій. Від побратимів прощали д-р Володимир Король, котрий знав Покійного ще з передрекрутського вишколу в Дивізії, і Атанас Кобрин, приятель зі Станиці Братства і громадської праці в Баффало. Всі присутні попрощали Покійного піснею „Видиш, Брате Мій".

О. Митрат Володимир Волощук також відслужив Заупокійну Св. Літургію і Панахиду в сороковий день від смерти сл. п. Михайла Лисака.

Вічна Йому пам'ять!

АТАНАС Т. КОБРИН

ТЕОДОР КАМІНСЬКИЙ член 282 Відд. у Вілкс-Беррі, Па. Помер 16 лютого 2002 р. на 74-му році життя. Нар. в 1927 р. Членом УНС став в 1946 р. Залишив у глибокому смутку племінника. Похорон відбувся 20 лютого 2002 р. на цвинтарі Holy Transfigu-ration у Nanticoke, PA.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

ГЕЛЕН КАНДРА член УНС Відд. 1 т-ва св. Андрія в Шамокіні, Па. Померла 5 лютого 2002 р. на 93-му році життя. Членом УНС стала в 1925 р. Залишила в глибокому смутку сина Володимира. Похорон відбувся в Шамокіні, Па.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

РОМАН ОСІДАЧ член УНС Відд. 83 Т-ва Івана Франка у Філядельфії, Па. Помер 17 грудня 2001 р. на 58-му році життя. Нар. в 1943 р. в Раві Руській, Україна. Членом УНС став в 1972 р. Залишив у глибокому смутку дружину, дочок і сина.

Вічна Йому пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ЕВАСЄЧКО член УНС Відд. 473 Т-ва ім. сот. Ю. Головінського в Монтреалі, Квеб. Канада. Померла 31 січня 2002 р. на 82-му році життя. Нар. в 1919 р. в Україні. Членом УНС стала в 1960 р. Залишила в глибокому смутку сина Мирослава, донь-ку Надю, і внуків. Похорон відбувся 4 лю-того 2002 р. на цвинтарі „Notre Dame Des Neiges" в Монтреалі.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

АННА ДІДОК член УНС Відд. 245 Т-ва Запорозька Січ в Трентоні, Н.Дж. Померла 9 лютого 2002 р. на 90-му році життя. Нар. в 1911 р. в Дніпропетровську, Україна. Чле-ном УНС стала в 1963 р. Залишила в гли-бокому смутку сина Леоніда та доньку Валентину. Похорон відбувся 13 лютого на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй пам'ять!

Секретар

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 25 березня 2002 р.
несподівано відійшов у вічність

бл. п.

д-р мед. і мікробіології

ЮРІЙ ЕВГЕН КАРПИНСЬКИЙ

нар. 5 травня 1946 р. в Лянцгуті, Німеччина, член пластового куреня „Вовкулаки".

ПАНАХИДА відбулася 29 березня 2002 р.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в українській католицькій церкві св. Юра в Нью-Йорку, а відтак на цвинтарі Gate of Heaven в Нью-Йорку.

Залишені в глибокому смутку:
брат – ЯРОСЛАВ з дружиною ДІЯНОЮ
братанок – МАРКІЯН з дружиною
братанка – ХРИСТИНА з мужем
кузини – ІРЕНА ГАВРИЛІВ
– БОГДАН РАБІЙ з родиною
– ЯРОМИР КРУПКА з родиною
– ТАНЯ РАБІЙ
– АДЯ ФЕДАШ з родиною
та ближча і дальша родина в Америці і в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

В пам'ять покійного Юрія родина просить складати пожертви
на Інститут св. Покрови у Римі, в Італії, на студіюючих священиків.

5 КВІТНЯ 2002 РОКУ
МИНАЄ 40 РОКІВ ВІД ДНЯ СМЕРТИ

СВ. П.

СОФРОНА ФЕРЕНЦЕВИЧА

НАР. 4 БЕРЕЗНЯ 1872 РОКУ
МІЩАНСЬКОГО Й ГРОМАДСЬКОГО ДІЯЧА
ЛЬВОВА У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ
XX СТОЛІТТЯ

У ЙОГО СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ
СКЛАДАЄМО ПОЖЕРТВУ НА ПОТРЕБИ
ЛЬВІВСЬКОЇ БОГОСЛОВСЬКОЇ АКАДЕМІЇ

ДІТИ, ВНУКИ, ПРАВНУКИ

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями
і знайомими,що в понеділок, 25 березня 2002 р
відійшла у вічність, проживши 102 роки і неповних 2 місяці

бл. п.

ОКСАНА ЯРЕМЕНКО

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в п'ятницю, 29 березня 2002 р.
в українській православній церкві св. Володимира у Чикаго, похована біля свого чоловіка Аркадія.

Залишилися у глибокому смутку сестра НАТАЛІЯ з родиною.

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими,
що 30 березня 2002 р. з волі Всевишнього відійшла у вічність,
заосмотрена Святими Тайнами, наша дорога
МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.

ВІРА СМАЛЬ-СТОЦЬКА

з дому ГОНЧАРЕНКО

ПАНАХИДА була відправлена 2 квітня 2002 р. в похоронному заведенні Колодій-Лазута, в Пармі, Огайо.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 3 квітня 2002 р. в українській католицькій церкві св. Йосафата, а опісля на цвинтарі свв. Петра і Павла.

Залишилися в глибокому смутку:
син – НЕСТОР
донька – ЗОРІЯНА ГАРАБАЧ
внучки – АРЕТА і ЗІНА ГАРАБАЧ
брат – ЮРІЙ ГОНЧАРЕНКО з дружиною МАРІЄЮ

Вічна Її пам'ять!

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ ПЕНСИЛЬВАНІЯ
з глибоким жалем ділиться сумною вісткою,
що в п'ятницю, 29 березня 2002 р., упокоїлася
в Бозі членка нашого УЛТПА
Пенсильванського Відділу

бл. п.

професор д-р медицини

ОКСАНА МАРІЯ КОРЖЕНЬОВСЬКА

ПАРАСТАС відбувся 3 квітня 2002 р., а св. Літургія – 4 квітня 2002 р. з Lamb Funeral Home, 101 Byberry Road, Huntingdon Valley, PA.

Родині складаємо наші глибокі співчуття.

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 28 березня 2002 р.
відійшов у вічність наш найдорожчий
МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

МИХАЙЛО КУЖЛА

нар. 16 вересня 1922 р. в Копичинцях в Україні

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 3 квітня 2002 р. в церкві Царя Христа у Філядельфії, та на українському католицькому цвинтарі св. Марії в Дженкінтавні, Па.

В глибокому смутку прощають його:
дружина – ТЕКЛЯ
сини – ОСИП з дружиною РОМОЮ та дітьми АНДРІЄМ і НАТАЛКОЮ
– ПЕТРО

Вічна Йому пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець забезпечення УНС
EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
tel.: 732 583-4537• fax: 732 583-8344
E-mail:matawan96@aol.com

ВАРКА БАЧИНСЬКА
Професійний продавець забезпечення УНС
BARBARA BACHYNSKY
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
101 East 16th St., apt. 2E,
New York, NY 10003
tel.: 212-533-0919

ОРКЕСТРА „ЛУНА"
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
Ukrainian Free University Foundation, Inc.
P.O. Box 1028, New York, NY 10276

АДВОКАТ
ЯРОСЛАВ КУЗЕМЧАК
КОМПЕНСАЦІЇ І ВИМОГИ В НАСЛІДОК АВАРІЙ
- ✔ на роботі
- ✔ автомобільних
- ✔ в публічних місцях
- ✔ лікарських помилок

Перша консультація безплатна
Оплату беремо лише після виграші процесу про відшкодування

А ТАКОЖ:
- ВОДІННЯ під впливом алькоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID
1373 Broad St., Clifton, NJ 07013
(973) 773-9800

МИХАЙЛО П. ГРИЦАК
адвокат
З КРИМІНАЛЬНИХ І ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ, ЯК ТАКОЖ КОМПЮТЕРСЬКОГО ПРАВА
Член адвокатської палати в Н. Дж., Н.Й., Конн., Вашінгтоні.
316 Lenox Ave., Westfield, NJ 07090
Tel. (908)789-1870;

ФІРМА ЄВШАН
пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки. Замовляйте новий каталог на 2002 рік!
Тел.: 1-800-265-9858

ARKA COMPANY
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

ECONOMY AIRFARES
FREGATA TRAVEL
Львів/Одеса
687 дол.+tax (round trip)
435 дол.+tax (one way)
Київ
549 дол.+tax (round trip)
380 дол.+tax (one way)
Restrictions Apply
250 West 57 Street, #1211
New York, NY 10107
Tel.: 212-541-5707 • Fax: 212-262-3220

ДРУКАРНЯ COMPUTOPRINT CORP.
МАРІЯ ДУПЛЯК – власник
Виконуємо друкарські роботи
- книжки
- журнали
- брошури
- коверти, канцелярійні друки
- візитівки
- весільні запрошення на різних мовах

35 Harding Ave, Clifton, NJ 07011
tel.: 973 772-2166 • fax: 973 772-1963
e-mail: computopr@aol.com

ТРИПІЛЬСЬКА ПОДОРОЖ
Відкрийте Трипільську цивілізацію, приєднавшись до поїздки, яку проведе археолог Михайло Відейко. Детальна інформація **на сторінці http://www.trypillia.com або тел.: (703) 593-8522**

UKRAINIAN SINGLES NEWSLETTER
Serving Ukrainian singles of all ages throughout the United States and Canada.
For information send a self-addressed stamped envelope to:
Single Ukrainians
P.O. Box 24733,Phila., Pa. 19111
TEL.: (215) 722-6282

Calls to UKRAINE 16.9 ¢/min
Any time
Great domestic rates. Great rates to other countries. We also offer prepaid Calling Cards: calls to Ukraine 13.3 c/min.
For info call Long Distance POST:
WWW.LDPOST.COM *1-800-449-0445*

Рідним в краю помагати, чи по світу подорожувати – тільки з фірмою КАРПАТИ

KARPATY
СКОРА ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА • FAST GUARANTEED DELIVERY
Export-Import

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
протягом 2–7 днів до рук адресата або до 24 год. через банк

Доставляємо до рук адресата в Україну, країни СНД та Східної Европи американські доляри.

ПЕРЕСИЛКА ПАЧОК

ДОСТАВА ХАРЧОВИХ ПАЧОК з каталоґу

ДОСТАВА ТРАКТОРІВ, АВТОМОБІЛІВ, ПОБУТОВОЇ ТЕХНІКИ ТА ЕЛЕКТРОНІКИ в Україну

На всі замовлення Ви отримаєте посвідку від Ваших близьких.
Телефонуйте до нас, щоб оформити замовлення та за детальнішою інформацією.

121 Runnymede Road, Toronto, Ontario, Canada M6S 2Y4
Tel. (416) 761-9105
1-800-265-7189
Fax (416) 761-1662
e-mail: nsemczys@aol.com
www.karpaty.on.ca

KANTOR
CURRENCY EXCHANGE
Tel. (416) 767-7782
ОБМІН ВАЛЮТ
CAD↔USD↔EURO
Гарантуємо найкращий курс обміну
ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ
до рук адресата або до банку по цілому світі
ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ

KARPATY
TRAVEL

Найкращі ціни на квитки
на всі авіялінії світу
Запрошення до Канади та США
Візи до України, Польщі та Росії
Медичне забезпечення для відвідувачів у Канаді та подорожуючих поза Канадою

КРУЇЗИ, ГРУПОВІ ПОЇЗДКИ

ВІДПОЧИНОК на відомих курортах

ГОТЕЛЬ
ГОТЕЛІ В УКРАЇНІ від $38.00US за добу
(включно зі сніданком)